

**Za zaposlitev
ali
ustvarjalno delo?**

str. 6

**Nissan
sunny
vas čaka**

VESTNIK

Murska Sobota, 11. marca 1993 • Leto XLV • Št. 10 • Cena 75 SIT

Največje prekmursko podjetje, po količini vloženega kapitala v »tehnologijo« – igralce, je začelo drugi del svojega poslovnega leta s polovično bero. Kakršni so bili vložki, takšni so rezultati (Potrošnik zmaga, Mura remi, Nafta poraz). F.: N. J.

Plače dokončno na ledu

Predvčerajšnje ponovno odločanje o zakonu o načinu obračunavanja in izplačevanja plač v državnem zboru je prvič resno postavilo na preizkušnjo trdnost vladne koalicije. Že na februarjem zasedanju je razprava o zakonu pokazala, da si poslanci o njem niso enotni, saj so sprejemu nasprotovali poslanci opozicijskih strank, pa tudi razprava tistih iz vladajoče koalicije je pokazala, da niso povsem prepričani o ustreznosti tega zakona. Navkljub temu je zakon dobil zeleno luč v državnem zboru, posledica pa je seveda val protestov, predvsem v sindikatu, ki so tik pred tem z gospodarsko zbornico podpisali pogodbi za gospodarnost. Po njihovem prepričevanju sta vlada in državni zbor v urejanje plač pokazala zgolj deklarativno zavzemanje za socialno partnerstvo, saj sindikatov ne priznava za enakovredne partnerje.

Zakonu so nasprotovali tudi poslanci državnega sveta, ki so z odločilnim vetom naložili državnemu zboru, da o zakonu še ne odloči. Po časopisnem razpravljajočemu zakonu sicer ni možna, daje delavci, kakaj in kako bodo glasovali. In v takšnem ozračju je potekala torkova seja držav-

nega zbora, ko so vsi nastopajoči iz opozicije tudi tokrat nasprotovali zakonu in tudi glasovali proti njemu. Največ zanimanja je seveda bilo za odločitev poslancev Združene liste, ki so februarja sicer glasovali za zakon, vmes pa so se, kot kaže, premislili. In prav odnos Združene liste do zakona je bil tisti, ki je razmajal trdnost vladne koalicije. Če se na tokratnem glasovanju ne bi izrekli za zakon, ne bi bil sprejet, pa tudi ministri iz vrst te stranke bi verjetno morali oditi in tako bi že zelo kmalu imeli vladno krizo. Predsednik Drnovšek bi verjetno moral iskati novega koalicijskega partnerja, in če bi se odločil za slovensko ljudsko stranko, bi to najverjetneje ogrozilo njegov položaj. S tem bi namreč bila dana še večja možnost za združitev SLS-a in SKD-ja, združena stranka bi postala najmočnejša koalicijska stranka in po vsej verjetnosti bi zahtevala novega mandatarja iz svojih vrst.

Skorajda bi si upali trditi, da je ob tokratnem ponovnem odločanju o zakonu šlo za politične odločitve, saj je Združena lista (razen poslancev delavske in upokojenske stranke) glasovala za zakon, nismo pa prepričani, da so poslanci glasovali resnično po svoji vesti. Z 49 glasovi ZA in 35 PROTI je državni zbor zakon dokončno potrdil, hkrati pa sprejel sklep, da pri pripravi morebitnih kasnejših sprememb in dopolnitev tega zakona upošteva nekatere utemeljitve, ki jih je navedel državni svet, ter stališče odbora za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko. Zakon tako imamo, veljal naj bi od 1. marca, kaže pa da ga bomo že kmalu začeli tudi spreminjati.

LUDVIK KOVAČ

Korzetov sklad in naša podjetja

Na vladni razpis za preustroj in sanacijo podjetij, ki je potekel septembra, se je prijavilo 217 podjetij. S pogoji se jih je strinjalo 98, v njih pa je bilo zaposlenih 56 tisoč delavcev. Podjetja, ki so prešla v last Sklada, so imela milijardo in 500 milijonov mark izgube, skupna zadolženost pa je bila milijardo in 400 milijonov. Po analizi podjetij, ki so prestopili v sklad, so jih razvrstili v tri skupine, na tista, ki bodo lahko kmalu uspešna, na druga, ki so lahko uspešna, če se dogovorijo z velikimi upniki o dolgovih, ter tretja, ki bodo šla v stečaj. O pomurskih podjetjih, ki so pod skladovim okriljem, je mag. Uroš Korže povedal.

»Kupnina za Keral je bila 1,2 milijona mark in milijon je šel za plačilo dolgov različnim upnikom, ostalih dvesto tisoč mark pa namerava sklad ponovno vložiti v to regijo, v programe lokalnih podjetnikov. Ne gre za velik denar, ampak za načelnost, pripravljenost, da se ta denar ne odliha v Ljubljano.

Smo 55-odstotni lastniki Mesne industrije in na taki stopnji pogajanja z upniki, da bodo kmalu končana. Sem velik optimist in menim, da se bo za Mesno industrijo kmalu začelo novo življenje. Pripravljamo tudi kadrovske dopolnitve poslovalne ekipe in nameravamo prispevati denar za obratni kapital, da bi lahko Mesna industrija delovala in povečala plasma. Ta novi ukrep Evropske skupnosti pomeni določen udarec, vendar mislimo, da kljub temu ne bo bistveno spremenil strategije sklada na tem področju glede celotne sanacije.

Ljutomersko Vitirno smo nameravali prodati, vendar smo nalezeli na ovire pri razpolaganju z Vitirno, zahteve LTH-ja ter denacionalizacijske odredbe. Odločitve, kaj bo z Vitirno, še ni. Glede Opekarnice v Dolgi vasi pa mislim, da je zadeva finančno rešena, o privatizaciji pa se bomo dokončno pogovorili v drugi polovici leta.«

MH

Kako malo mar je oblastnikom do tega kaj se dogaja z ljudstvom ne dokazujejo samo na najvišji državni ravni, ampak tudi lokalni ravni. Torej ne samo poklicni, ampak tudi amaterski oblastniki. Zadnja seja soboškega parlamenta nam to odlikava na povsem obrobem primeru. ki se zapleta in razpleta nekaj mesecev – imenovanju ravnatelja soboških vrtcev. V tem trenutku zame ni pomembno kdo je kandidat za to mesto. Kot kaže se menjavata izmenično moški in ženska.

Zadnje zasedanje parlamenta je pomembno zaradi tega, ker ponovno niso dali soglasja novemu ravnatelju in hkrati nemu postavljanju svojih fotelečkov lokalnih veljakov, ki so pogoreli na republiških volitvah. Neimenovanje nam dovolj zgovorno potrjuje kako malo je mar tem veljakom za »občji« interes v imenu katerega in za katerega naj bi delovali. Ne morem namreč razumeti koliko časa bo o tem problemu še razpredala komisija za volitve in imenovanja, na kateri si kar naprej njena »zgodovinsko« najbolj zaslužna člana dokazujeta kateri je kateremu nosil službeni kovček na potovanjih v tujini, ko sta zbirala ponudbe za opremo za svoja avtorska projekta eden za klavnico, drugi pa za kafilerijo. V tej luči mi tudi ni jasno s kakšno vehemenco in brez moralnega mačka se je nekoč poklicni do sedaj polpoklicni predsednik ponovno profesionaliziral, ko mu je spodletelo kot borznemu brokerju in kot kandidatu za državnega poslanca. Vprašanje se mi zastavlja tudi zaradi tega, ker so omenjeni problem razreševali v času njegovega prejšnjega poklicnega mandata, ves čas polpoklicnega in ga bodo še sedaj. Očitno je potrebno poskrbeti za lastno rit, učinkovitost parlamenta in razreševanje problemov sta mu kaj malo mar. Zato tudi nastop brez programskega izhodišča kot župana za preostanek poklicnega

Ko birokrat na prste stopi!

mandata. Podobno je z izvršno oblastjo. Tudi na tej ravni smo priče svojevrstnemu fenomenu, ko si predstavnica oblasti lahko dovoli delovanje na dveh tirih, na eni strani kot oblastnice in na drugi kot nasprotnice te iste oblasti, ki jo zastopa, ko se pojavlja v vlogi novinarja na enem od medijev. Hkrati dosedaj še ni aktivno posegla v razrešitev tega problema tako na politični kot strokovni ravni. Premalo so politična modrovanja, če so vrtci pod ustanovitelstvom občine, potem je pač potrebno preseči politični nivo in zaostri strokovne kriterije ter spoštovati verodostojne strokovne reference, ki pač morajo preseči politikantsko nastojenost zaposlenih, ki jo je sprožila oblast sama, s svojim obnašanjem.

Za ta čas, je ta problem toliko bolj alarmanten, ker v času, ko je prišlo do odstopa mandatarja, pride ponovno toliko bolj na površje ideološka priletnost parlamentarcev in zaverovanost v ideologije svojih strank – ne programe – da ne bo pomote, da bodo veljaki ponovno kupčkali pod pretvezo večje učinkovitosti in si delili profesionalna dobro plačana mesta. Problemov, ki pa bi jih že po profesionalni dolžnosti in strokovno morali učinkovito reševati, pa ne bodo reševali, ker so profesionalno in strokovno nesposobni. Zato je zatekanje k izgovorom in ideološki nesprejemljivosti tega ali onega kandidata, ali slabim medsebojnim odnosom znotraj vrtcev goča ideološka floskula in odraz prej zapisanega. Skrajni čas je že, da napram institucijam katerih ustanovitelj je občina in jih financira iz sredstev davkoplačevalcev nastopa kot profesionalna in ne kot politikantska organizacija, preko katerih uresničujejo svoje politikantske interese.

J. VOTEK

Prejemniki italijanskih pokojnin

Upokojenci, ki prejemajo italijanske pokojnine, so prejeli ali še prejemajo posebne obrazce italijanske pokojninske zavarovalnice. Z njimi naj bi upokojenci dokazali svoje prejemke, ki vplivajo na priznanje razlike do minimalne italijanske pokojnine, zato morajo izpolnjen obrazec vrniti italijanski zavarovalnici. Ker pa so bile informacije, kako obrazec izpolniti, zelo različne, je italijanski nosilec zavarovanja pripravil pojasnilo, ki ga naši upokojenci, prejemniki italijanske pokojnine, lahko dobijo pri območni enoti Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Predstavniki italijanskega zavarovanja so pojasnili, da je nujnost izpolnjevanja obrazcev posledica novega italijanskega finančnega

zakona, po katerem je treba preveriti vse prihodke prejemnikov italijanskih pokojnin. Če upokojenec izpolnjenega obrazca v določenem času ne bo vrnil, mu italijanska zavarovalnica ne bo izplačala razlike do italijanske minimalne pokojnine.

MH

POLJOOPSKRBA

trgovina MARIBOR
tel.: (062) 303984
trgovina M. SOBOTA
tel.: (069) 21048

Vse za
spomladanska dela
v vinogradih in
sadošnjakih!

VREME

Ob koncu tedna bo
sončno in razmeroma to-
plo vreme.

Vestnikov koledar

- 11. marec, četrtek, Benedikt
- 12. marec, petek, Doroteja
- 13. marec, sobota, Kristina
- 14. marec, nedelja, Matilda
- 15. marec, ponedeljek, Klemen
- 16. marec, torek, Tihomir
- 17. marec, sredo, Jerica

Pregovor

Če breskve pred svetlim Gregorjem (12. marec) cveto, trije eno pojedjo.

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA – Državni svet slovenskega parlamenta je sprejel odločilni veto na intervencijski zakon o načinu obračunavanja in izplačevanja plač. Hkrati je državnemu zboru predlagal, da v prihodnje spremeni prakso obravnavanja odločilnih vetov.

LJUBLJANA – Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek je sprejel švedsko veleposlanico v Sloveniji Anito Gradin. Pogovarjala sta se o gospodarskih in političnih razmerah v Sloveniji in o evropskih integracijskih tokovih.

LJUBLJANA – Minister za zunanje zadeve Lojze Peterle je sprejel poročevalca odbora za pravne zadeve in človekove pravice parlamentarne skupščine Sveta Evrope Richarda Horcsika, ki se je mudil na tridnevem obisku v Sloveniji. Gre za zadnjo misijo te vrste pred sprejemom Slovenije v SE, ki bo predvidoma 13. maja.

ČRNOMELJ – V črnomaljskem zbirnem begunskem centru so dali v uporabo nove in prenovljene prostore. Gre za 20 bivalnih zabojnikov, Marlesovo hišo in obnovljeno veliko stavbo nekdanje vojašnice.

LJUBLJANA – Slovenski predsednik Milan Kučan je sprejel odpravnika poslov veleposlaništva Ruske federacije Jurija Gerenka, ki je prenesel pozdrave ruskega predsednika Borisa Jelcina. Ob tej priložnosti je slovenskega predsednika seznanil z rusko-ameriškimi stiki v zadnjih dveh tednih. Poleg tega sta se pogovarjala tudi o stališčih Ruske federacije do reševanja balkanske krize in obravnavala Jelcinov načrt v zvezi z BiH.

PO SVETU

WASHINGTON – Američani nadaljujejo akcijo odmetavanja pomoči s padali nad vzhodno Bosno. Po zagotovilih predsednika ZDA Billa Clintona bodo s to akcijo nadaljevali tudi v prihodnje.

MONAKO – Slovenski zunanji minister Lojze Peterle je bil na enodnevem delovnem obisku v kneževini Monako. Sprejel ga je monaški državni minister Dupont, ki opravlja funkcijo predsednika vlade in ministra za zunanje zadeve. Gre za prvi uradni stik med državama.

NEW YORK – Predsednik predsedstva BiH Alija Izetbegović je podpisal dokument o vojaškem delu Vanceovega in Ovnovega načrta. V tem dokumentu je zapisan način zagotovitve za ustavitve ognje ter umik oboroženih sil in težkega orožja po sklenitvi dokončne ustavitve spopadov v BiH. Delegacija BiH je dobila zagotovilo, da bo srbsko težko orožje prišlo pod mednarodni nadzor.

MOGADIŠ – Generalni sekretar OZN Butros Gali je predlagal, naj bi 1. maja oblast v Somaliji prevzele sile pod ameriškim poveljstvom in poveljstvom OZN. Hkrati je zahteval, naj bi modre čelade v Somaliji dobile širša pooblastila, tako da bi lahko tudi razoroževale posamezne somalske oborožene skupine.

BEOGRAD – Pred ameriškim veleposlaništvom je eksplodirala ročna granata. Na srečo ni bil nihče ranjen, delno sta le poškodovani fasada in plošča z napisom »Ameriško veleposlaništvo«. Odkar je na ozemlju nekdanje Jugoslavije izbruhnila vojna, je bil to prvi napad te vrste na ameriško diplomatsko predstavništvo v ZRJ.

KATMANDU – Britanska princesa Diana potuje po azijskih državah. To je njena prva pot v tujino po ločitvi od princa Charlesa. Tako je obiskala tudi Nepal, kjer je v vasi Panauti odprla novo zdravstveno postajo. Ugledna gostja iz Velike Britanije potuje v okviru misije Rdečega križa.

PODGORICA – Črnogorski parlament je potrdil novo vlado, kot jo je predlagal mandatir in dosedanj predsednik Milo Đukanović. Šteje 25 ministrov, večinoma iz vladajoče DPS.

LUANDA – V silovitem spopadu med uporniki UNITA in angolskimi vladnimi silami, do katerega je prišlo v mestu Huambo v notranjosti države, je bilo ubitih več kot 350 in ranjenih kakih 1500 ljudi.

ALŽIR – V spopadih med islamskimi fundamentalisti in alžirskimi varnostnimi silami so bili ubiti trije ljudje. Med drugim sta bila ubita župan neke vasi v bližini Medeje in policist.

HANOI – Korejski predsednik Kim Jun San je v želji, da bi ustavil politično nasilje v Južni Koreji, pomilostil več kot 40 tisoč upornikov in političnih zapornikov.

NEW YORK – Tu so se nadaljevala mirovna pogajanja o miru v BiH. Posrednika OZN in ES Cyris Vance in lord David Owen sta sporočila, da so na pogajanjih dosegli določen napredek, čeprav bosanska stran zavrača podpis sporazuma o razdelitvi BiH na 10 pokrajin.

ZADAR – S hrvaških bojišč poročajo o napetih razmerah v zadarskem zaledju, srbski topovi iz Bosne pa še naprej obstreljujejo Županjo, pri čemer je nastala tudi večja gmožna škoda.

MOSKVA – Prva ruska letala s pomočjo za Bosno bodo najverjetneje poletela 12. marca. To je sporočila moskovska TV. O tem so se dogovorili ruski in ameriški strokovnjaki, ki so se dva dni v Moskvi pogovarjali o tehničnih podrobnostih vključevanja ruskih letal v zračni most za Bosno.

SKOPJE – V letalski nesreči blizu Skopja je izgubilo življenje 79 ljudi, ranjenih pa je 18. Sporočili so, da je letalo eksplodiralo takoj po vzletu.

MOSKVA – Vrhovni sovjet Ruske federacije je končno določil datum 8. izrednega kongresa ljudskih poslancev, govor pa je bil tudi o vseruskem referendumu 11. aprila in o spoštovanju ustave v vseh državnih organih in uradnih oseb.

PEKING – Centralni komite KP Kitajske se je sestel na enotedenskem zasedanju za zaprtimi vrati. Namenjeno je pripravi na letošnje plenarno zasedanje ljudskega kongresa, ki se bo začelo 15. marca v Pekingu.

BEJRUT – Libanonski ministrski predsednik Hariri je izjavil, da želi Libanon z Izraelom nadaljevati bližnjevzhodna mirovna pogajanja. Libanon ne more čakati na izpolnitev resolucije OZN, s katero mednarodna skupnost zahteva vrnitev izgnanih Palestincev.

MOSKVA – Finski predsednik Mauno Koivisto je ob koncu dvodnevne obiske v Rusiji izjavil, da bo njegova država podprla Borisa Jelcina in njegove gospodarske reforme.

BUDIMPEŠTA – Dvodnevno delovno srečanju nacionalnih koordinatorjev držav članic Srednjeevropske pobude, ki so se ga udeležili predstavniki Madžarske, Avstrije, Češke, Hrvaške, Italije, Poljske, Slovaške in Slovenije, je bil namenjen pripravi na zasedanje zunanjih ministrov 22. in 23. marca v Budimpešti.

»Metek ali imetek«

Kadar danes kdo omeni novo svetovno ureditev, marsikomu postane slabo. Izkušeni ameriški znanstveniki in diplomati so zadnje čase veliko govorili o Bosni, pri čemer so največkrat omenjali domnevno ogroženost nove vizije sveta. Kakšna vizija neki? Po koncu hladne vojne so tako rekoč vsi teoretični poskusi, projekcije in analize sodobnih političnih tokov neslavno propadli. Tako so, denimo, tik pred sesutjem Berlinskega zidu oznanjali večnost pruskega komunizma. Propadlo Brežnjevo doktrino omejene suverenosti so šaljivci preimenovali v doktrino Franka Sinatra, češ naj vsakdo hodi svojo pot.

Danes nobena doktrina ne ustreza zmed, ki pretresa svet. Še najbolj posrečena se zdi domislica hrvaškega politika Zdravka Tomca. Gre za alternativo »metek ali imetek«, s katero so povezani sla po oblasti, kriminal in korupcija. Skrajni primer je tačas vzhodna Bosna. Ve se, komu je namenjen »metek«, komu pripada »imetek«, pa se najbolje vidi v srbskih butikih, ki so prenapolnjeni z naropanim blagom iz Bosne ali Hrvaške. Svet zdaj potrebuje bolj kot teoretike sposobne državnike, ki bi znali uskladiti lastne interese s spoštovanjem človekovih pravic. Poglavitni krivci so znani, dovolj je orožja za kaznovanje, časa in pripravljenosti pa je malo. Zakaj?

V zgodovini smo redkokdaj pričali tako spektakularnemu neuspehu, kot je ameriška zračna pomoč obkoljenim Muslimanom v vzhodni Bosni. V Beli hiši so sicer dokazali, da jih mineva potrpljenje nad jalo »parketno« diplomacijo Evrope, v resnici pa je tudi padalska akcija neučinkovita in je zato napaka, ki bi novopečenega predsednika Clintona lahko izučila. Za zdaj napoveduje odločnejše ukrepe, toda zanje potrebuje dodatno podporo mednarodne skupnosti. Previdni in birokratski Butros Gali se je očitno nekoliko omehčal, saj razglša, da je pripravljen predlagati varnostnemu svetu OZN dodatne mirovne čete, ki naj bi tudi s silo uvedle mir v BiH. Toda pri tem postavlja pogoj, da morajo vse tri sprte strani najprej podpisati celoten Vanceov in Ovnov mirovni načrt. Hrvati so to že storili. Izetbegović je pripravljen sprejeti načrt, toda samo pod pogojem, da Srbi najprej umaknejo težko orožje pod nadzor mednarodnih mirovnih sil. Karadžić pa pravi, da tega ne bo storil, niti ne bo

podpisal sporazuma; takšnega, kot je. Čemu le, saj lahko zavlačuje, če pa bi se deklarativno uklonil Vanceovem in Ovnovem načrtu, mu ob ne-spoštovanju grozi »metek«. V nasprotnem si obeta »imetek«, saj srbski okupatorji na fronti še vedno zmagujejo.

V posmeh vsem dosedanjim prizadevanjem vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić celo Američanom preti s terorizmom. Slobodan Milošević pa žali Jelcinovo Rusijo, ker ta podpira napore Washingtona za mir v BiH. Koliko časa še Jelcinova Rusija, se z upanjem sprašujejo v Beogradu. Rusija še ni poglata trdnih demokratičnih korenin. Reforme vodijo v anarhijo, zaščitni znaki Rusije pa so bili vseskozi nasilje, diktatura in seganje po tujih ozemljih. Spor med zakonodajno in izvršilno oblastjo je posledica preteklosti in bržkone samo vrh ledene gore v tej pogubni krizi identitete.

Morda taki pomisleki zdaj še spominjajo na politično fantastiko, toda mar niso številni prisegli, da v Jugoslaviji nikoli ne bo tekla kri. Ali niso prav v Sarajevu, potem ko je naokrog divjala vojna, vse vprek vpili, da se česa takega v Bosni ne sme in ne more zgoditi. Na ladji norcev so pač največji neumneži tisti, ki ostajajo pametni. Iskre balkanskega požara kdaj pa kdaj zanese tudi v Slovenijo, četudi gre samo za besede. Nekaj krepkih na račun naše države je znova izrekel hrvaški voditelj. Vsekakor lahko še pričakujemo verbalne napade južne sosedice. To pa bi lahko bil obenem dober preskusni kamen, koliko zna biti spretna, dosledna in ostra slovenska diplomacija. Navsezadnje je sintagma »metek ali imetek« hrvaškega porekla in je očiten izraz njihove materialne in moralne krize.

MILAN JERŠE

PREPOVED UVOZA carina

Ce bi pa one bile žabe, signore, bi jih se kako sprejeli!

Iz Monoštra piše

Spremembe na (pri) krmilu

Na Madžarskem se je v zadnjem mesecu govorilo največ o dveh stvareh, ki sta povezani s »krmilom«. Gre namreč za spremembe na vladnem krmilu države oziroma za nove prometne predpise. Toda medtem, ko natančno poznamo vzroke novih prometnih predpisov, je okrog tega, zakaj je prišlo do takih sprememb na krmilu države in zakaj so se morali posloviti od ministrskih stoli, natančno tisti, ki so se, veliko domnev in obotavljanja.

Kateri nove predpise morajo upoštevati vozniki za krmilo na 1. marca na madžarskih cestah? To so omejitev hitrosti v naseljih na 50 km/h, obvezna uporaba kratkih luči tudi podnevi, obvezna uporaba varnostnih pasov tudi na zadnjem sedelu zadnjih avtomobilov.

Zakaj so bili nujno potrebni omenjeni predpisi? Vzroki so jasni. Ve se, da madžarski vozniki ne slovijo po spoštovanju prometnih predpisov. Med njimi je veliko takih, ki se jim »ne delajo«, da o kakovosti (ostarelosti) madžarskega avtomobilskega parka niti ne govorimo. »Rezultati« vsega tega je bil kaj razveseljava lanskoletna statistika, iz katere vidimo, da v približno 23 tisoč nesrečah zgubilo življenje več kot 2 tisoč poškodovanih pa je bilo več kot 30 tisoč ljudi. Od voznikov je bilo kaznovanih 1,1 milijona šoferjev.

Vzroke preoblikovanja vlade pa ni tako enostavno odkriti. Gre moč vrsti, naletimo na zanimive stvari. Kar je ob odstopu finančnega ministra najbolj presenetilo madžarsko javnost, je bilo slovo od »za vse sposobnega« človeka Baláza Horvátha, ki je bil v prvi Antalovi vladi notranji minister, v drugi najprej minister brez listnice za zamejske Madžare, potem pa za šport. Kake, tudi on ni nenadomestljiv, kajti v tretji vladi se zanj ni nobeden stolček, tudi stolček ministra brez listnice ne.

Kar je najbolj šokiralo javnost, je bil odpoklic finančnega ministra. Če želimo biti dosledni se ta odpoklic predsedniku ni poskušal kajti ko je gospod minister zvedel, kaj namerava narediti »šef«, je sam odstopil. Okrog odpoklica-odstopa se je širilo veliko govorov, kajti gospod Kupa, ki je zelo cenjen finančni strokovnjak, je prevzel stol finančnega ministra v drugi Antalovi vladi le pod pogojem, da so mu obljubili popolno suverenost. Človeku, ki pride na misel, da je zdaj, ko je opravil nekaj nepopularnih stvari (uvedba prometnega davka na vse izdelke, nov davčni sistem, postal kot finančni minister nezahvalen. Predsednik vlade pa sicer ponudi drugi stolček, mesto prometnega ministra, ki pa ni na zelo simpatičen način zavrnil. Dejal je namreč, da to ni njegov stroka, zato ve, da ni sposoben za prometnega ministra. Za velokodušno potezo predsednika vlade pa je plačal ceno prometnega ministra, ki je tako ostal brez »službe«.

Novi ministri so že zasedli svoje stolčke. Po vseh teh spremembah si lahko le želimo, da bi srečno (z)vozili tako šoferji kot ministri.

Marijana Šušteršič

Bosančki in otroci cvetja

Včasih, ko smo bili še prepričani, da gre na svetu iz dneva v dan na bolje, smo se prepirali, če je kdo »zavrt in malodušen« dril, da ni tako. Tega malodušja nismo mogli razumeti. Kot pač večina iz generacije, iz katere je, sicer nekoliko starejši, tudi sedanji ameriški predsednik, iz generacije, ki je verjela, da ima cvetje večjo moč kot orožje.

Zdaj te vere nima več nobena živeča generacija. Kaj šele ameriški predsednik. Takšno upanje obstaja samo še pri kakšnih fanatičnih verskih skupnostih. Naj nas bo morebiti zdaj sram, da smo to vero kdaj imeli, to vero v neresničnost sveta? Vero, ne samo v približevanje človeštva lepemu svetu, marveč tudi vero v medije, ki da bodo vedno tukaj, ko bo potrebno prebuditi »svetovno človeško vest«.

Kakšna neumnost, »svetovna človeška vest«! Najbrž smo bili z največjo iskrenostjo vanjo prepričani prav mi Slovani.

Takoj ko bi kje na svetu ponovno začeli žreti otroke ali metati ljudi levom v arenah, bo že udarila svetovna javnost. Tako smo rekli.

Kakšna svetovna javnost vendar! S čim? V imenu česa? Za koga? Za druge? Bili smo naivci.

Tukaj pred sabo imam poročilo, ki sta ga dve dunajski raziskovalki napisali potem, ko sta obiskali nekaj begunskih centrov na Hrvaškem in v Avstriji.

Spraševali sta predvsem o trpljenju otrok, ne toliko o fizičnem, kolikor o duševnem.

Na vprašanje, koliko lahko prenese otroška duša, seveda nista dali odgovora. Koliko pa lahko prenese o grozljivostih obveščena človeška vest? V času, recimo zimskih počitnic, ko so bili naši otroci na varnem, siti in, vsaj srečna večina med njimi, obremenjeni samo z vsakdanjimi bolečinami. Kaj so to, vsakdanje bolečine otrok? No, to so vse tiste drobne in vsakdanje nesramnosti, ki jim jih povzročamo. Obegnemo se ob njihovih vprašanjih, pripombah, ne potolažimo jih in take reči.

Ko človek prebira te zgodbe, najprej dobi vtis, da so otroci pravzaprav brezčutni. Da se jih nič ne prime in da bodo z živahnostjo mladostnega pozabljanja vse te strašne stvari prerasli. Potem se pa spomni filmskih grozljivk, ki dedovaje največje zla umesčajo v filmsko najbolj nedolžne in neprimadete obraze. Kakšno mlado bitje, ki gleda najbolj vedro in ima najlepše zobe

ljene rožnate nohtke, se v filmu nenadoma razkrije kot prenašalec najbolj zle moči.

Medtem ko sta se dva brata, eden star pet drugi sedem let, mirno igrala z avtomobilkom, ki sta si ga vestno kotalila sem in tja, je njuna mati v hrvaškem begunskem taborišču pripovedovala, kako so četniki ubili njenega najstarejšega sina.

Zraven se je igrala druga skupina otrok. Z materami in drugimi ženskami so prišli iz taborišča v Brčkom, kjer so spali v skupnem prostoru in so otroci vsako noč videli, kako so si četniki prišli izbirat ženske. Slišali so njihovo nemočno branjenje, ko so jih vleкли, in kričanje v sosednjih prostorih. Starejši obema raziskovalkama pripoveduje te reči, otroci pa se, ko nanese beseda nanje, samo stisnejo drug k drugemu in se začnejo hihitati. Torej poslušajo in razumejo; kaj čutijo, kaj se v njih trga in kaj nametša, tega še ne pokažejo.

Deček Siad, ki je videl, kako so vojaki streljali na štiri avtobuse z begunci, po končanem streljanju je bilo mrtvih z en avtobusa in tako je ta kolona treh avtobusov z živimi in eden z mrtvimi prišla do taborišča, s prstom piše bo preprogi. Zato pljen v svoje delo.

V mnogih krajih so odrasle

spodili v hiše, otroke pa so zli na cesti. Četrt ure po potem strašili, rekli so, da zaprejo oči, naj dvigneta roke, to so ponavljali kar tako, tem so jih nagnali v hišo, šem in jim naročili, naj vedo, da se naslednje dni tako zlahka izmazajo, z mižanjem in počenjem, da starši ne podpisujejo »voljno« odstopajo svoje

»Nisem te hotel ubiti«, pravi mali Jan. Ko so ga zavzeli Zvornik, so v njem novih staršev prišli štiri četniki. Mater, očeta, sestro in brata so posadili k zidu, malemu Janu pa v roke brzostrelko in meč, zali, kje se pritisne, se radi igrajo z orožjem, slijenimi puškami se igrajo okrog blokov, po parku, kmetijah, povsod.

Jan ni pritisnil. Kakega nično.

Naj torej živimo brez nja? Ne, to ni mogoče, generaciji nekdanjih cvetja, ki smo živeli v vseh, čeprav lažno, ni bilo upanja. Pa čeprav latinsko upanja. Da ti Bosan,

Upati je, da ti Bosan, zabljajo. Da si vse zlo, videli, v njih ni naslo, svojega zavetja, prihajalo znova in znova

aktualno doma

Peščena ura za soboške poslance – Sprejet občinski proračun – Odstop predsednika občinske vlade Ivana Obala – Andrej Gerenčer ponovno poklicni župan

Predsednik, imejte hrbtenico za vse!

Na skupnem zasedanju vseh treh zborov Skupščine občine Murska Sobota ni šlo gladko že pri uvodnem predlogu odloka o občinskem proračunu za leto 1993, čeprav je občinski računovodja Franc Cipot zares obširno in temeljito pojasnil, da so skušali karseda upoštevati večino pripomb iz javne razprave. Gre za tri sklope vprašanj, ki se nanašajo na financiranje pospeševanja proizvodnje hrane, razvoja obrti in podjetništva ter delovanja gasilskih društev, naložbe v gospodarski infrastrukturi in družbenih dejavnostih, odnos do financiranja javnih potreb, vzdrževanja cest in drugo.

Razvila se je živahna razprava, ki so jo že na začetku podžgali predstavniki gasilske organizacije oziroma njihov poslanec v zboru KS Štefan Kuhar. Ta je namreč dal pobudo za sprejetje dopolnila, češ da je tej pomembni družbeni in prostovoljni dejavnosti, v katero je vključenih kar 130 gasilskih in industrijskih društev v občini, odmerjeno premalo denarja v občinskem proračunu. Naposled so izposlovali vsaj obljubo za dodatno financiranje požarnega varstva iz proračunske rezerve, ki znaša milijon tolarjev. Potrditvi občinskega proračuna pa je najhujši nasprotovalec poslanec zboru krajevnih skupnosti Leopold Cmrkovič, ki se je vprašal, ali je sploh smiselno obvezovati izvršni svet, ki je itak v odstupu. Občinski vladi pa je tudi očital, da ni upoštevala vseh sklepov občinske skup-

šine. Tako na pogovor o razdelitvi naložbenega denarja ni povabila tudi odbornikov iz krajevnih skupnosti, ampak le predsednike svetov KS. Takoj se je oglasil dosedanji predsednik občinskega izvršnega sveta Ivan Obala, ki je zavrnil predlog o odložitvi sprejetja proračuna, češ da bi to pomenilo blokado dela občinske vlade in popoln zastoj pri izvedbi številnih naložb.

Nato je poslanec DPZ-ja Franc Horvat na dolgo in široko začel naštevati, česa vse niso uspeli narediti na Tišini, ki da je zopet ostala praznih rok pri letošnjih načrtih. Prvi mož občinske vlade ga je spomnil, da bi morali najprej sami poskrbeti za osnovna vlaganja v vodovodno in kanalizacijsko omrežje ter obnovo vaških cest, šele nato pa terjati pomoč občine. Vznjevoljen zaradi dolgovznosti razprav je poslanec

DPZ-ja dr. Franc Horvat prinesel peščeno uro, rekoč predsedujočemu Andreju Gerenčerju, naj bodo razprave po poslovniku do pet minut, kar je med navzočimi povzročilo smeh. Do tega pa ni bilo poslanca ZZD-ja dr. Antonu Camplinu, ki ni soglašal s predlogom vlade, po katerem naj bi se v celotnem zdravstvu potrudili iztržiti od ministrstva za zdravstvo in socialno politiko čimveč lanskih presežkov za nujne naložbe v zdravstvu. Podpredsednica IS Brigita Bavčar je med drugim navedla podatek, da je za naložbe v osnovno zdravstvo, kamor štejejo nakup dveh rentgenskih aparatov in popravilo strehe na soboškem zdravstvenem domu ter manjši poseg na zdravstvenem domu na Čankovi, namenjeno 7,3 milijona tolarjev, to pa je več kot v marsikateri slovenski občini. Poleg tega jim je očitala pomanjkljivosti pri organiziranju zdravstvene službe. Naposled so le z enim glasom proti in enim vzdržanim vendarle sprejeli predlog občinskega odloka za letošnji proračun. Podobno velja za program obnove občinskih cest in naložbe v šolstvo v srednjeročnem obdobju do leta 1996.

Med pomembnejšimi sklepi je tudi ta, da bo poslej Ivan Obala, predsednik občinske vlade, državni sekretar za kmetijstvo. Ker ima njegov odstop za posledico odstop vseh članov vlade, so parlamentarci sklenili, da je rok za prijavo novih kandidatov za mandatarnja 20. marec. Do izvolitve nove vlade bo delala sedanja, na čelu katere bo Janko Halib, njega pa bo nadomeščala Brigita Bavčar. Hkrati so sprejeli sklep o odstopu člana občinske vlade Draga Šiftarja, ki je bil izvoljen za poslanca v državnem zboru. Dokaj hitro pa je bil sprejet predlog predsedstva SO, da bi bila funkcija predsednika občinske skupščine, ki jo nepoklicno opravlja Andrej

Gerenčer, znova poklicna, kot je bila to že prej.

Vse pa vendarle ni šlo povsem gladko, kajti po glasovanju je poslanec DPZ-ja Štefan Smej povzel besedo in se med drugim obregnil tudi ob način vodenja seje predsednika Andreja Gerenčerja. »Tako predsednik Gerenčer že dolgo ni vodil skupščine. Nenadoma konec razprave in že glasovanje. Tega pri predsedniku Gerenčerju nismo vajeni za tem govorniškim odrom (smeh). Gospod Obala gre in ko razmišljam, kaj sem v tej skupščini naredil, mi ni ravno lahko pri srcu. Po zaslugi takega vodenja skupščine, kakršno je, sva se danes z gospodom Horvatom sprla, ker mi ni šlo za to, da bi ga onemogočil pri njegovem izvajanju, ampak ga nihče ni poslušal. Takrat gospod Gerenčer ni potrkal in rekel, naj ga poslušamo.« In še utrinek iz razprave poslanca Franca Horvata: »Ne ozirajte se, da ste kot predsednik dobili ponovno zapupnico v tej skupščini, imejte hrbtenico tudi za nas, preproste ljudi. Ko smo za tem odrom, naj se ne posmehujejo iz nas, temveč držite besedo oziroma vodite to skupščino, kot se spodobi. Da nas tudi vi ne ločujete na preproste kmečke ljudi in izobražence. Vse nove mandatarnje pa opozarjam, da ta skupščina verjetno ne bo sociala za bodoče člane izvršnega sveta. Naj na to računajo!«

Sicer pa so poslanci na skupni seji soglašali z imenovanjem Anice Sapač za direktorico Skupnosti osnovnošolskih vzgojno-izobraževalnih zavodov. Franca Obala za ravnatelj Galerije Jožeta Vugrinca za ravnatelja Pokrajinske in študijske knjižnice, znova pa je bilo zavrnjeno imenovanje Daneta Kataliniča za ravnatelja VVZ Murska Sobota, čemur je nasprotovala že občinska komisija za volitve in imenovanja.

MILAN JERŠE

RESNIČNO NAJCENEJE

– Opeka 6/1 (fco opekama)	kos	25,00 SIT
– Opeka, betonska, 30cm	kos	66,00 SIT
– Apno	vreča	292,31 SIT
– Maltit	vreča	381,82 SIT
– Bramac	m ²	664,30 SIT
– Izotekt (Vobitekt) 4	rola	2.317,50 SIT
– Tervol, m ³	m ³	2.812,20 SIT
– Rezan les	m ³	16.280,00 SIT
– Klinker ploščice v klasi	m ²	409,40 SIT
– Pluta PORTUGAL	m ²	že od 510,00 SIT
– Podstrešna okna	kos	že od 17.140,00 SIT
– Lestve, kombinirane	kos	že od 4.950,00 SIT
– Centralne peči (5-letna garancija, možnost plačila na 3 obroke brez obresti)	kos	že od 65.000,00 SIT
– Gorilniki LIBELA	kos	48.960,00 SIT

CENE SO BREZ PROMETNEGA DAVKA!

**SAMO PRI
DISKONT-UNIVERZAL BELEC**

Križevci pri Ljutomeru
Ljutomer

87 630
81 160

Stanovanjska komisija osnovne organizacije sindikata delavcev, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih občine Murska Sobota

OBJAVLJA

RAZPIS ZA DODELITEV POSOJIL

delavcem, zaposlenim pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov v občini Murska Sobota.

Nameni kreditiranja so:

- novogradnje stanovanjskih hiš,
- adaptacije in revitalizacije.

Za novogradnjo lahko pridobijo posojilo delavci, ki imajo hišo zgrajeno najmanj do III. gradbene etape.

Prednost pri pridobitvi posojila imajo delavci, ki prvič zaprosijo za posojilo, in delavci, ki imajo daljšo delovno dobo pri zasebnih delodajalcih.

Višina dobljenega posojila je odvisna od razpoložljivih sredstev in števila upravičencev.

Najdaljša doba odplačila je 10 let. Obrestna mera je 20 %.

Obrazce za vloge daje in zbira Pomurska banka, d.d., Murska Sobota, v sobi št. 11, prvo nadstropje.

RAZPISNI ROK JE DO VKLJUČNO 31. MARCA 1993.

OBVESTILO

O ZBIRANJU NAPOVEDI ZA ODMERO DOHODNINE 1992 V OBČINI LENDAVA

Ministrstvo za finance, republiška uprava za javne prihodke, Izpostava Lendava bo organizirala sprejeme napovedi za odmero dohodnine, in sicer:

V SOBOTO: 13. 3. 1993, OD 8. DO 13. URE
V SOBOTO, 20. 3. 1993, OD 8. DO 13. URE

V prostorih: KU TURNIŠČE
KU DOBROVNIK
KU POLANA
KU ČRENŠAVCI
KU ČENTIBA
KU GABERJE

Napovedi na sedežu davčne uprave sprejemajo vsak delovni dan ne glede na uradne ure. Napoved mora biti vložena do 31. 3. 1993.

Napoved se lahko odda tudi po pošti na naslov: Ministrstvo za finance, Republiška uprava za javne prihodke, Izpostava Lendava, Trg ljudske pravice 5, 69220 Lendava, z oznako »davčna napoved«.

Zavezanci, ki bodo uveljavljali olajšavo po 1. točki 7. člena obveznice delnice, morajo oddati napoved le na sedežu izpostave v Lendavi. Napoved mora biti obvezno v celoti izpolnjena in podpisana.

MINISTRSTVO ZA FINANCE
Republiška uprava
za javne prihodke
Izpostava Lendava

**GOSPODARSKA
ZBORNICA
SLOVENIJE**

MADE IN HUNGARY – EXPO 93
MEDNARODNI INOVACIJSKI SEJEM ALPE ADRIA
SZOMBATHELY na Madžarskem

ki bo od 2. do 6. aprila 1993 v Kulturnem centru v Szombathelyu na Madžarskem.

Sejem je namenjen predstavitvi novih izdelkov madžarskega gospodarstva z oznako »MADE IN HUNGARY«, pa tudi izdelkom s podobnimi oznakami iz vzhodnih in zahodnih držav s področij:

- strojegradnja – elektronika – orodja
- lesna industrija – pohištvena industrija
- kemična industrija – industrija umetnih materialov
- tekstilna industrija – moda
- kmetijstvo – prehrabena industrija
- drobno gospodarstvo in obrt

Podrobnejše informacije o udeležbi na sejmu dobijo zainteresirani na GZS, Območna zbornica za Pomurje, Murska Sobota, 69000 Murska Sobota, Kocljeva 6/III, telefon 069/22 621, 22 668, telefaks: 069/22 462.

V razmislek

Drugorazredni državljani?

Oh zadnjih razpravah pred sprejetjem radgonskega občinskega proračuna je na dani, da za osnovne potrebe te obmejne občine manjka kar nekaj denarja, od države pa vsaj dostojni delež niso dobili nikakršnih podatkov, »preživljeni program«, ki je realno celo nižji od lanskega. Zato skušajo denar razdeliti vsaj pravično. Med drugim pa obsejajo mačehovski odnos države do občin, in ugotavljajo, da bo očitno še večji razkorak med razvojem prestolnice in podeželja.

Prav to, torej problem zaradi denarja, se je kot rdeča nit vleklo skozi vsa razprava tudi na nedavnem zasedanju radgonskega parlamenta. Pri tem so radikovali, da bodo morali kar 92 odstotkov denarja nameniti za t. im. »tekoče obveznosti«, preostalih 40 milijonov tolarjev, ki jih bodo lahko porabili za naložbe, pa se jim zdi kot kaplja v morju. Vedeti je namreč treba, da je potreba v občini zelo veliko, problemi pa postajajo iz dneva v dan vse bolj pereči. Pa ne le poslanska srenja, tudi drugi prebivalci radgonske občine že nekaj časa brezuspšno opozarjajo na številne neregularne zadeve, ljudje pa postajajo vedno bolj nestrpni. Na prvem mestu omenjajo pomanjkljivo oskrbo z vodo, takoj za tem pa demografsko ogroženost velikega dela občine, ki se potencialno ne bo mogla dovolj hitro izklopiti iz zaostalosti na raznih področjih. Za ponazoritev le eden iz vrst vzemirljivih podatkov, ki ga je omenil poslanec Jože Čuš, in sicer da se je lani na območju Vidma ob Ščavnici rodilo le 18 otrok, umrlo pa je

Takih in podobnih podatkov bi seveda lahko navedli še veliko, potrjujejo pa tezo o resni demografski ogroženosti precejšnjega dela radgonske občine. Pri tem predsednik nove občinske vlade Miha Vodenik navaja, da razvitih ljubljanskih občinah. To po njegovem mnenju kaže, da na območju naše domovine živijo drugorazredni državljani. Zato naj bi bila, prizadevanja za skladnejši regionalni razvoj le pesek v oči, saj so razvoju podeželja letos namenili le 0,5 odstotka republiškega proračuna. To je nič kaj spodbuden podatek, zato ni presenetljivo, da radgonski občini poskušajo najti konkretno rešitev iz zagat. V zvezi s tem največkrat omenjajo možnost čezmerne zadolžitve občinskega proračuna z najemanjem dragih posojil in izdajanjem občinskih obveznic.

MILAN JERŠE

VESTNIK

Izdaja podjetje za informiranje
Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar
Uredništvo: Ima Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kováč (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Votek, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografija), Nevenka Emri (lektorica).

Novinari in odgovorni uredniki: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni: direktorica 22-403, računovodstvo in tiskarstvo 21-383 in 21-064, glavna urednica in tiskarstvo 22-419. Nenačrtovani rokopiši in fotografije ne vračamo.
Za naročnike za 1. trimesečje 1993 je 900,00 SIT, celoletna naročnina 3.800 SIT. Tiskar: rač. pri SOK Murska Sobota.

Abonement: Ljubljana 50100-620-00112-5049512.
Tisk: Tiskarna ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/83 z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informacijskega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje

podobni davek od prometa proizvodov.

Kaj se dogaja v soboškem Eurecu

Soboško sodišče odobrilo stečaj

O tem, da se je soboško mešano podjetje Eureka, katerega lastnika sta nemški podjetnik Hermann Ritter in soboški Pomurki tisk, znašlo v stečaju, smo že poročali. Takrat je poslovni odbor Eureka menil, da zaradi visoke lanskoletne izgube, ki je znašala kar 31 milijonov tolarjev, hkrati pa so izgubili velik del nemškega trga, kamor so v preteklosti prodali tudi do 90 odstotkov vse proizvodnje reklamnih in samolepilnih blokov, ni druge rešitve, kot je stečaj. Zdaj pa smo zvedeli, da je na predlog vodstva podjetja senat Temeljnega sodišča Murska Sobota odobril stečaj. Pri tem so kot pogoj postavili, da mora omenjeno podjetje najprej plačati 250 tisoč tolarjev, kolikor znašajo stroški stečajnega postopka.

Krajšo je seveda potegnila večina od 55 delavcev soboškega Eureka, ki so se znašli na zavodu za zaposlovanje. Ker jim niso pravočasno izplačali januarske plače in regresa za malico ter drugih stroškov, so terjali uveljavitev svojih legitimnih pravic. V akcijo se je vključil tudi svobodni sindikat, čeprav so bili doslej vključeni v konfederacijo sindikata Pergam, ki pa jim očitno ni mogel dosti pomagati. Sicer pa naj bi v Eurescu še naprej izdelovali samolepilne bloke, katerih proizvodnjo bo po dokončnem stečaju prevzelo podjetje Aero

Arm iz Celja, ki je prej izdelovalo lepila in druge kemikalije za soboško firmo. V njem ima 3,5-odstotni lastniški delež tudi dosednji direktor Eureka Bojan Žunič. Načrtuje, da bi v Murski Soboti ustanovil proizvodni obrat omenjenega celjskega podjetja, v katerem bi lahko kmalu zaposlili okrog 15 delavcev. S proizvodnjo reklamnih blokov pa bi se našla zaposlitev še za približno 10 delavcev nekdanjega Eureka. Vse to pa bo odvisno od tega, če bodo našli sovlagatelje za ta proizvodni program.

MILAN JERŠE

TEHNOLINE

(v prostorih zaklonske)

Lendavska 53a, Murska Sobota, telefon: 21 790

Pri nas vam ponujamo avtoradie svetovne kakovosti BLAUPUNKT.

Cene zelo ugodne!

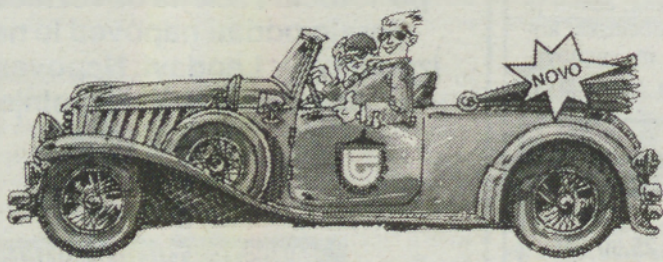

zavarovalnica triglav d. d.

območna enota M. Sobota

Lendavska 5, tel.: 069/31 650

NIČ NI TAKO VARNO,
DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA

P AVTOMOBILSKO ZAVAROVANJE

ki pomeni:

PERMANENTNI NAČIN ZAVAROVANJA

Prednosti in koristi za zavarovance:

- prepričljivi popusti
- ugodnejši pogoji plačevanja premij
- brezplačne zavarovalne vrste
- brezplačni tehnični in preventivni pregledi vozil
- enkratno zavarovanje s polico, ki se po želji avtomatično podaljšuje
- brezmejno število kombinacij zavarovanja
- bonus se ohranja in prenaša

NOVOST:

zavarovancem
Zavarovalnice Triglav brez
plačila zamenjajo
poškodovano
avtomobilsko steklo na
servisih:
AGROSERVIS M. Sobota
INTEGRAL Lendava
SERVIS Ljutomer

Vsa predstavništva Zavarovalnice Triglav so ob delavnikih odprta od 8. do 16. ure

Živinoreja pred zlomom?

Vse nadloge tega časa so se spravile nad kmetijce, še posebno nad živinorejce, saj lahko trdimo, da preživlja ta veja kmetijstva eno najtežjih kriznih obdobij. Razmere so se začele zaostroovati z razpadom jugoslovanskega tržišča, ko je slovenska mesnopredelovalna industrija izgubila velik del nabavnih in prodajnih trgov, posledice pa so poleg te industrije najbolj čutili predvsem živinorejci. Za doberšen del slovenske mesne industrije, zlasti tiste, v katerih so predelovalne zmogljivosti presegle lokalne potrebe, je domače tržišče postalo premajhno. Na slovenskem tržišču za vse ni bilo dovolj prostora in tisti, ki se niso znali prilagoditi novim razmeram, so zašli v resne težave. Posledice so živinorejci čutili v vedno večjem razkoraku med stroški prireje in odkupnimi cenami, svoje pa je prispevala še neustrezna vladna politika. Z nekontroliranim uvozom in neustrezno zaščitno politiko se je dobiček stekal v žepe najrazličnejših uvoznikov, živinorejci pa so lahko le opozarjali na neugodne posledice.

Da nesreča ne pride sama, pa se je potrdilo tudi v teh dneh. Ob vseh nadlogah, s katerimi se srečujejo živinorejci, sta se zdaj pojavili še slinavka in parkljevka. Po vesteh, ki so prišle iz Italije, naj bi bil njun izvor na Hrvaškem, vendar hrvaške oblasti to zanikajo. Slovenija je takoj reagirala in prepovedala uvoz mesa in živine iz Hrvaške, prav tako pa tudi

prevoz živine iz Madžarske prek svojega ozemlja. Morda bi ta ukrep pomenil vsaj delno olajšanje za slovenske živinorejce, če ne bi ukrepale tudi države, kamor slovenska mesnopredelovalna industrija izvažava meso in živino. Najbolj nas je seveda prizadela italijanska prepoved uvoza mesa in živine, s podobnimi ukrepi pa so sezaščitile tudi druge države

EGS. Prepoved uvoza mesa iz nekdanjih jugoslovanskih republik velja tudi za Slovenijo, čeprav je ta dala vsa zagotovila, da pri nas ni bolezni. Skorajda bi si upali trditi, da gre pri tem tudi za politični ukrep, saj je znano, da je zahodna Evropa nasičena z mesom in je to najenostavnejši način, da se znebi slovenskih izvoznikov.

Posledice že čutijo mesarji, še bolj pa jih bodo rejci, saj ni pričakovati, da bi prišlo do hitre odprave omejitev pri uvozu v nekaterih državah. Položaj bo gotovo vplival na še večjo zaostroitev težav v Mesni industriji Pomurja, ki je največja slovenska izvozna registrirana klavnica, čutijo pa ga tudi manjši izvozniki. Kot so nam povedali v MIR-u Gornja Radgona, so jim s Fernetičev vrtili pošiljko junčjega mesa v vrednosti milijon tolarjev, ki je bilo namenjeno v Italijo. Tja so tedensko pošiljali tona tega

mesa, katerega izvoz je bil ustavljen. Na obseg lastne reje ta ukrep ne bo vplival v večji meri, saj so jo že letom s 1.500 glav zmanjšali na 500, čutili pa jo bodo rejci, ki bodo imeli težave s prodajo. Tudi v Kmetijski zadruzi nonka napovedujejo, da prepoved izvoza še bo ustvarila že tako težke posledice v živinoreji. Na odkup čaka okoli 200 glav mladih pitanega goveda ter 1.800 ščev iz kooperacijskega prostega odkupa, pri govedu zanimanje za uhlevljanje pred časom močno okrog 80 odstotkov telat odhaja s tega območja, kupne cene že zdaj za 30 odstotkov zaostajajo za prireje, ker so bile in bodo vse živine namenjene za pa se bodo razmere še bolj strile. Kam vse to vodi, težko napovedati, pri nas pa vsekakor ni obetavnosti.

LUDVIK KO

Tudi Bog je najprej sebi ustvaril brado

Po vsem kar se dogaja z zakonom o zamrzitvi plač, tudi poslanske plače še niso pomirile duhov v javnosti. Pa so sedanjí poslanci sami pri tem najmanj krivi, saj je zakon o poslancih sprejela že prejšnja garnitura najvišjih predstavnikov ljudstva, ki je z njim v prvi vrsti želela poskrbeti predvsem zase. Zanimiv je zlasti tisti del zakona, ki določa pravice poslancev, saj so v njem opredeljene materialne in druge okoliščine za delo poslancev. Takšen zakon so sprejeli tudi zato, ker so mnogi upali, da bodo ponovno izvoljeni in so tako želeli poskrbeti zase tudi za naprej. Na njihovo nesrečo pa se mnogim, ki so kandidirali, to ni posrečilo, in če bi bili jasnovidci, bi se verjetno pri glasovanju o zakonu odločili drugače.

Zakon o poslancih med drugim določa, da je osnova za obračun

plač poslancev povprečna mesečna plača na zaposlenega v gospodarstvu Slovenije, ta osnova pa se glede na proračunske možnosti lahko zmanjša za odstotek, ki ga določi državni zbor, vendar ne več kot za 50 odstotkov. Plača poslance se določi tako, da se osnova pomnoži s faktorjem 5 in poveča za funkcijski dodatek, skupni znesek pa poveča za odstotek za delovno dobo. Poslanci državnega zbora so klonili pod pritiskom javnosti in se niso odločili za najvišje možne plače, pač pa so jih znižali za 20 odstotkov. Namesto petkratnika povprečne slovenske plače v gospodarstvu je tako zdaj osnova le petkratnik 80-odstotne povprečne plače, to pa drugače povedano pomeni, da je osnovna poslanska plača štirikrat večja od povprečne slovenske plače. Če to preračunamo v konkretne zneske, naj bi bila osnovna poslanska plača okoli 120.000 tolarjev.

Glede na odgovornost funkcije, ki jo opravljajo, to niti ni pretirano, saj so poslanci tisti, ki krojijo našo usodo in usodo države. Če bodo za svoje delo dobro plačani, bodo delo opravljali tudi z večjo odgovornostjo. Sicer pa nekateri

sedanjí poslanci pravijo, da so imeli na svojih prejšnjih delovnih mestih večje plače od teh, kot smo jih zapisali v tem prispevku. Seveda pa je to le osnovna poslanska plača, h kateri je treba pristeti še različne dodatke. Vsi ne bodo v enakem položaju, saj je članstvo v različnih odborih in komisijah njihova dolžnost in za to ne bodo prejeli posebnega dodatka, do njega pa bodo upravičeni funkcionarji državnega zbora, predsedniki in podpredsedniki komisij in odborov ter vodje poslanskih klubov. Predsednik državnega zbora bo tako dobil 80 odstotkov dodatka na osnovno poslansko plačo, oba podpredsednika po 40 odstotkov, predsedniki odborov in komisij od 25 do 40 odstotkov, njihovi podpredsedniki 10 odstotkov, vodje poslanskih skupin pa glede na število poslancev od 25 do 40 odstotkov. Pri teh dodatkih pa velja omejitev, saj bodo tisti, ki opravljajo več omenjenih funkcij, lahko prejeli le en dodatek, in to najvišjega. Poleg vseh omenjenih dodatkov pa vsem poslancem pripada še pavšalni dodatek za delo v svojih

volilnih enotah in znaša od 30.000 tolarjev.

Po vsem tem bi lahko rekli, da znaša najnižja poslanska plača 135.000 tolarjev (osnovna plača plus pavšalni dodatek), najvišja pa 280.000 tolarjev (uporabljamo višje funkcijske dodatke in pavšalni dodatek za delovno dobo).

Pri tem smo upoštevali pavšalni dodatek za delo v volilni enoti (čeprav ni sestavni del plače) smo pa upoštevali tudi drugi stil (ločeno življenje, povzročeni stroški, regresija, ...). Če plače primerjamo s plačami tujih delavcev v nekaterih državah, potem niso niti tako visoke, niti tako nizke, sicer smo preveč presenečeni, da plače so vprašljive nekatere ugodnosti, ki jih opredeljuje zakon o poslancih. Denimo tiste, ki jih prejmejo poslanci, ki so bili v tujini o nadomestilih plač, ki jih prejmejo poslanci, ki so bili v tujini, tudi tiste, ki govorijo o upokojujivni.

LUDVIK KO

Obvestilo

Rdeči križ skupno z vodstvom Centra za begunce iz BiH zagotavlja popolno oskrbo beguncev s prehrano, oblečilo in obutvijo. Občani nas obveščajo, da prihaja do prosjačenja. Za skrajšanje tega je izključno pooblaščen Rdeči križ prek svojih aktivnosti. druge akcije so posamične, potrebno jih je preprečevati in jih Rdeči križ ne odgovarja zanje.

Marija

STOP za tuje zavarovalnice?

Z osamosvojitvijo je Slovenija prevzela velik del nekdanje zvezne zakonodaje, ki jo zdaj nadomešča s svojimi zakoni. Poslanecem prejšnjega skupščinskega sestava je uspelo del te zakonodaje nadomestiti s slovenskimi zakoni, sedanjí državni svet pa bo moral v svojem mandatu sprejeti še nekaj sto zakonov, da bomo lahko govorili o pravni urejenosti. Na mnogih področjih še vedno veljajo zakoni, ki smo jih prevzeli od prejšnje države, zato prihaja do nerada, ki ima lahko tudi neugodne gospodarske posledice za Slovenijo.

Eno od takšnih področij je zavarovalništvo, ki ga je doslej urejal zvezni zakon o temeljih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja in določal tudi pogoje za ustanavljanje zavarovalnih družb. Po tem zakonu je za ustanovitev zavarovalnih družb potrebno dovoljenje ministrstva za finance, ki mora biti izdano v 60 dneh po predložitvi ustreznih dokazov. Če ministrstvo v tem času ni izdalo odločbe, se po zakonu upošteva, kot da je izdana. Avtomatizem pri izdajanju dovoljenja za ustanovitev zavarovalnih družb je imel negativne učinke predvsem na področju tujih vlaganj in mi v skladu z dolgoročno strategijo o nad-

zoru in urejanju tujih vlaganj na področju bančništva in zavarovalništva, zato je bilo potrebno to problematiko ustrezno urediti. Doslej v Sloveniji pri vlaganjih na tem področju zakonsko niso bile urejene omejitve za tuje pravne in fizične osebe, bila je le omejitev, da je takšno družbo mogoče ustanoviti s slovenskim partnerjem. To so znale spretno izkoristiti mnoge tuje zavarovalnice, zato ne preseneča, da se je v zadnjem času pojavilo pri nas več takšnih zavarovalnic. Tudi zavarovalništvo je namreč lahko zelo donosen posel, saj zbira kakovosten denar, zato takšni pritiski po ustanavljanju novih doma-

čih in tujih zavarovalnih družb v Sloveniji. Po mnenju poslovalcev je takšnih družb že več, njihovo večje število pa kaže na zniževanju stroškov, daje pa tudi pravega jamstva zavarovancem.

Dokler ne bo ustrezne zakonodaje, je potrebno to problematiko rešiti z začasnimi ukrepi, ki jih vlada pripravila izdajajoči zakon o začasnih ureditvah izdajajoči ljenj za ustanavljanje zavarovalnih družb. Na februarjski seji državnega sveta so poslanci kon, ki odpravlja dosedajšnji avtomatizem na tem področju, jeli, po njem pa bo dovoljen ustanavljanje zavarovalnih družb, ki jih izdajajo ministri nance po prostem preudaru. V enem od prvotnih predlogov, ki ga je bilo celovito predvideno, da bi se ljanja takšnih zavarovalnih družb sploh ne bi dovolila, vendar je prevladalo mnenje, da bi to kon ne bi bil življenjski ukrep, pri nas dovoliti ustanavljanje takšnega dovoljenja in pri venskim zavarovalnicam.

LUDVIK KO

Na račun pereče cestne problematike v Dolgi vasi se meri sposobnost birokracije posameznih ministrstev

Dolgovaščanom je prekipelo- 2. aprila zapora ceste

Pred letom smo v Pomurju pričakali pomlad na cestah; vse kaže, da bo tudi letos tako, kajti minilo je eno leto, magistralna cesta M 10-1 in cesta proti mednarodnemu mejnemu prehodu v Dolgi vasi pa še vedno nista obnovljeni. Tudi to pomlad poskušamo enake obljube in izgovore: seveda je nujno obnoviti magistralni cesti, seveda imate močno povečan promet, toda kaj ko ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora ne da dovoljenja, ministrstvo za finance pa neče podpisati pogodbe. In kaj sedaj? Skoraj zagotovo bodo z deli nadaljevali, saj jih bo k temu prisilila moč množice (če ne objektivna presoja), gre le za to, da bodo z deli začeli spet sredi leta, namesto da bi z njimi nadaljevali takoj spomladi.

Tudi Gradbeno podjetje Primorje je pospravilo in prepečilo svoje stroje, čeprav je bilo pripravljeno nadaljevati dela na odseku Črenšovci-Jula marof brez takojšnjega plačila, če bi jim republiška ali občinska vlada zagotovila, da bo delo plačano. Občina na to ni pristala, saj se boji, da bi v primeru zapletov pri pridobivanju republiškega denarja bankrotirala (dandanes to ni nemogoče). 17. februarja je RUC obvestil Primorje, da naj z deli na omenjenem odseku magistrale ne nadaljuje, dokler ne bo sprejet letošnji republiški proračun; o nadaljevanju del da bodo gradbenice pravočasno obvestili.

Premurci se dobro zavedajo, kaj to pomeni: magistralna cesta M 10-1 bo ostala še eno leto nedokončana, saj bodo zaradi poznega sprejetja proračuna z deli začeli šele sredi leta. Še na slabšem so dolgovaščani, ki že vse od osamosvojitve Slovenije in s tem močnega povečanja tovarnega prometa (lani je mejo presto-

pilo 128 tisoč težkih tovornjakov) poslušajo obljube, da bo sta mejni prehod in cesta do meje temeljito obnovljena. Do sedaj so zgradili le 800-metrski odstavni pas, čedalje bolj uničeno cesto pa so vzdrževali zgolj s krpanjem, čeprav bi tako Lendava kot tudi Murska Sobota zaradi velika števila tovornih vozil morali zahtevati obvoznico mimo mest in ne le obnovo ceste.

Novi minister za promet in zveze IGOR UMEK se ubada s podobnimi problemi kot prejšnji minister, saj nikakor ne more najti skupnega jezika s finančnim ministrstvom in ministrstvom za varstvo okolja in urejanje prostora – tako vsaj trdi v odgovoru, ki ga je poslal v začetku marca radiu Murski val. V njem med drugim pojasnjuje, da »koordinacija delovne skupine za južno mejo, ki jo vodi ministrstvo za notranje zadeve in katere člani so vsa ministrstva, ki jih to zadeva, predlaga, da se sredstva za ureditev MMP (v višini 134 milijonov) predvidijo v posebni

proračunski postavki podobno kot za urejanje mejnih prehodov z Republiko Hrvaško. Ministrstvo Umeku ni znano, kako je s potrebnimi sredstvi, poleg tega pa je potrebno še počakati na lokacijsko dokumentacijo. Kjer se hočejo stvari zaplesti, se pač zaplečejo: marsikatero objekte in ceste, ki so bili v »interesu države«, so še pred kratkim gradili brez lokacijske dokumentacije.

Igor Umek je svoja prizadevanja za ureditev cestne problematike v Prekmurju, predvsem v Dolgi vasi, opisal takole: »...naše ministrstvo je po predhodnem dogovoru s finančnim ministrstvom (26. 1. 93) naročilo RUC-u, da začne z nujnimi sanacijskimi deli in uredi pogodbeno odnose z izvajalcem del. Glede na to, da za potrebna dela v začetnem financiranju za obdobje januar-marec ni bilo predvidenih finančnih sredstev, je bilo glede na nujnost takojšnjih ukrepov na cesti dogovorjeno, da se v pogodbi z izvajalcem sporazume o kasnejšem plačilu opravljenega dela, to je po sprejetju Republiškega proračuna za leto 1993. Po predložitvi pogodbe za soglasje Ministrstvu za finance so se stvari zapletle. Že 2. februarja je finančno ministrstvo (kljub predhodnemu soglasju in dogovoru o čimprejšnjem začetku obnove ceste) zahtevalo dopolnitev dokumen-

tacije s podatki, ki nimajo zveze s to cesto.« Ministrstvo za finance namreč zahteva, da strošek ureditve hodnikov za pešce in pripadajoče komunalne infrastrukture prevzame občina; prometno ministrstvo pa meni, da gre v celoti za izjemne prometne razmere, ki so nastale zaradi spremenjenih mednarodnih razmer in na katere občina nima vpliva, zato se mora ureditev ceste in mejnega prehoda financirati iz republiškega proračuna. Umek je na koncu pisma še zapisal: »Torej do danes k pogodbi za sanacijo oziroma rekonstrukcijo ceste Dolga vas Lendava in ureditve hodnikov za pešce še vedno ni soglasja. Ker pa izvajalec del ne samo, da ne želi pričeti z deli pred podpisom pogodbe, pač pa po veljavnih predpisih tudi ne sme, je to tudi razlog, da se na cesti praktično nič ne dogaja. Ker nam ni znan izid nadaljnjih pogajanj z ministrstvom za finance in prepričevanj o nujnosti takojšnjega nadaljevanja že začelih del, vam žal ne moremo dati konkretnega odgovora na postavljeno vprašanje.«

Ljudje v Dolgi vasi ne verjamejo več ne občinski in ne republiški vladi. Če se ministrstva ne bodo kmalu dogovorila, gradbeni delavci pa začeli z obnovitvenimi deli, bodo 2. aprila zaprli cesto. Takrat se bo pokazalo, za koga sta cesta in mejni prehod bolj pomembna: za prebivalce, katerih varnost je nenehno v ogroženi, ali za državo, špediterje in Kompas, ki imajo od gneče na meji le korist.

BERNARDA B. PEČEK

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA FINANCE
Republiška uprava za javne prihodke
IZPOSTAVA LJUTOMER

OBVESTILO

Obveščamo prebivalce občine Ljutomer, da se bodo davčne napovedi za DOHODNINO za leto 1992 zbirale tudi na sedežih krajevnih skupnosti oz. sedežih krajevnih uradov v občini Ljutomer v naslednjih dneh:

Kraj zbiranja	Ura	Datum zbiranja
BUČKOVC – pisarna KS	od 8. do 18. ure	PETEK 19. 3. 1993 SOBOTA 27. 3. 1993 ČETRTEK 18. 3. 1993
CEZANJEVCI – pisarna KS	od 8. do 18. ure	SOBOTA 27. 3. 1993 PETEK 19. 3. 1993 SOBOTA 27. 3. 1993
CVEN – pisarna KS	od 8. do 18. ure	PETEK 19. 3. 1993 PETEK 26. 3. 1993 ČETRTEK 18. 3. 1993
LOGAROVCI – pisarna KS	od 8. do 18. ure	PETEK 19. 3. 1993 PETEK 26. 3. 1993 ČETRTEK 18. 3. 1993
RADOSLAVCI – pisarna KS	od 8. do 18. ure	PETEK 19. 3. 1993 PETEK 26. 3. 1993 ČETRTEK 18. 3. 1993
KRIŽEVCI – pisarna KU	od 8. do 18. ure	ČETRTEK 18. 3. 1993 SOBOTA 27. 3. 1993 PETEK 19. 3. 1993
VERŽEJ – pisarna KS	od 8. do 18. ure	PETEK 19. 3. 1993 SOBOTA 27. 3. 1993 PETEK 19. 3. 1993
STROČJA VAS – pisarna KS	od 8. do 18. ure	PETEK 19. 3. 1993 SOBOTA 27. 3. 1993 PETEK 19. 3. 1993
RAZKRIŽJE – pisarna KS	od 8. do 18. ure	PETEK 19. 3. 1993 PETEK 26. 3. 1993 ČETRTEK 18. 3. 1993
RADOMERJE – pisarna KS	od 8. do 18. ure	ČETRTEK 18. 3. 1993 PETEK 26. 3. 1993 ČETRTEK 18. 3. 1993
STARA CESTA – pisarna KS	od 8. do 18. ure	PETEK 26. 3. 1993 PETEK 19. 3. 1993 SOBOTA 27. 3. 1993
LJUTOMER – sedež RUJP	od 8. do 18. ure	

Napoved za dohodnino mora vsebovati naslednje osnovne podatke:

- priimek in ime ter točen naslov
- enotno matično številko občana (EMŠO – 13-mestna številka iz osebne izkaznice)
- vse prihodke in odhodke (akontacije davkov, prispevkov in ostale olajšave)
- upokojenec vpišejo tudi evidenčno številko upokojenca iz potrdila ZPIZ.

OPOMBA

Obrazci za DOHODNINO se na dan sprejema le-te na sedežu KS in KU NE BODO PRODAJALI.

Napovedi DOHODNINE za leto 1992 se lahko pošljejo tudi po pošti na naslov: Ministrstvo za finance, RUJP, Izpostava Ljutomer, 69240 Ljutomer, Vrazova 1.

Če se napoved pošilja po pošti, je potrebno na kuverto napisati »NAPOVED ZA DOHODNINO« zaradi tajnosti podatkov.

Napovedi za dohodnino se bodo zbirale tudi na sedežu RUJP, Izpostava Ljutomer, vsak dan od 7. do 15. ure, v sredo od 7. do 17. ter popoldan v

PONEDELJEK 29. 3. 1993
TOREK 30. 3. 1993
SREDO 31. 3. 1993 do 18. ure zvečer.

OBVESTILO

O ZBIIRANJU NAPOVEDI ZA ODMERO DOHODNINE ZA LETO 1992 V OBČINI MURSKA SOBOTA

Republiška uprava za javne prihodke, Izpostava Murska Sobota organizira sprejemanje napovedi za dohodnino

– za mesto MURSKA SOBOTA, krajevne skupnosti BAKOVCI, KROG, ČERNELAVCI in RAKIČAN v dvorani Skupščine občine Murska Sobota

vsak dan od 7.30 do 18. ure,
po 15. 3. 1993 tudi ob
sobotah in nedeljah

– za preostale krajevne skupnosti ob delavnikih na krajevnih uradih med delovnim časom.

Napoved se lahko odda tudi po pošti na naslov: Ministrstvo za finance, Republiška uprava za javne prihodke, Izpostava Murska Sobota, Kardoševa 2, 69000 Murska Sobota, z oznako »napoved dohodnine«!

Zavezanci, ki bodo uveljavljali olajšavo po 1. točki 7. člena Zakona o dohodnini (obveznice, delnice), oddajo napoved le na sedežu Republiške uprave za javne prihodke v Murski Soboti, soba št. 48–50.

REPUBLIŠKA UPRAVA
ZA JAVNE PRIHODKE
IZPOSTAVA MURSKA SOBOTA

LEKOVI IZDELKI ZA UPORABO V ŽIVINOREJI

NUTRIL® -Se,
vodotopni prah

z vitamini, aminokislinami in selenom za perutnino, pujske, teleta in druge domače živali

LONGISEPT®,
pasta

za preprečevanje in zdravljenje drisk pri pujskih, teletih in drugih domačih živalih

Higienska molža – kakovostno pridobivanje mleka:

BLINAL®,
razkužilo za uporabo pri molži

LEKASEPTAL®,
mazilo za vime in roke

MINERALNO-VITAMINSKE MEŠANICE

VITA-REDIN
za vse domače živali

KALMIN®
za govedo

BIOFOS®
za krave in telice; vsebuje več fosforja

ORVIT
za krave in telice med pozno brejostjo

NOVO MINERALNO-VITAMINSKE MEŠANICE PRILAGOJENE NAČINU PREHRANE

KRAVIMIN®
za krave molznice

PRAVIMIN®
za prašiče

lek ljubljana
veterina

TEKSTIL PROSENJAKOVCI
razpisuje
naslednja delovna mesta
1. pomočnika
direktorja
za področje MARKETINGA IN
KOMERCIJALE
2. vodja programa
OBLAČILA
3. vodja programa
TEHNIČNI TEKSTILNI
IZDELKI

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- pod 1. visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri in najmanj štiri leta delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih.
- pod 2. in 3. višja ali visoka izobrazba tekstilne smeri in najmanj štiri leta delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih.
- prijava z dokazili pošljite v 10 dneh od dneva razpisa na naslov: TEKSTIL PROSENJAKOVCI, z oznako »ZA RAZPIS«.

UGODNO

AKCIJSKA PRODAJA
Sanitarna
keramika
v vseh barvah
garniture, 4-delne
že od 18.000,00
do 20.600,00
Keramične
ploščice
že od 570,00

Metalka Trgovina
Tomaž Črenšovci d.o.o.,
tel.: 080/70-762

metalka
TRGOVINA

Trgovina za ljudi s posebnimi potrebami

trg delovne sile

Vestnikova okrogla miza o (ne)navezi šolskih programov s kadrovsko politiko v gospodarstvu

Za zaposlitev ali ustvarjalno delo

Izobraževanje je lahko 'kontraproduktivno', če ni povezano s potrebami gospodarstva, če se ne ozira na trg delovne sile in če ni sestavni del izobraževalnega sistema.

Ali drži teza, da je Pomurje prostor, ki je (bil) podvržen določeni negativni kadrovski izbiri zaradi neustrezne izobraževalne mreže in programov? V kakšni vlogi so pravzaprav izobraževalne ustanove: ali kot porabniki ali tudi kot pomemben dejavnik gospodarskega razvoja? In kako delujejo kadrovske službe v podjetjih? Ali so le-te na eni, šole pa na drugi strani? Kako deluje trg delovne sile? To so bila osnovna vprašanja, ki smo jih skušali osvetliti na Vestnikovi okrogli mizi, na kateri so sodelovali: CVETA MANDIČ-ČAHUK, direktorica Zavoda za zaposlovanje, IVANKA KLOPČIČ, vodja kadrovske službe v tovarni Mura, JANEZ OBAL, ravnatelj Srednje strojne in tekstilne šole M. Sobota, EDVARD STOJKO, ravnatelj tekstilnega programa na omenjeni šoli, ANGELA MARTON, strokovna delavka na Zavodu za zaposlovanje, ANDREJ JANC, samostojni svetovalec Območne gospodarske zbornice za Pomurje, MELITA BAKRAČEVIČ, vodja kadrovske službe v Zdravilišču Radenska, KAREL KOVEŠ, kadrovik v Nafti Lendava.

Šolsko znanje naj bo za zaposlitev

Po teoriji se podjetje, ki potrebuje delavce, lahko ozre po nezaposlenih, iskalcih zaposlitve, ali po mladih, ki končujejo šolanje, ali pa pritegnejo delovno silo od drugod. Mura, ki še zaposluje, daje prednost mladim, ki končujejo šolanje.

IVANKA KLOPČIČ: »Naš pomemben priliv delovne sile je iz srednjega poklicnega izobraževanja. Pričakovati bi, glede na to, da so zaposlitvene možnosti bistveno manjše, naš delež, zastopnost tekstilne in usnjarske oziroma čevljarke industrije v Pomurju pa je ostal nespremenjen, vsaj po številu zaposlitve, da bi večina mladih izbrala te možnosti. Toda po vpisu sodeč, tekstilna dejavnost za mlade ni zanimiva, majhen je bil tudi odziv na naš razpis za štipendije za višje- in visokošolsko izobraževanje.«

In kaj pravijo na to možnost, da bi nezaposlene z državnim denarjem (ukrepi aktivne politike zaposlovanja) usposobili ali prekvalificirali za delo v tekstilni industriji? (Med nezaposlenimi v Pomurju ni šivilj ali tekstilcev.)

»Preusposabljanje nezaposlenih za neko drugo delo je družbeni strošek. Strošek je tudi, ker se določen del mlade generacije odloča za takšne poklice, za katere je vprašanje, če jih bo družba sploh potrebovala. To je za posameznika in družbo časovna in materialna izguba. Posameznik se mora s tem tudi posloviti od svojih zaposlitvenih želja, se preusmeriti drugam. Prekvalifikacija pa običajno pomeni tudi usposabljanje za delovno mesto na nižji stopnji, kot je posameznik že dosegel z izobrazbo. Tu je tudi še vprašanje motiviranosti v novem poklicu. Mislim, da bi družba morala bedeti nad načrtovanjem izobraževanja, pripraviti nacionalni program šolstva.«

Zaradi naraščajoče nezaposlenosti je država res sprejela ukrepe aktivne politike zaposlovanja, temu pa ne sledita gospodarstvo niti šolstvo. Usklajenega delovanja med njimi torej ni, niti ni sodelovanja na ministrski ravni.

Šibko znanje v podjetjih

ANDREJ JANC:

»Ugotavljamo, da so težave v gospodarstvu predvsem posledica prešibkega znanja vodilnih delavcev. Roko na srce, marsikatero podjetje bi se dalo rešiti, če bi ljudje imeli znanje. So pa otrdeli in ne obvladajo niti tujih jezikov.«

Gospodarska zbornica se bo pri pisanju nacionalnega izobraževalnega programa aktivno vključila. Ko bo znanega že kaj več, bomo poskušali zbrati tudi potrebe gospodarstva naše regije.

Nam pa manjkajo določene usmeritve iz kmetijstva in biotehnologije. Ničesar na primer ne naredimo, da bi naš živinorejski zavod postal raziskovalna enota. Kmetijstvo se razvija na asfaltu v Ljubljani, mi pa nimamo kadrov.

Gospodarska zbornica organizira tudi izobraževanje podjetnikov, vendar zanj ni velikega zanimanja. Dostikrat ne dobimo niti deset ljudi, ki bi prišli poslušati predavatelje, ki so po strokovnosti v evropskem vrhu.«

IVANKA KLOPČIČ:

»Težko je nekaj nadgrajevati, kar ima slabe temelje. Kakovostnega izobraževanja še vedno ni dovolj in to si upam trditi za sleherni stopnjo, od najnižje do visokošolske. Študentje končujejo visokošolski študij, pa ne obvladajo tujega jezika, regionalni in slovenski trg pa je za nas mnogo premajhen. Tudi pripravljenosti dograjevati znanje in motiviranosti dostikrat ni.«

Večvredni in manjvredni ter moški in ženski poklici

IVANKA KLOPČIČ:

»Še vedno nismo zapustili tudi tradicionalnega pojmovanja,

zato pa bosta 2 nova oddelka za poslovne tajnike. Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije jim je v zvezi s tem poslalo skoraj ultimativni predlog.

ANGELA MARTON: »Ker niso znani razvojni načrti, je usmeritev taka, da se vpiše čimveč mlade generacije v srednje šole. To je v vidika socialnih nemirov sicer pozitivno, vprašanje pa je, če je to v skladu z zahtevami trga po kadrih.

V Pomurju oblikuje poklicne odločitve tudi šolska mreža, ki je pač takšna, kakršna je. Če se ne bo spreminjala, bomo imeli presežek ka-

smo dali poudarek vprašanju, kateri so tisti dejavniki, lastnosti, ki človeku, ki prihaja na trg, bodisi iz šolskih klopi ali zaradi izgube zaposlitve, omogočajo, da zaposlitev (spet) dobi.

Kaj je tisto, ki mu daje določeno prednost, da je njegovo tveganje ob vstopu na trg delovne sile čim manjše? (Največje tveganje je gotovo ostati nezaposlen.)

Kateri so tisti obetavni poklici, ki so zanimivi za delodajalca ali gospodarstvo, in na drugi strani, za katere poklice se odločajo mladi?

Kaj pa osebnostne lastnosti, samoiniciativnost, ustvarjalnost, podjetnost?

Izobrazba je gotovo prednostni dejavnik, povečuje verjetnost, da bo človek, ki prihaja na trg, zaposlitev dobil. Izobrazba DA, toda ne izobrazba in izobraževanje samo po sebi, brez jasnega cilja, ta pa je izobraževanje za zaposlitev ali ustvarjalno delo.

To pa je že vprašanje ustreznosti naših izobraževalnih programov ter poklicnih namer mladih.

So izobraževalni programi skladni s potrebami proizvodnje, so poklici obetavni tudi v prihodnje? Je sodelovanje med šolami in proizvodnjo, kje je tu mesto države za ukrepi uravnavanja izobraževanja in zaposlovanja?

Pogovor je (lahko) povod ali spodbuda za razmišljanje tistim, ki jim je odločanje za poklic tačas pomembno življenjsko vprašanje.

na in vrednotenja poklicev, na primer gostinski je manj ugleden kot na primer kako drugo delo, da ne govorim, da je tekstil manj ugleden od elektroničnega. Prav tako nismo presegli ločevanja med moškimi in ženskimi poklici. Naša dejavnost se še vedno ponuja kot izrazito primerna za ženske, to pa ni res, saj tehnologija odpira široke možnosti za vse.«

Zakaj Mura ne štipendira srednješolskih kadrov?

»Ker je to dokaj 'pokrito' s sistemom štipendiranja iz republiških sredstev, poleg tega obstajajo tudi Zoisove štipendije. Zakaj bi tam vlagali, kjer so vpeljani neki drugi sistemi?« (IVANKA KLOPČIČ) Na enak bi lahko rekli tudi v Lendavi Nafti, Muralesu iz Ljutomerja, podjetju Dekor iz Murske Sobote in drugih, kjer so kljub tem sistemom razpisali kadrovske štipendije tudi za srednješolce.

Razpise v dobrni meri skrojilo ministrstvo

Letošnji razpisi kažejo, da v večini primerov ni bilo sodelovanja med gospodarstvom in šolami in da je problem v vsej republiki. Za Pomurje pa bi lahko tudi rekli, da so nekatere stvari presenetljive, ker so prišle tik pred zdajci. Predlagalo pa jih je Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije, in to niti ne v vseh primerih v soglasju s šolami, ampak so določili programe in število vpisnih mest glede na prijave lanske letošnje generacije. Tam kjer je bilo lani preveč prijavljenih, so povečali število oddelkov. Konkretno velja to za Srednjo ekonomsko, trgovsko in upravno-administrativno šolo M. Sobota, ki je posredovala predlog, da bi imeli 2 oddelka za program trgovcev, pa so jim 'določili' 3. oddelke več pa so jim razpisali tudi za program ekonomski tehnik (4 namesto 3). V programu upravni tehnik bo sicer samo en oddel-

dov, po drugi strani pa tudi primanjkljaje za določene dejavnosti.

Letos so sicer vpisne zmogljivosti povečane, generacija je manjša za okrog 100 učencev, tako da bi se lahko skoraj vsi vpisali v srednjo šolo v Pomurju. To se seveda ne bo zgodilo, saj bodo nekateri šli v šole zunaj regije – ali zato ker pri nas ni tistih programov ali pa iz kakšnih drugih razlogov. Izobraževanje zunaj regije pa je dokaj drago in temu ne sledi štipendijska politika. Zato lani nihče ni šel za veterinarskega tehnik, modnega oblikovalca, laboratorijskega tehnik, gozdarskega tehnik... ker je izobraževanje dlje od Maribora, kamor naši dijaki še gredo, dalje pa zelo redki, razen v šolo za policiste, če se uspejo vpisati glede na posebne pogoje (zdravstvena sposobnost idr.).«

MILENA BAKRAČEVIČ, vodja kadrovske službe v Radenski: »Mislim, da premalo poznamo razvojne cilje – v širšem smislu in ožjem delu gospodarstva. Zato kadrovske službe težko načrtujejo potrebe po kadrih, ki so bolj odsev trenutnih razmer kot dolgoročne razvojne politike. V Radenski se intenzivno ukvarjamo s pridobivanjem kadra za gostinstvo in turizem, ker imamo približno 50 odstotkov zaposlenih na teh dveh področjih. Poleg tega iščemo tehnični kader kovinske stroke, in to s štipendiranjem ter iskanjem kadrov na trgu delovne sile. Moram reči, da so bile naše potrebe dokaj dobro usklajevane s šolskim programom in vpisi Srednje šole za gostinstvo in turizem Radenci. To smo lahko usklajevali tudi z delovno prakso. Izrazilo pa nam primanjkuje kadra s VI. stopnjo izobrazbe, zlasti tako imenovanega turističnega menedžmenta. Doslej se je pretežno del tega kadra izobraževal v Opatiji. V osnovni bi torej morali narediti več, da bi nam bili znani strateški cilji razvoja, na podlagi teh pa bi potem lahko bolj načrtovali potrebe po kadrih in vplivali tudi na šolske programe. Zdaj gradimo v glavnem vse na kratkoročnih potrebah, na reševanju trenutnega stanja.

Premalo šivalnih strojev za prakso

Kako je pravzaprav s tekstilnim programom na Srednji strojni in tekstilni šoli M. Sobota? Letos so vpisne možnosti enake kot lani, to pa pomeni, da bo prostora za en oddelke (32) dijakov v 2-letnem izobraževanju za poklic pomožna šivilja, 4 oddelke v 3-letnem izobraževanju za poklic šivilja-krojač in 2 oddelka v 4-letni

šoli za poklic konfekcijski tehnik. To je skupaj za okrog 600 dijakov. Zakaj se niso povečale namere glede na to, da z zaposlovanjem tovrstnih kadrov v glavnem ni problemov. Potrebujemo jih večinoma v Muri že zaradi naravne fluktuacije.

»Informativni dan za osmošolce je pokazal, da se podatki o namerah in dejanskem zanimanju za vpis precej razlikujejo. Letos bomo, kot kaže, prvič imeli 2 oddelka konfekcijskih tehnikov; najbrž bo potreben celo izbor, to pa je glede na ta zahteven program koristno. Prednost bodo seveda imeli boljši učenci. Dvignilo se bo število uspešnejših učencev z osnovnih šol, ki se bodo vpisali v ta program. Včasih se sprašujemo, ali je dobro imeti gimnaziju v Murski Soboti. Ljutomeru in Lendavi s toliko oddelki – posledica je namreč, da se v druge programe vpisujejo večinoma slabši učenci.

Naša usmeritev je, da sedanje razmere, predvsem pa težave v gospodarstvu ne smejo biti odločilne pri izobraževanju. Naše vidjenje je v tem, da moramo biti pripravljeni z izobraženimi kadri, ko bo gospodarstvo oživilo. Prej ali slej se bo to moralo zgoditi. Zelo aktualni so poklici za drobno gospodarstvo in pričakujemo, da bo za obrtniške programe večji interes. Mi smo jih pripravljene izvajati. Tako enostavno pa seveda ne gre, da bi eno leto imeli takšne, naslednje pa leto spet druge programe. Potem bi namreč morali menjavati tudi večino profesorjev, to pa je nemogoče.« (JANEZ OBAL)

EDVARD STOJKO pa o tem med drugim tole: »Glede na dobre poslovne rezultate Mure se interesi po teh kadrih povečujejo. Mi smo imeli pred 2 letoma 21 oddelkov tekstilno-konfekcijskega programa, danes jih imamo že 26 in tudi letošnje vpisne zmogljivosti zagotavljajo takšno stanje. To je pokazal tudi informativni dan, ko se je za vpis v naše tekstilne programe zanimalo več kandidatov, kot bo učnih mest. Tudi lani je bilo večje zanimanje za izobraževanje pomožnih šivilj, kot smo jih lahko vpisali. Morali pa smo sprejeti omejitve vpisa zarade prakse. Delavnica je zasedena od 7. do 19. ure. Na voljo je samo 120 strojev in dogaja se, da ne moremo vsem zagotoviti stroja za prakso.

Jaz pravim, da na naši strani je posluh za potrebe Mure. Vendar te stvari ni lahko usklajevati. Pred 2 letoma so se naši absolventi morali prijaviti na

časno povedali, kakšne možnosti zaposlitve, kakšna razvoj, potem bi bile odločile drugačne. Zal pa še vedno prevladuje tradicionalno pojmovanje: Človek, ki sedi v pisarni je gospod. Tako je bilo nekoli in to je zelo težko spreminjati. Šol pa ne moremo ustanoviti tako kot zrastejo gobe na dežju.«

Ker je ustanovitelj in ravnatelj srednjih šol Republike mora biti po mnenju JANEZ OBALA vpliv na izobraževanje v dveh smereh – po eni prek zavoda za zaposlovanje kot državne ustanove, po drugi pa prek podjetij, gospodarstva in obrtne zbornice. Tako predlani glede na interes obrtne zbornice vpisali oddelke avtokleparjev. Števali so torej interes obrtnišva. Zdaj že dve leti

KAREL KOVEŠ, kadrovik v Lendavi Nafti: S tem problemom, kot jih imajo v Muri, se pri nas ne srečujemo. Kadrov imamo dovolj, zaposlovanje pa si jih v glavnem omogočamo s štipendijami. Našim kadrom omogočamo tudi prirediteljsko, na koncu pa lahko njihimi izberemo boljše za zaposlitev. Pogrešamo pa povezavo med zavodom za zaposlovanje in šolami. Dogaja se, da preden niki šol niti ne pridejo pogledati svojih učencev na delovno prakso, kaj šele da bi se s kadri skrbeli za to.«

interesa žal ni. Prilagoditi pa se zanimanju mladih za poklice elektrika in elektronika.

Dolgi in dragi zaposlitveni ovinki

ANGELA MARTON: poklicne odločitve otrok do 16 let starosti bistveno vajo starši. Le-ti o svoji otroku razmišljajo, da se zanj že nekaj našlo; vendar samo svojega. V pogovoru je težko dopovedati kaj tega. Oni v tistem trenutku čujejo. Nekje se bo za hčerko oziroma sina že delo v kakšni pisarni ali lito si, da bi njihovi otroci lali kje v pisarni kot ekonomski tehnik. Potem jih kadrih pa bodo napotili manjše glede na to, da se sistemi rušijo, nastajajo poleg tega del tega kar meščajo računalniki. Toda prav gotovo precejšnje število teh kadrov. To bo slova mlade, ki bodo končali v program. Ker ne bo službe, bodo morali preusmeriti (šolati) v nekaj takega, kar morda nikoli niso razmišljali. S tem se odklikamo vodnih poklicev, ki dajejo dim več možnosti za preživetje drugo ne, da se poslobo v obrti. Samo administrativni poklici tega ne omogočajo.

Strinjamo se, da se strojarski programi ne morejo stalno menjati, ampak da bi vsaj imeli bomo dolgoročno kaj storiti pa nam manjka. Morda bi agroživilstvo, čeprav je v krizi. Če bomo skrolali zvezanje v Pomurju na 9 poklicev, bo prišlo do 1500, smeli ostati pri enaki, pri njih. Murska Sobota, da sta dokaj šolska. To bo za nas pokop. Zato, da bi naši učenci, ki so v šole drugam, k nam prihajali od drugod. Zato dijska politika tega ne buja. Letos je razpis takšen, da takšnega še ni bilo, men, da takšnega še ni bilo, 55 kadrovskih oddelkov, nekoč pa je bilo njih blizu 1.500.«

In kaj je sploh možno? Vsekakor je potrebno prejšnje strategije s tega gospodarskega in kateri bo potem meljli nacionalni programi izobraževanja, kar najbolj upoštevati potrebe podjetij, ki bo na trgu pojavljajo in lovne sile brez zaposlovalnih rešitev pa ni.

Če bi prej vedeli...

Ni vseeno, kakšna je šola, ki jo obiskujejo otroci z motnjami

Poleg običajnih osemletk imamo tudi osnovne šole, ki jih obiskujejo otroci z lažnimi motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Nekoč so jim rekli posebne šole, ta naziv pa so čez čas razvili. Zaradi negativnega prizvoka. Zakaj naj bi to sploh poudarili, da gre za posebno šolo, saj bi lahko rekli, da je vsaka v nekem smislu drugačna, da ima svojo posebnost?

Tokrat so nas povabili na obisk na OŠ IV Murska Sobota, ki jo v tem šolskem letu obiskujejo 104 otroci z lažnimi motnjami v duševnem in telesnem razvoju, da bi nas seznanili s svojim delom, uspehi in problemi.

Pri njih so lahko vsi uspešni

Prav gotovo starši otrok, ki jih posebna komisija predlaga za obisk 'posebne' osnovne šole, to zelo težko prenesajo. Mislijo, da je s tem njihov otrok manj sposoben. Precej se jih nekako upira, da bi njihov otrok zares obiskoval šolo, kjer delajo drugače. Nekateri nasprotujejo tudi zaradi oddaljenosti, saj bi se tako moral otrok daleč voziti in bi se mu lahko kaj zgodilo. Takšno obnašanje in pomisleki so v nekem smislu razumljivi.

»Ko pridejo starši k nam, nekateri tudi jočejo. Mi jim predlagamo, da če se res ne morejo sprijazniti, naj poskusijo z tedno šolo, pa se potem odločijo. In običajno pridejo njihovi otroci kasneje k nam. Nekateri že ob polletju, drugi kmalu. Primerov, da bi se kdo vpisal na našo šolo in se potem hotel prepisati na redno, ni. Nekateri ne uspevajo niti v našem (skrajšanem) prilagojenem programu in jih moramo preusmeriti v oddelke za delovno usposabljanje. Nekoč so bili tako imenovani mejni primeri. Tedaj so bili takšni učenci, da bi jih lahko preusmerili v redno osemletko. Zdaj pa ugotavljamo, da imamo iz leta v leto 'težje', močnejše duševno in telesno motene otroke. Nekateri bi morali poslati v posebne zavode za usposabljanje. A ti so daleč in starši ne želijo, da bi jih zdoma.« (Marija Pavlič, ravnateljica šole)

In kaj se zgodi, če mora otrok z razvojnimi motnjami v šolo kot njegovi vrstniki brez motenj?

»Običajno mora sedeti zadnji klopi ali nekje zadaj, da ne bi motil pouka, ker je vedenjsko moten oziroma ne more tako slediti pouku kot drugi otroci. Učitelj se v razredu z 32 učenci ne more dovolj ukvarjati z vsakim. Ta otrok pa ima pravico, tega bi se morali starši zavedati, da se pouk prilagodi njegovim sposobnostim in zmožnostim.

V redni osnovni šoli je to skoraj nemogoče, zato tega ne delajo, saj bi bili potem prikrajšani sposobnejši učenci. Ta integracija je lahko uspešna samo takrat, kadar šteje skupina 15 do 16 otrok brez motenj in ima še enega 'kategoriziranega', kot je birokratska oznaka za otroke, pri katerih ugotovijo, da imajo motnje v duševnem in telesnem razvoju. Gre predvsem za du-

prav obiskovati šolo s prilagojenim programom. Toda v zadnjem času jih ponekod ne prijavljajo, ker bi se potem lahko zgodilo, da bi bil ogrožen oddelek na njihovi šoli. To pa je seveda v škodo otrok. V redni šoli bodo med najslabšimi učenci, dobivali bodo torej veliko nazdostnih ocen, sošolci jih bodo gledali postrani, se iz njih norčevali in podobno. V šoli s prilagojenim programom pa so tako rekoč vsi uspešni in nemalo jih je tudi odličnjakov. Vsi torej končajo osemletko, razen tistih, ki preveč manjkajo pri pouku, zato jih na koncu šolskega leta ne morejo oceniti.

So tudi primeri, ko bi starši dali soglasje, pa je skoraj nemogoče, da bi njihov otrok obiskoval OŠ IV v Murski So-

Fotografija: ANDREJA PIRHER

ševne motnje. Včasih nam učiteljice elementarne pripovedujejo, da imajo več otrok, s katerimi ne vedo, kako in kaj, in sprašujejo za nasvete. Pridejo celo na šolo in se zanimajo za metode. Mi jim seveda pomagamo. To pa običajno ni zadovoljiva rešitev. Taki otroci najdnje le pridejo na našo šolo in takrat je večkrat skoraj že prepozno. Otroci imajo hude vedenjske motnje. Temu so velikokrat krivi starši. Ko pa ugotovijo, da je za njihove otroke pri nas boljše poskrbljeno kot na rednih šolah, postanejo nekateri celo navdušeni. »Ko bi to vedel, da je pri vas delo z našimi otroki tako prijetno, bi ga že zadavnej vpisal na vašo šolo,« mi je povedal eden od očetov. To nam je v veliko zadovoljenje.

Zgodi se tudi, da se za nekatere otroke šole v osnovni šoli ugotovi, da bi morali pravza-

stavno ne morejo uspešno delati. Njihovi učenci namreč ne morejo 45 minut sedeti in poslušati samo eno stvar, ampak je potrebno vsebine prepletati in povezovati... To velja še posebno za učence na nižji stopnji.

»Mi temu sicer rečemo celostno usposabljanje. Zdaj pa smo začeli, tako kot je to na rednih osnovnih šolah, delati tudi po posebnih projektih. Naj omenim le zadnja dva. Najprej je knjižničarka Milena Zobarič pripravila nekaj posebnega za kulturni dan. Šlo je za celotredenski projekt z naslovom Zima. Učenci od 1. do 8. razreda so dobili različne naloge. Eni so pisali literarne besedice o zimi, drugi oblikovali in izdelovali razne izdelke ali zbirali članke o zimskih temah, na koncu pa so se vsi skupaj zbrali, razstavili, kar so pripravili, in o tem tudi pripovedovali. Pričarali so skoraj pravo zimo, ki je letos pri nas sploh ni bilo. Temu je sledil drugi projekt Pust, ki sta ga vodili učiteljici Marija Bačič in Zorja Vučković. Spet so si učenci razdelili naloge. Vsak razred je moral prikazati pravljico, tako da so se učenci tudi oblekli v pravljicih bitja. Takšno pustovanje je bilo nekaj svojevrstnega, drugačnega.

S čim so (ne)zadovoljni

Na OŠ IV Murska Sobota so dokaj zadovoljive prostorsko-kadrovske razmere za delo. Niso pa zadovoljni, saj ne morejo rešiti statusa šolskega logopeda. Ministrstvo za šolstvo in šport namreč navaja, da je to bolj zdravstvena kot šolska dejavnost, čeprav poteka na Pedagoški univerzi, gre torej predvsem za pedagoški kader. Sicer pa jim je vseeno, ali ga bo plačevalo šolsko ali zdravstveno ministrstvo. Naj se oni dogovorijo.

Prav tako se jim ne zdi prav, da jim ministrstvo za šolstvo in šport od 1. januarja ne priznava posebnih ur za korektivno gimnastiko, to je predvsem za individualno športno vzgojo, brez katere si težko zamisljajo uspešno delo z učenci. Le-ti imajo vsako leto zdravniški pregled in na podlagi tega je potem potrebna korektivna gimnastika po navodilih zdravnikov.

Nezadovoljni so tudi, ker skoraj ni primernih (prilagojenih) učbenikov oziroma delovnih zvezkov za njihove šole, zato si morajo učitelji sami prilagajati in fotokopirati učno snov iz učbenikov za redne osemletke. Tega dodatnega dela pa jim nihče ne prizna.

Kljub vsemu delajo, kot da teh problemov ne bi bilo. Ali naj otroci, ki jih je prizadelo življenje, doživljajo še več krivic?

JOŽE GRAJ

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA FINANCE REPUBLIŠKA UPRAVA ZA JAVNE PRIHODE IZPOSTAVA GORNJA RADGONA

OBVESTILO

Obveščamo vse občane občine Gor. Radgona, da se bodo davčne napovedi za DOHODNINO za leto 1992 zbirale na sedežih krajevnih skupnosti v občini Gor. Radgona v naslednjih dneh:

	dan	datum, ura
KS G. RADGONA	TOREK SOBOTA	16. 3. 93, od 9. do 18. 20. 3. 93, od 9. do 18.
KS RADENCI	TOREK SOBOTA	16. 3. 93, od 9. do 18. 20. 3. 93, od 9. do 18.
KS KAPELA	TOREK SOBOTA	16. 3. 93, od 9. do 18. 20. 3. 93, od 9. do 18.
KS VIDEM OB ŠČAVNICI	TOREK SOBOTA	16. 3. 93, od 9. do 18. 20. 3. 93, od 9. do 18.
KS NEGOVA	TOREK SOBOTA	16. 3. 93, od 9. do 18. 20. 3. 93, od 9. do 18.
KS ČREŠNJEVCI-ZBIGOVC	TOREK SOBOTA	16. 3. 93, od 9. do 18. 20. 3. 93, od 9. do 18.
KS APAČE	TOREK SOBOTA	16. 3. 93, od 9. do 18. 20. 3. 93, od 9. do 18.
KS STOGOVC	TOREK SOBOTA	16. 3. 93, od 9. do 18. 20. 3. 93, od 9. do 18.
KS SP. ŠČAVNICA	ČETRTEK TOREK	18. 3. 93, od 9. do 18. 23. 3. 93, od 9. do 18.
KS SP. IVANJCI	ČETRTEK TOREK	18. 3. 93, od 9. do 18. 23. 3. 93, od 9. do 18.

Napoved za dohodnino mora vsebovati naslednje osnovne podatke:

- ime in priimek ter točen naslov
- enotno matično številko občana (EMŠO - 13-mestna številka iz osebnih izkaznic)
- vse prihodke in odhodke (akontacije davkov, prispevkov in druge olajšave)
- upokojevpripišejo tudi evidenčno številko (potrdila ZPIZ)

OPOMBA:

Obrazceve za dohodnino na dan sprejema le-teh na sedežu krajevnih skupnosti NE BODO PRODAJALI. Napovedi DOHODNINE za leto 1992 se lahko pošljejo tudi po pošti na naslov: MINISTRSTVO ZA FINANCE, RUJP, IZPOSTAVA GORNJA RADGONA, 69250 GORNJA RADGONA, PARTIZANSKA 13.

Če se napoved pošilja po pošti, je potrebno na kuverto napisati priponbo, da se pošilja NAPOVED ZA DOHODNINO zaradi zadržite in tajnosti podatkov.

Napovedi za dohodnino se bodo zbirale tudi v sejni sobi SO GOR. RADGONA (v pritličju) od 8. do 17. ure, in sicer tele dneve:

PONEDELJEK	- 29. 3. 1993
TOREK	- 30. 3. 1993
SREDA	- 31. 3. 1993

ABC POMURKA, TP VESNA Ljutomer, p. o. Ljutomer, Glavni trg 5a

Delavski svet podjetja

RAZPISUJE
dela in naloge (relekcija)

DIREKTORJA podjetja

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo višjo izobrazbo pravne ali ekonomske smeri in najmanj 5 let prakse v gospodarstvu, od tega najmanj 3 leta prakse pri opravljanju del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostjo,
- poznati morajo načelno vse trgovske stroke in strukturo podjetja,
- predložiti morajo okvirni program razvoja podjetja.

Prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v zaprti kuverti z oznako »za razpisno komisijo« v 15 dneh na naslov: ABC POMURKA, TP VESNA Ljutomer, Glavni trg 5a.

Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po izbiri.

SGP POMURSKO - NIZKOGRAJSKE MURSKA SOBOTA, d. o. o. Bakovska c.

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih poslovno nepotrebnih osnovnih sredstev:

- rovkopac PROGRES - KRAMER, I. 1989	1.500.000,00
- izključna cena	
- rovkopac PROGRES - KRAMER, I. 1987	1.100.000,00
- izključna cena	
- BULOŽER TG 75, I. 1981	400.000,00
- izključna cena	
- buldožer TG 75, nekompleten, I. 1979	200.000,00
- izključna cena	
- tovorni avtomobil, prekučnik, TAM 125 K, I. 1976 (registriran do novembra 1993)	350.000,00
- izključna cena	
- tovorni avtomobil, prekučnik, TAM 125 K, I. 1976 (registriran do maja 1993)	300.000,00
- izključna cena	
- zaboj za prekučno vozilo, 3 kosi	20.000,00
- izključna cena za kos	
- bager RD A 600 B, I. 1979	800.000,00
- izključna cena	
- bager RD A 600 B, I. 1979	600.000,00
- izključna cena	

Na dražbi lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki do začetka javne dražbe vplačajo varščino v višini 10% od izključne cene.

Kupec plača na prodajno ceno še prometni davek.

Kupec je dolžan poravnati kupnino v celoti najpozneje v 8 dneh po javni dražbi.

Javna dražba bo v soboto, 13. 3. 1993, ob 10.00, ogled od 8.00 ure na sedežu podjetja na Bakovski cesti v M. Soboti.

Republika jim še vedno dolguje

Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci še vedno ni uspelo dobiti pretežnega deleža sredstev, ki bi jim ga moralo nakazati Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije (republiški proračun) za zgraditev telovadnice. Zaradi tega so dokaj nejevoljni, saj ne morejo končati vseh del - urediti garderobe in kupiti ustrezne opreme za pouk telesne vzgoje. Pri tej naložbi pa sta se izkazali tako občinska skupščina v Gornji Radgoni kot Zdravilišče Radenska, svoj del obveznosti pa je pokrila tudi krajevna skupnost s samoprisklopom.

Solo obiskuje okrog 400 dijakov. Če bo dovolj prijav za vse tri razpisane usmeritve (natakar, kuhar in natakar), bodo imeli v novem šolskem letu rekordno število učencev. Še sreča, da so si lahko uredili nekaj učnih prostorov v domu učencev, saj bi bil sicer nujen dvoizmenski pouk. To pa bi jim povzročalo velike težave pri organizaciji učno-vzgojnega dela.

Poleg opreme za telovadnico bi nujno potrebovali tudi denar za nakup nove opreme za kuhinjo in strežbo. Morda jim bo vse to uspelo urediti do letošnjega praznovanja 30. obletnice šole v Radencih (prvo šolsko leto je bila v Ljutomeru) in 20-letnice nove šolske stavbe. Oba jubileja namenjajo praznovati 16. aprila.

JOŽE GRAJ

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE OBMOČNA ENOTA MURSKA SOBOTA Arhitekta Novaka 3 69000 MURSKA SOBOTA

OBJAVLJA JAVNI NATEČAJ

ZA STROKOVNO SVETOVANJE ZA USTANAVLJANJE PODJETIJ IN OBRTI ZA PRIJAVLJENE BREZPOSELNE V OKVIRU PROGRAMA AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA.

POGOJI NATEČAJA:

Na natečaju lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki imajo registrirano tako ali podobno dejavnost.

PRIJAVA NAJ VSEBUJE:

- predstavitev dejavnosti prijavitelja po programih,
- stroškovnik posameznih programov,
- kraj izvajanja določenih aktivnosti,
- kratak opis aktivnosti, če jih je prijavitelj že izvajal za take stranke,
- prijavi predložiti tudi ustrezen certifikat ali dokazilo, če ga imate za opravljanje take dejavnosti.

Prijavo s potrebno dokumentacijo mora prijavitelj posredovati Republiškiemu zavodu za zaposlovanje, Območna enota Murska Sobota, Arhitekta Novaka 3, najkasneje do 19. 3. 1993.

Vse udeležence natečaja bomo pisno obvestili o rezultatih natečaja najkasneje do 26. 3. 1993.

Kako bomo plačevali davek

Odgovarjamo na vprašanja naših bralcev:

Ali nakup nagrobnega kamna za grob pokojne matere lahko v napovedi za odmero dohodnine vpišem kot izdatek po 7. členu?

Zal tega izdatka ne morete uveljavljati kot davčno odbitno postavko.

Doma imamo kmetijo, sem zavezanec za davek od dohodkov iz kmetijstva, torej od kmetijskega dohodka plačujem davek. Doma pa redimo tudi piščance, ki jih prodajamo in vzgajamo cvetje, ki ga prav tako prodajamo. Ali držim, da od prodaje piščancev in rož ni treba plačevati nobenega drugega davka, saj je to kmetijska dejavnost, od katere že plačujemo davek?

Ne držite popolnoma. Davek od dohodkov iz kmetijstva res plačujete za uporabo zemljišča, za pridelke in za rejo živali, kar lahko tudi prodajate in od tovrstnih dohodkov ne plačate nobenega dodatnega davka. Svojo obveznost do države namreč poravnate z davkom od kmetijstva in dokončno obračunate z dohodnino. Zakon pa pozna izjeme.

Za rejo perutnine, ki jo vzredite z doma pridelano krmo, niste državi dolžni nobenega dodatnega davka, za rejo perutnine, ki pa ni vezana na doma pridelano krmo, pa postanete zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti. Prav tako postanete zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti, če se ukvarjate s proizvodnjo cvetja, ta kmetijska proizvodnja je prav tako izjema v zakonu.

Ni se vam treba bati, da boste morali voditi tako zapleteno knjigovodstvo kot jo morajo zasebniki (obrtniki). Vendar bo kljub temu najbolje, če stopite do izpostave Republiške uprave za javne prihodke (občinske davčne uprave), kjer

vam bodo povedali podrobno.

Prodal bom avto. Kupujem novega. Prejeto kupnino za starega bom porabil za nakup novega. Kaj se mi bo štelo v dohodnino? Kaj zame pomeni, če bo nov avto cenejši od tistega, ki sem ga prodal?

Obe dejavnosti, prodajo starega avta in nakup novega avta, moramo (za davčne namene) gledati kot dva popolnoma samostojna dogodka, ki med sabo nista povezana (enako velja pri prodaji in nakupu stanovanj). Če ste ob prodaji lastnik starega avta več kot dve leti, dohodnine ni. Če ste lastnik manj kot dve leti, pa se ugotavlja, da ste ga prodali z dobičkom (pri stanovanjih je ta rok deset let).

Dobiček je razlika med vrednostjo avta takrat, ko ste ga dobili v last, preračunana v današnje tolarje (revalorizirana), in vrednostjo, po kateri ga prodajate. Pred prepisom lastništva avta vam bodo na občini izračunali ta morebitni dobiček in davek od tega dobička, ki je akontacija dohodnine. Vse bo zapisano v odločbi za ta davek. V osnovno za dohodnino bo všteta ta dobiček od prodaje avta, od izračunane dohodnine pa odšteta ta že plačan davek. Nov avto boste pač kupili, z dohodnino ta nakup nima nobene zveze. Od prodaje starega avtomobila boste dobili kupnino, od katere so davki poravnani. Če bo nov avto cenejši od starega, vam bo pač nekaj denarja ostalo.

Delam v Avstriji, kamor se vsak dan vozim. Plačujem me avstrijski delodajalec. Kaj vse moram vpisati v napoved za odmero dohodnine?

Če v Sloveniji niste imeli nobenega od obdavčljivih dohodkov, niste zavezanec za dohodnino in ne izpolnjujete napovedi za odmero dohodnine.

Pred 15 leti sem začel graditi hišo, gradil sem jo 10 let, zdaj

jo prodajam. Kako se bo obračunal davek?

Obdavčen je lahko le dobiček, ki ga boste ustvarili s prodajo hiše, in sicer le tistega dela vrednosti hiše, ki ste ga zgradili v desetih letih pred prodajo hiše. Tisti del premoženja, ki ste ga zgradili pred 10 in več leti, ne bo upoštevan pri obdavčenju. Stopiti boste morali do izpostave RUJP-ja, kjer hiša leži. Še prej pa pregledajte doma vse račune, ki jih imate za gradnjo hiše. Če računov in drugih dokazil nimate, vam bodo s cenitvijo morali ugotoviti, kaj ste vložili zadnjih 10 let in kaj pred tem.

Sin je februarja 1992 dopolnil 26 let in še študira. Poleg njega imam še dva mlajša otroka. Ali je še vedno moj vzdrževalni član, ali pa naj v napoved vpišem le mlajša dva?

Otrok sodi med vzdrževane člane do dopolnjenega 26. leta, če se seveda dejansko šola. Vsekakor tudi najstarejšega sina vpišite kot vzdrževanega otroka, pa čeprav ste ga vzdrževali le dva meseca. Šteje namreč kot vaš prvi otrok (čeprav bo zanj priznana olajšava le za dva meseca, torej 1,33% povprečne slovenske plače oziroma 8.167 tolarjev), zato se vam bo pri odmeri dohodnine za drugega otroka priznalo 10%, za tretjega pa 12% povprečne slovenske plače v letu 1992. Če pa se otroci šolajo izven kraja bivanja, bodo olajšave še višje. Ne pozabite, da lastni prejemki otrok (študentske, delo preko študentskega servisa, plačilo za počitniško pakso ipd.) znižujejo znesek vam priznane olajšave.

BISERKA OŠLAJ

Vprašanja o dohodnini pošljite na naslov Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota. (S pripisom za dohodnino)

ODHOD K ZDRAVNIKU

Zavod za zdravstveno zavarovanje je konec februarja sprejel začasni pravilnik o pravicah do ortopedskih, ortotičnih, očesnih, slušnih, zoboprotektivnih in drugih pripomočkov. Doslej je smel pripomočke predpisovati le zdravnik ustrezne specialnosti, sedaj pa je to mogoče predpisovati na štiri načine. Poleg zdravnika specialista bo določene pripomočke lahko predpisoval tudi osebni zdravnik. Nekatere bo potem moral odobriti Zavod za zdravstveno zavarovanje, zahtevnejše pa zdravniška komisija.

Zdravniška komisija

presoja upravičenost do zahtevnejših pripomočkov, terenskega invalidskega vozička, invalidskega vozička na električni pogon, sobnega dvigala, posebnega sistema leč, aparata za nadomestno sporazumevanje osebam, ki so hkrati prizadete na vidu in sluhu, bolniške postelje, naprave za varno vožnjo, koncentracijo kisika ali drugega vira kisika in aparata za vzdrževanje stalnega tlaka v dihalnih poteh.

Zavod daje soglasje

za blazine za preprečevanje preležanin, invalidski vo-

ziček, plenice ali hlačke pri določenih boleznih, električni spodbujevalnik, diagnostični aparat za določanje glukoze v krvi, za zobne protize z vlitro kovinsko bazo.

Pravilnik pa je prinesel še nekatere druge novosti oziroma širitve pravic do ortopedskih in drugih pripomočkov.

Pripomočki za gibanje, stoje in sedenje.

Po novem bo zavarovana oseba, ki je hkrati gluha in slepa, lahko dobila ultrazvočno palico, prav tako so prizadeti upravičeni do deske za premeščanje z invalidskega vozička na stol ali posteljo, do posebnega sedeža s podvozjem, če prizadeta oseba sama ne more sedeti, do terapevtskega valja, žoge, gibalne deske in blazine za motorično prizadetega otroka do dvanajst let starosti.

Pripomočki za vid.

Do stanjšanih stekel bodo po novem upravičene zavarovalne osebe, ki imajo dioptrijo 10 in več. Prav tako bodo očala s plastičnim steklom dobili tudi tisti mlajši otroci (do sedem let) z ametropijo, ki imajo dioptrijo nad

3 (do sedaj z dioptrijo šest).

Drugi tehnični pripomočki.

Bolnik, negiben in nezmožen na posteljo bo odslej lahko dobil tudi bolniško posteljo, varovalno posteljno opremo, sedež za kopalno kad, če bolnik ne more uporabljati običajnih sanitarnih in higijenskih priprav.

Določene pripomočke Zavod za zdravstveno zavarovanje lahko osebi samo v uporabo, med drugimi sta novost naprava za koncentracijo kisika ali drugega vira kisika ter terenski voziček.

Če pripomoček postane neuporaben, vendar njegova življenska doba še ni potekla, si ga mora zavarovavec praviati sam. Pred iztekom dobe trajanja oseba lahko dobi nov pripomoček le, če postal neuporaben zaradi anatomске oziroma funkcionalne spremembe ali zaradi slabe izdelave in nekatere druge nega materiala.

Zdravniška komisija določa stopnje pa lahko zavarovane izjemoma odobri pripomoček, ki v pravilniku ni naštet.

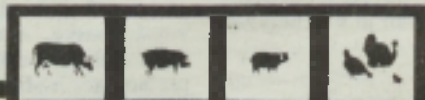
Ko boste pripravljali svojo napoved za dohodnino...

vzemite v roke

DENAR!

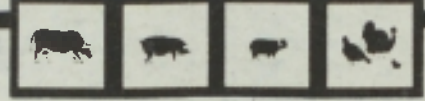
V reviji o davkih DENAR so zbrani vsi napotki za pripravo napovedi za dohodnino.

DENAR je že v prodaji!

dodatek h krmi za preprečevanje drisk pri živalih

Dobite ga v lekarnah, kmetijskih prodajalnah in veterinarskih postajah

Creditanstalt - Nova banka d.d. Z nami do uspeha

PODJETJEM IN OBRTNIKOM!

Sprejemamo:

- vse vrste tolarjskih depozitov (na vpogled, na odpoklic, vezane depozite)

Ponujamo:

- kratkoročna posojila za financiranje tekočega poslovanja (okvirna, likvidnostna, za komercialne posle, lombardna)

Pridite in se pogovorite z našimi delavci ter se prepričajte o ponudbi v naši Poslovni enoti v M. Soboti, Lendavska 11.

AGM

AKLEJ d.o.o.

Sokolska 19, 62000 MARIBOR
Tel. + Fax: 062/104 764,
Tel. 102 331

RUSKI TRAKTORJI

PONOVO NA TRŽIŠČU

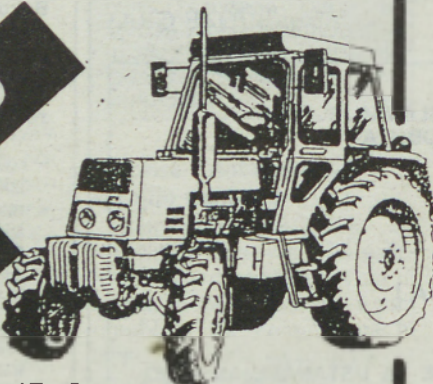
Spoštovani kupci, ponovno se vam ponuja priložnost, da kupite ruske traktorje tip LTZ55 in T40, ki so narejeni za ameriško, kanadsko in finsko tržišče.

tip T 40:

moč motorja 40,5 KW (55 KM), zračno hlajenje, po licenci narejen dizlov Deutzev motor, hidravlični volan, dvojni pogon.

CENA s 5% prometnim davkom 11.865,00 DEM

Ponujamo vam:

tip LTZ 55:

moč motorja 40,5 KW (55 KM), zračno hlajenje, po licenci narejen dizlov Deutzev motor, hidravlični volan, dvojni pogon.

CENA s 5% prometnim davkom 14.600,00 DEM

SERVIS IN REZERVNI DELI ZAGOTOVLJENI.

Pokličite in prepričali se boste, da gre za traktorje, ki imajo dolgo življenjsko dobo, in naložbo, ki se vam bo hitro povrnila.

ENOLETNA GARANCIJA IN PRVI SERVIS ZASTONJ.

DOBAVA TAKOJ!

Skladno s poslovno pogodbo »Radenska - DIANA«
Murska Sobota,

objavljamo

JAVNI RAZPIS natečaja - zbiranje ponudb oddajo v našem poslovnem prostor:

1. Turistični dom Gomil troci
2. Kiosk na Avtobusni postaji Murska Sobota
3. Del prostora restorana »PINK«

Prostori so primerni za izvajanje 1./ gostinske dejavnosti, 2./ trgovske ali obrtne dejavnosti, 3./ kozmetične ali druge dejavnosti. Poslovne prostore bomo v najem za 5 let. Prijave interesentov do vključno 19. 3. 1993. Interesenti bodo o izbrani godnejšega ponudnika obveščeni v 8 dneh po postavitvi nega zbiranja ponudb. Podrobnejše informacije resenti lahko dobijo po telefonu št. 21 435.

NIKA
BORZNO
POSREDOVANJE
HIŠA 24

Cesta prvih borcev 4, 61100
0 0608 62-236. Telefaks 0608

POSLOVALNICA LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana
0 061 131-555. Telefaks 061

POSLOVALNICA MURSKA SOBOTA
Partizanska cesta 3-5, 62000
0 062 23-460. Telefaks 062

Vsak četrtek

Vestnik

Cepljenje sadnega drevja

Cepljenje je poseben način vegetativnega razmnoževanja različnih sadnih vrst in sort. To je ukrep, pri katerem spojimo oziroma spravimo v tesen dotik določene rastlinske dele različnih, vendar genetsko sorodnih rastlin. Ti zaradi tesnega stika zrastejo v samostojno rastlino. Cepljenje so poznali že stari ljudje. Grki ga že omenjajo v tretjem stoletju pred našim štetjem.

Znanih je veliko načinov cepljenja. Zaenkrat bi omenili: kopulacijo, angleško kopulacijo, žlebičkanje, sedlanje, razkol in cepljenje za lub. Pri vseh teh načinih pa je pomembno, da pride v tesen stik kambij deli rastlin, in sicer med močno rastjo, to je spomladi. To zraščanje pa je možno le pri genetsko sorodnih in skladnih kombinacijah rastlin, drugače te cepilne zveze ne nastanejo, če pa že, kasneje odmrejo. Cepljenje je uspešno, če so rastne razmere (toplota, vlažnost zraka in rast rastlin) ustrezne. Ukrep je uspešen, če se naredi strokovno.

Cepljenje opravimo tik pred vegetacijo, oziroma ko se že začne. Kdaj bomo cepili, je odvisno od načina cepljenja in tudi od sadne

Dolaganje - spojevanje

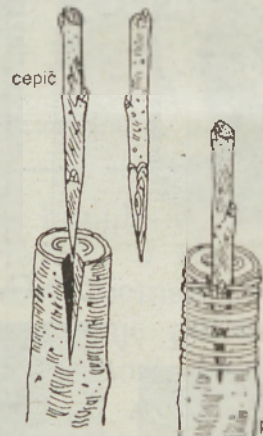
in temu primerno odrežemo tudi cepič. Na zgornjem delu cepič odrežemo tako, da bo rana čim manjša in bo 0,5 cm nad zadnjim očesom. Po navadi sta dve očesi. Cepič tesno prevežemo k podlagi in vidne odrezane ploskve zamažemo s cepilno smolo. Če pa cepimo v roki, lahko parafiniramo.

2. Angleška kopulacija

Podobna je prejšnji. Razlikuje se le toliko, da na odrezanih ploskvah podlage in cepiča napravimo pokončno zarezo in tako podlagi tesneje spojimo s cepičem. Tako napravimo na podlagi in cepiču jeziček, katerega pri spojitvi zatakamo drugemu. Drugo naredimo enako, kot prej.

Žlebičkanje

Če imamo debelejšo podlago kot cepič, si uspešno pomagamo s tem

Cepljenje na žlebiček ali žlebičkanje

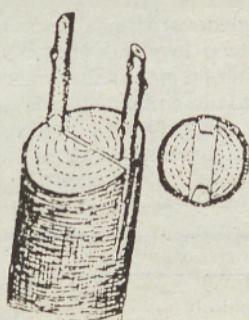
načinom cepljenja. V podlago ob straneh zarežemo klinast žlebiček, dolg 2-3 cm. Cepič moramo prav tako klinasto odrezati. V spodnjem delu naj ima oko, zgornji del pa ima dve očesi. Cepič vtaknemo v pripravljen žleb na podlagi in vse skupaj tesno prevežemo. Nezaščitene rane premažemo s cepilno smolo.

Sedlanje

je lažji način cepljenja, ker je lažje odrezati cepič in podlago za primeren spoj kambija. Če je podlaga debelejša, moramo paziti, da je vsaj na eni strani spojen kambij (kožica). Tisti del, katerega cepič ne pokrije, zamažemo s cepilno smolo. Pri povezovanju moramo paziti, da cepiča ne pomaknemo, ker je sicer cepljenje neuspešno.

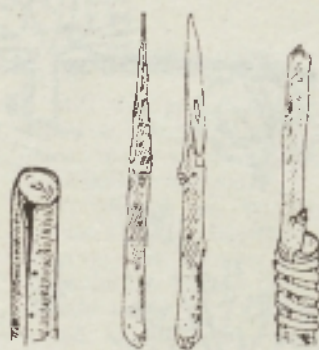
Cepljenje v razkol

To je zelo star način, vendar ni najprimernejši, ker se podlaga (posebno, če je starejša) slabo zarašča in lahko pride do trohnenja. Pri

Razkol

koščičarjih pa se pri takem cepljenju rada pojavi smolikasnost, zato tega cepljenja ne priporočamo. Cepič prirežemo na obeh straneh enako, da dobimo obliko zagazde, in ga namestimo na rob razkola.

Cepljenje za lub

Kambij se mora prilagati, po navadi damo v tako podlago 2 ali več cepičev. Preden damo cepiče v razkol, položimo v sredino podlage zagazdo, da laže vstavimo cepiče. Odrezane dele podlage in cepiča premažemo s cepilno smolo.

Cepljenje za lub

To cepljenje lahko opravimo nekoliko pozneje, ko je kambij že močno aktiven. Takrat se tudi skorja zlahka loči od lesa (podlage). Cepič je drobnejši od podlage. Podlago gladko odrežemo in jo s cepilnim nožem zarežemo do 3 cm. V to pokončno zarezo med les in skorjo vtaknemo cepič, ki je prav tako odrezan kot za kopulacijo. Ta način je zelo primeren, vendar moramo biti pazljivi, da se ne odlomi. Dobro je, da cepič vsaj dve leti privežemo k opori, ki ga varuje pred vetrom in pticami. Ta način cepljenja uporabljamo predvsem, če smo zamudili enega od drugih načinov. Na debelejšo podlago lahko damo tudi več cepičev. Poznamo tudi druge načine cepljenja, o njih pa drugič.

VLADO SMODIŠ, inž. agr.

Rez vinske trte

Rez trte je med najpomembnejšimi opravili, z njo usmerjamo rast in rodnost vinske trte. Trta je ena od redkih kulturnih rastlin, pri rezi katere odstranimo 90% in več lesa, ki je prirasel v prejšnjem letu. Cilj rezi je tudi, da trto »oblikujemo« v določeno obliko (šparonske, kordonske). Navsezadnje ima trta, predvsem v brajdnih nasadih ob hišah, vlogo senčnice in daje kulturnejši videz našemu bivalnemu okolju.

Na kratko si pogledimo nekaj posebnosti rezi v letošnjem letu: - Čas rezi. Od suše prizadete vinograde, stare nad štiri leta, obrežimo čimprej. Da ugotovimo prezimitev lesa in da nam bo spomladi ta trta prej odgnala, ko dokončno ocenimo prizadetost. Nerodne vinograde, kjer je bil vpliv suše manjši, režimo v drugi polovici marca, ko odgrnemo (odorjamo) zemljo, ki je ščitila cepljeno mesto. Če je bil prirastek v prvem letu manjši kot 20 cm, bi priporočali, da se namesto njih posadijo druge. Pri večjem prirastku v prvem letu (nad 1,5 m) se lahko odločimo, da drugo leto pustimo že del debla (3-5 očesi) ali režemo na dve očesi. V tretjem letu se že moramo dokončno odločiti za vzgojno obliko, priporočam šparonsko vzgojno obliko (gyot), deblo oblikujemo tako, da režemo primerno debelo rozgo (premer 8-10 mm), eno oko nad predvideno glavno nosilno žico ali pod njo. Višina debla je odvisna tudi od medvrstne razdalje in naj bi znašala tretjino te razdalje. S poznejšo rezjo preložimo tudi čas odganjanja trte, kar je posebno pomembno na slabših legah, da se lahko izognemo spomladanski pozebi. Tudi bujnejše trte priporočamo rezati kasneje (zmanjšamo bujnost).

- Obremenitev z rodnimi očesi je odvisna od sorte, vzgojne oblike, medvrstne razdalje, življenjskega prostora trte, bujnosti itd. Ugotavljamo, da je nastavek v vinogradih, kjer je bil vpliv lanske suše večji (število grozdov na rodno oko) za 20-30 odstotkov slabši kot v normalnih razmerah. Vendar kljub temu ne priporočam, da bi za toliko odstotkov povečali obremenitev, kajti trta si mora zaradi lanske suše opomoči. Debelina rozg, ki jih puščamo za rodni les (šparone, daljše reznike), naj bi bila vsaj 7-8 mm. Zato režimo letošnje šparone tudi na lanskeletnih šparonih, kjer so ti marsikje lepše razviti (imajo tudi debelejša rodna očesa), kot na lanskimi rezniki in čepih. Obremenitev z rodnimi očesi (prava zimska očesa), naj bi se gibala nekje 6-8 očes za debelozgodne (šipon) in 8-10 očes za drobnozgodne sorte (laški rizling...) na m² življenjskega prostora trte.

Kmetijska svetovalna služba
ERNEST NOVAK, dipl. inž. agr.

Dognojevanje ozimnih žit

Prvo spomladansko opravilo na polju je dognojevanje ozimnih z dušikom. Količino dodanega dušika odmerimo glede na stanje posevkov, pri tem pa po možnosti upoštevamo tudi vsebnost rastlinam dostopnega dušika v tleh. Na njivskih površinah, ki so v kolobarju gnojene z gnojivko ali hlevskim gnojem, je v tleh več dušika kot na negnojnih površinah. Dušik v organskih gnojilih je vezan v organsko snov in postane rastlini dostopen šele, ko le-ta razpade - mineralizira. Mineralizacija v tleh poteka ob pomoči mikroorganizmov, vendar šele takrat, ko je zemlja dovolj topla in primerno vlažna za njihovo delovanje. Za hitro spomladansko rast in razvoj pa potrebujejo rastline dovolj dostopnih hranil, predvsem dušika, zato priporočamo za prvo dognojevanje uporabo hitro delujočih mineralnih gnojil ali gnojivke, ki vsebuje ob skupne količine dušika približno polovico rastlinam hitro dostopnega dušika (1-3 kg N/m²). Koliko dušika vsebuje gnojivka, lahko ugotovimo z analizo tudi na terenu. Analize opravljajo zaenkrat brezplačno kmetijski svetovalci na željo pridelovalca. Z upoštevanjem hranilne vrednosti organskih gnojil in ob izračunu krogotoka hranil na kmetiji lahko z gospodarnega in ekološkega vidika racionaliziramo rastlinsko pridelavo.

Zakaj dognojemo z dušikom?

Nekatere oblike dušika v tleh, predvsem nitrati, se hitro izpirajo z območja korenin v nižje plasti tal in v talno vodo, ki jo ob nepravilnem gnojenju lahko tudi onesnažijo. Zaradi navedenega se daje v zadnjih letih širom po svetu velik poudarek načrtnemu gnojenju rastlin z dušikom.

Dušik je sicer zelo pomembno hranilo in bistveno vpliva na kakovost in višino pridelka. Ker pa z dušikom ne moremo gnojiti na zalogo kot z drugimi hranili, ga moramo postopno dodajati v posameznih razvojnih fazah rastlin, takrat ko ga rastline najbolj potrebujejo. Pri ozimnih žitih je to etapa razraščanja in kolenčenja ter klasenja. Z dognojevanjem pospešimo razraščanje posevkov ozimnih žit in tako vplivamo na tvorbo klasov, kajti samo dobro razviti poganjki bodo sposobni oblikovati klas. Razraščanje se pri ozimnih žitih začne že jeseni, ječmen in rž ponavadi končata razraščanje že jeseni, rane seve pšenice se prav tako razrastejo že jeseni, pšenica pa intenzivno razrašča spomladi. Če so posevki ozimnih žit redki in slabo obrasli, je potrebno njihovo razraščanje, rast in razvoj spodbuditi z dognojevanjem z dušikom. Dognojevanje moramo opraviti čimbolj zgodaj (konec zime) oz. takoj, ko se začne vegetacija. S poznejšim dognojevanjem ne bomo dosegli zadovoljivega učinka, predvsem na posevkih, ki so slabo prezimili in so redki ter slabo razviti.

Vrsta in količina dušičnih gnojil

Za prvo spomladansko dognojevanje ozimnih žit priporočamo uporabo hitro delujočih dušičnih mineralnih gnojil, kot so KAN (27% N) ali amonijev nitrat (34% N), možno pa je tudi dognojevanje z gnojivko (15-20 m³/ha). V etapi razraščanja, ko je rast listne površine zelo intenzivna, potrebujemo pšenica 40-70 kg čistega dušika (150-250 kg/ha KAN-a).

Z večjim odmerkom dognojemo posevke, ki so slabo razviti, redki in na površinah, ki niso gnojene z organskimi gnojili. Z manjšim odmerkom pa dognojimo posevke, ki so dobro razviti, gosti (več kot 400 rastlin/m²) in na površinah, ki so v kolobarju gnojene z organskimi gnojili.

Na površinah, kjer nismo opravili osnovnega gnojenja v jeseni, pa priporočamo za prvo dognojevanje uporabo NPK mineralnih gnojil z večjo vsebnostjo dušika (NPK 15-15-15 ali podobno) v količini 400 kg/ha.

Rž začne rasti spomladi prej kot pšenica, zato jo je potrebno, če je posevek slabo razvit, tudi prej dognojiti. Rž je občutljiva proti poleganju, zato moramo biti pri dognojevanju previdni. Dobro razvitih in gostih posevkov ne dognojimo zgodaj spomladi, ampak šele v fazi kolenčenja, po potrebi z manjšo količino dušika takrat, ko ima že dve kolenci, da ne poleže.

Ječmen

Ječmen se razraste že jeseni, zato spodbujamo razraščanje spomladi le na redkih posevkih. Vendar so letošnja zima brez snega, veter, mraz, kisla zemljišča in v nekaterih primerih tudi ostanki fitofarmaceutskih sredstev v tleh so močno poškodovali posevke. Za ozelenitev posevkov in nemoteno rast priporočamo zgodnje dognojevanje s KAN-om v količini 150 kg/ha ali dognojevanje z gnojivko.

V zadnjih letih pa smo v Pomurju uvedli merjenje vsebnosti mineralnega dušika v tleh s tako imenovanimi nitrati testir na terenu, na podlagi katerih lahko kar na njivi določimo, kakšne so potrebe posevka po dušiku. Analizo vsebnosti dušika v tleh opravljajo kmetijski svetovalci na terenu.

ZITA FLISAR NOVAK, dipl. inž. kmet.
KMETIJSKA SVETOVALNA SLUŽBA

Cene mineralnih gnojil

Vrsta	AGRO-MARKET PANONKA			
	Tešanovec	M. Sobota	CERES Martjanci	SLAVIČ Ključarcevi
KAN	16,00	17,50	16,28	
UREA	19,60	21,00	18,80	18,00
NPK 15-15-15		22,00		22,00
NPK 8-26-26	25,50	28,50	26,57	30,00
NPK 0-15-25+1+6		29,00		
NPK 10-30-20	26,00	28,00		
NPK 13-10-12	20,50	21,50	28,03	

Ocenjevanje vin v Murški Soboti

Društvo vinogradnikov »Goričko« organizira že osmo tradicionalno ocenjevanje vin, ki bo 16. marca na Živinovsko-veterinarskem zavodu za Pomurje. Začeli so leta 1965, ko je komisija priznanih slovenskih enologov ocenila 39 vzorcev vin in je bila povprečna ocena 15,8 točke (od 1 do 20 točk). V lanskem letu pa so vinogradniki prinesli na ocenitev kar 179 vzorcev vina, povprečna ocena pa je 16,5 točke. Vsi vinogradniki, ki imajo »dobra vina«, naj prinesejo v petek, 12. 3., ali v ponedeljek, 15. 3., od 7. do 15. ure vzorce vina na ŽVZ, Št. Kovača 40, v M. Soboti. Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj in diplom bo v četrtek, 18. marca, ob 19. uri v prostorih kavarne hotela DOZIVETJA. V četrtek pa bo v istih prostorih od 9. do 16. ure prodajna razstava vinogradniške in kletarske opreme, pa tudi pokušnja ocenjenih vin. Za ta dan pripravljamo vinogradnikom tudi posebno presenečenje.

ERNEST NOVAK
Kmetijska svetovalna služba

DRŽAVA JE ZAMERJENA UVOZ, PLAČE, POKROŠNINE, TUJI KUPCI IZVOZ, MENI PA. NE PREDSTANE DRUGEGA, KOT DA ZA NEDOLOČEN ČAS TOŠLOM V ZAMERJENI TEV SE UAS.

Podoba, to je zvok!

Na vprašanje, kako naj ga predstavim, kot etnologa, filmskega teoretika ali kako drugače, je Miha Zadnikar odgovoril: »V življenju sem počel že petdeset stvari in jih bom še najmanj petsto.« Miha Zadnikar ima goreč pogled, močeno celo nekoliko strasten. Toda ne kanalizirano strasten, zajej od posamičnega objekta, marveč nekako hierogamično strasten pogled – nekaj je v njem, kakor da bi hotel ujeti sveto zvezo med nebom in zemljo.

Ali pa samo išče, kje se poročata podoba in zvok?

Ko reče, da je po duši bolj s tega konca, po enem od staršev iz okolice Vidma, mu pravim, da je nekaj kockovskega v njegovem izrazu obraza. »Saj sem v sorodu s Kockekom.«

Na sociologiji kulture na ljubljanski univerzi predava sociologijo glasbe. V Soboti je bil na obisku kot teoretik filma. »Do filma sem prišel preko ljubezni do filmske glasbe.« Prišel je na povabilo Duše Škof iz soboške Zveze kulturnih organizacij, ki je za nekaj razredov soboške Gimnazije ob ogledu Jarmuschovega filma Noč na zemlji organizirala predavanje o filmu.

Ko smo se pogovarjali o znani enkratnosti podeželskih kinov, v katerih so v sanjačem reku za snopom svetlobe, ki na platno ustvarja sanje, v teku, ki spominja na ozonki tek pod mavrico, vzljubili film menda vsi veliki režiserji srednje generacije, je rekel: »Saj v Soboti pa je kinodvorana, ki ima valovit strop.« Vprašanje: »Kako pa veste za valovit strop v soboškem

kinu?« Miha Zadnikar: »Ko sem v njem videl kak dober film, sem se zazrl v strop in gledal vanj tako dolgo, da je množica odšla, da je odšla tudi skupina s Pušče, ostala sva samo midva z bratrancem. V Soboto sem hodil na počitnice k sorodnikom na zdajšnji Lendavski. Kdaj, v katerem času? Od leta nič do svojega enajstega leta.«

V.: »Če bi morali imenovati tisto, kar je za vas pri kinu najbolj fascinantno, kar ga

življenjska širina, tako kot je recimo soboški grad po meri človeka. V vsakem njegovem ogledu je, kakor v vsakem gradu in v vsaki hiši, ki je zgrajena po meri človeka, pozitivna energija mojstra. Tako je tudi kino prilagojen človeškemu očesu.

Televizor pa je nekako prilagojen družinskemu dolgočasju. Tukaj je neki paradoks: v kinu nisi sam, sediš skupaj z drugimi, pa te vendar vzgaja kot individua.

V kinu punco primem za

kov.«

V.: »Ne filmov, njihovih vsebin?«

MZ: »Ne, podob in zvokov, nekaj se odcepi od dna spomina, včasih se spomniš samo duha podobe ali zvoka.«

V.: »Kaj je po vašem bolj nosilec filmskega dogajanja, je to za vas zvok, kljub temu da je film tehnično gledano hitro zaporedje podob?«

MZ: »Mene zanima kombinacija obojega. Zvok kot podoba. Film dobi življenjskost iz

Miha Zadnikar na pragu soboškega gradu kot potovec na gostijo, kjer se poročata zvok in podoba. Kot Homer.

dela odličnejšega od televizije, kaj bi rekli? Razen tega seveda, da v kino greš z namenom, da gledaš, medtem ko na televizijski ekran pogleduješ in te ne zajame.«

MZ: »Ta močni socialni vzgib, to da, četudi sva v kinu samo dva, nas je več. Kino je

roko, pred televizorjem nikoli.

Za kino je značilna neka nostalgčnost. Potem ko si nena doma star 40 let, tako pravi znani filmski teoretik, se ne spomniš nobenih svojih ljubezni, ne tega, kaj si jedel v kaki restavraciji, ničesar, spomniš pa se podob in zvo-

skupnega učinka vseh efektov. Za film je igralska moč premalo. Kot pri režiserju Jarmuschu: totalno zaupanje v življenjskost in ritmiziranost, ki gre tako daleč, da se v umetnosti, kot pravi Adorno, izgubi videz umetnosti in postane življenje.

ŠTEFAN SMEJ

Novice iz kulture

● Evald Flisar, 48, slovenski in angleški pisatelj ter dramatik, evropski svetovni popotnik, rojen v Gerlinču, je prejel še eno nagrado. Ob slovenskem kulturnem prazniku je dobil nagrado Prešernovega sklada, za knjigo potopisov Popotnik v krajstvu senc in za tragikomedijo Kaj pa Leonardo? ter Jurij bo lepše. Pred kratkim je za tragikomedijo Kaj pa Leonardo? dobil še letošnjo Grumovo nagrado, ki jo je žirija spoznala za najboljšo novo dramsko besedilo v letu 1992.

● Februar je bil v znamenju najrazličnejših kulturnih prireditvev, pišeta gimnazijski Vida in Zlatka. Navdušenje vseh, ki so gledali bistriško izvedbo Nušičeve komedije Pokojnik (o tem že v prejšnjih Novicah iz kulture) je bilo po njenih besedah popolno. Po predstavi je Zveza kulturnih organizacij Lendava podeljevala Linhartova priznanja najzaslužnejšim za življenje kulture v lendavski občini.

● Ob iztekanju stoletja izida Pieteršnikovega Slovarja bo Turistično društvo Pišence, odbor »Maks Pieteršnik«, pripravilo proslavo in o tem obvešča ljudi »po naši lepi domovini«.

● Zveza kulturnih organizacij Lendava razpisuje občinsko srečanje odraslih in otroških folklornih skupin, ki bo v soboto, 27. marca 1993 ob 18. uri v črenšovski kinodvorani. Vse delujoče skupine, ki se hočejo srečanja udeležiti se morajo pri ZKO Lendava prijaviti najpozneje do 12. marca.

Nelagodje v kulturi

Takorekoč v hipu moramo prekiniti misliti na nelagodnost, ki nas ljudi prevzema v kulturi in pomisliti na nelagodje jablan in drugih kulturnih dreves, ki so obrasla sicer prav tako kulturno belo omelo. Kako kulturna je bela omela, če pa je drevesni zajedalec? Tako kulturna, da je kot zdravilna rastlina odlična za uravnavanje krvnega pritiska, njen kulturni donesek pa sega tudi na področje ljudskega lova, ker so iz njenih jagod nekoč delali prtiči lim.

Kar pa je preveč je preveč. Preveč hele omele je grožnja za

kulturo sadnih dreves, zaradi česar so lendavski kulturniki že predlagali sprejem občinskega odloka o njenem obveznem odstranjevanju. Odlok je bil sprejet, nelagodje jablan pa še kar traja.

V. O.

III. NERAZSVE-TLJENO SVETIŠČE

Neoni velikih moči poslikavajo boga v zidu.

Čujem Nietzscheja: mrtev je.

Tudi Mariji Klopajevi in Magdalenii je bilo na velikonočno jutro rečeno – ni ga tod...

V hramu pozlačenosti in prepojenosti s šarmom obrednega kadila plamenčki žegnanih sveč ugašajo v nemirnem pišu.

Ugasnite neone! Prižgite lučke znotraj, izza.... da beseda, ki je bila pri Bogu, v kamrici duše spregovori. Martin-Tine Mlinarič

NAJPRED JE BILA BESEDA – Pred dnevi smo srečali v Porabju tudi ljubljansko-soboško filmsko ekipo in zvedeli, da so snemali dokumentarni film o porabskih Slovencih. Režiser Andrej Mlakar nam je med drugim povedal, da gre za koprodukcijo Pergam filma iz Ljubljane in TV Slovenija, in to filmske serije o Slovencih in slovenskih pokrajinah. Za osnovo filma o porabskih Slovencih so vzeli lutkovno igrice Ferija Lainščka Bratje, svatje, tatje, ki jo je režiral Miki Roš, uprizorila pa lutkovna skupina z Gornjega Senika. V tej igrici nastopajo ljudje z različnimi poklici, v filmskem zapisu med porabskimi Slovenci pa bodo predstavili njihovo delo v vsakdanjem življenju. Ob snemanju filma z delovnim naslovom Porabski Slovenci se je režiserju Andreju Mlakarju porodila ideja, da bi to filmsko serijo poimenovali Najprej je bila beseda. Snemanje je podprta tudi Zveza Slovencev na Madžarskem.

Besedilo in fotografija: JOŽE GRAJ

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna zbirka in stalna likovna razstava. Razstava je odprta vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure.

MURSKA SOBOTA: V prostorih zavarovalnice Triglav je razstava intarzij Janeza Bošnjaka iz Lendave.

LENDAVA: V lendavskem gradu je na ogled stalna likovna razstava del udeležencev dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij. Na ogled so tudi freske akademskega slikarja Zoltana Gaborja in razstava OLORIS.

LENDAVA: V lendavskem gradu je na ogled spominska soba slikarja in kiparja Gyorgya Zala.

MURSKA SOBOTA: 19. marca ob 18. uri bo v galeriji

otvoritev 3. medregionalne likovne razstave, na kateri bodo sodelovale celjska, dolenska, gorenjska in koroška regija. Prekmurje. Slovenska obala in Zasavje. Razstava bo odprta do 11. aprila.

PIREDITVE

LENDAVA: 12. marca ob 18. uri bo v prostorih mestne knjižnice literarni večer »Segesvari rosza«. Nastopili bodo recitatorji iz Sombotela.

PINCE: V vaškem domu je na ogled razstava ročnih del v okviru meseca madžarske kulture.

Kdor ne bo videl filma Prvinski nagon, ta ne bo videl najboljšega filma devedesetih let! (Duša Škof). »Prvinski nagon je eden tistih filmov, med katerimi je ves čas mantra, da bi si prižgal

cigareto in spil liter viskija» (Luka Novak). Prvinski nagon bo na sporedu soboškega kina od 9. do 14. marca, vsak dan ob 17. in 19. uri.

Odповed: Večer z Borisom Cavazzo, ki je bil napovedan za četrtek, 11. marca, odpade zaradi bolezni.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Pokrajinska in študijska knjižnica je odprta vsak dan razen nedelje od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, v torek in petek pa od 8. do 15. ure. V ponedeljek ob 16. uri so praviljične ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Vsak dan je odprta tudi čitalnica.

Hair, Legenda o hipijih in otrocih cvetja. Sentimentalno vračanje v revolucije šestdesetih let. Woodstock. Travma Vietnama. Hladna vojna. Potrošništvo. Hrepenenje po drugačnem, boljšem svetu! Iluzija in stvarnost. Veliko barv, glasbe in plesa. Veliki songi: Aquarius, Be-In (Hare Krishna) in Let the sunshine.

Broadway Musical Company New York

HAIR

v originalni produkciji

V MARIBORU, LJUBLJANI IN CELJU

16. 4. DVORANA TABOR, 17. 4. HALA TIVOLI, 18. 4. DVORANA GOLOVEC

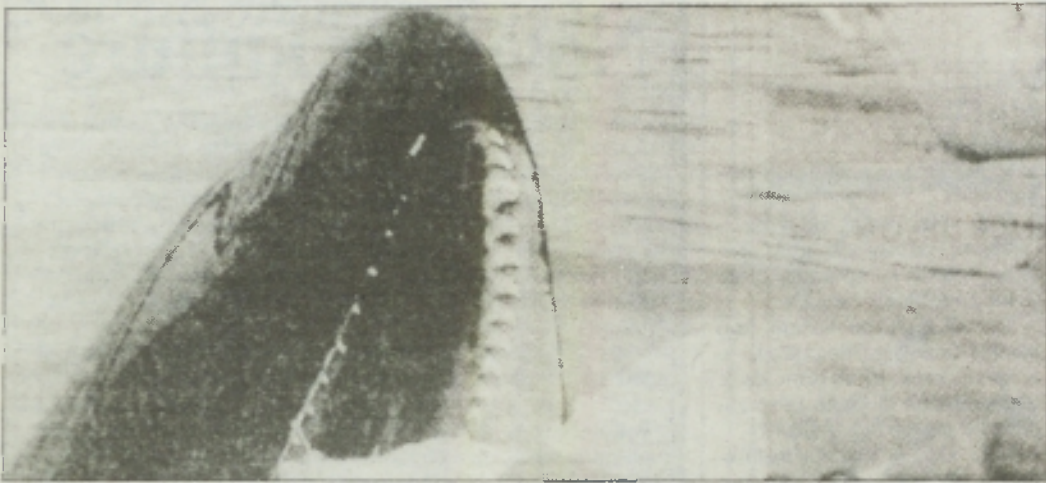
Musical Hair, (lasje) sodi tudi četrto stoletje po svojem nastanku med najrazburljivejše in zanimive scenske projekte te zvrsti, še posebej v tako briljantni in profesionalni izvedbi kot jo ponuja Broadway Musical Company iz New Yorka, profesionalna skupina najvišjega razreda, ki se vsako leto podaja na razprodane turneje po Evropi.

POZOR!

PREDPRODAJA VSTOPNIC PO NIŽJIH CENAH SAMO DO 15. MARCA

Prodajajo: MAX, agencija TABOR, MATIC - Maribor
agencija STOP, MAXIMARKET, REC-REC - Ljubljana
agencija bazena GOLOVEC, SLOVENIJATURIST,
agencija POT POD NOGE - Celje,
agencija KLAS - Murska Sobota, G. Radgona, Lendava,
agencija ANKA - Ptuj, agencija MARIKA - Radenci
KOMPAS - Koper, Nova Gorica, Novo Mesto, Slovenj Gradec

ne zgodi se vsak dan

Kit, ki živi na ime Tanouk in je med najbolj priljubljenimi prebivalci akvarija na prostem v okolici južnofrancoskega Antibesa, je dalj časa kazal, da ga nekaj boli. Več kot očitno je trpel zlasti pri jedi. Zobozdravnik, ki so ga poklicali na pomoč, je kaj hitro ugotovil, da gre za precejšnjo luknjo v zobu. In tako so sklenili, da bodo piskavi zob 3 tone težkega in 7,4 metra dolgega kita plombirali.

Rečeno – težko storjeno. K sreči so našli poznalca, britanskega zobozdravnika Petra Kerstesa, ki je v svoji nenavadni karieri rešil zobobole tudi stene in tigre.

Desetletni kit, sicer nadvse igriva žival, se je dal prepričati. Na široko je odprl velikansko žrelo in zobozdravnik se ga je lotil po vseh pravilih. Strokovno je ugotovil, da je imel na enem od 46 kočnikov podobnih zob močan karies. Kit je kmalu nehal stokati in zdaj spet s tekom melje svojednevno porcijo – 70 kilogramov rakcev in lososov. Zobozdravnik z madžarskim priimkom, ki ima ordinacijo v razvpiti londonski četrti Mayfair, je sicer bolj znan kot »negovalec«² zob filmskih zvezd, enkrat na teden pa se posveti tudi zobnim težavam divjih živali, kar je gotovo donosno.

Kar vidite na naši fotografiji, niso ponarejeni dolarski bankovci. Nasprotno, gre za polo dvaintridesetih pravih dolarskih bankovcev, ki pa niso razrezani. Neka tokijska cvetličarna zavija v dolarje dragocene šopke in ti gredo še posebno v denar: veljajo po sto dolarjev. Kako pride japonska cvetličarna do pravih, nerazrezanih bankovcev po en dolar v polah, pa agencija Gamma, ki je poslala fotografijo v svet, ne pove.

Čudne sodnikove kazni

V Memphisu, zvezna država Tennessee, imajo sodnika, ki se nebeža. Joe B. Brown je sodnik v dveh letih, kolikor je sodnik izrekel vrsto nenavadnih kazni.

Vlomilec naj okusi, kako pri srcu poštenemu državljanu ko pride domov in spozna, kdo ve kaj. Razsodil je, da so mu vlomili v hišo in odnesli nekaj stvari. Oškodovanec vzame roparske predmete, ki so vredni toliko, kolikor mu je naredil škodo, jih podari revežem. V drugem primeru je imel pritožbo v nepridipravom, ki je ljuljal pri pisanju čekov. Sodnik mu je za kazen naložil tečno nalogo. Stotisočkrat je bil napisal »Nikoli več ne bo napisal goljufivega čeka«. Sodnik je imel kakih pet tednov, ko se je rok izteklo, je skupaj šele dva tisoč vrst. Sodnik se nič ni jezil, ampak goljufa vtaknil za rešetke.

Nekemu moškemu je sodnik dal naj gre za kazen med opazovanjem danskim premorom v živalskem vrtu, kjer naj opazuje obsojenca. Obsojenca je hotel prireditelj razmišljanju, kako bi se čutil za rešetkami. Sodnik Brown dostikrat izreka gojne kazni, da obsojenec k poklicnemu izpopolnjevanju ali se vrne v šolsko klopo.

Mnogi pravniki odobravajo Brownov način. Kazni ne kažejo, kriminalce zaprejo, jih izpuščijo, se kmalu spet v tveganje. Potreben je bil zakon, z novimi zamislimi.

25 rubljev, da pokukaš v revijo

Te dni v Moskvi prodajajo prvo številko ruske izdaje Penthousea, ameriške erotične revije. Tamkajšnjim ljudem naj bi ponudila civilizirano erotiko in kot dodatek še slike ruskih lepotic. Rusi bodo za nakup revije plačevali le petino ameriške cene. Ulični prodajalec Vladimir, ki ima svoje mesto v bližini moskovskega glavnega trga, pravi, da je prvo številko prodal za 800 rubljev, to je nekaj čez dolar. Tisti pa, ki bi radi pokukali v revijo, morajo odšteti 25 rubljev. Rusi ne berejo, zanimajo jih le slike.

Azijski biser na razstavi

»Azijski biser«² neprecenljive vrednosti so našli v 17. stoletju v Perzijskem zalivu in meri 7,6 krat pet centimetrov, tehta pa 114 gramov. Biser, okrašen z žadom, rubini in drugimi dragimi kamni, bo na ogled postavila družba Mikimoto, ki bo ob stoti obletnici, kar je začela gojiti bisere, priredila razstavo.

Tajni dosjeji o Bormannovi smrti

V dosjejih tajne policije nekdanjega paragvajskega direktorja Strossnerja, ki so jih nedavno našli na policijski postaji v predmestju glavnega mesta Asuncion, je zapisano, da je Hitlerjev pomočnik Martin Bormann umrl v Paragvaju leta 1959, kar je v nasprotju z doslej razširjenim mnenjem, da je naredil samomor v Berlinu leta 1945. Novico je objavil vodilni paragvajski dnevnik Noticias. Poročilo o tajnih dokumentih

oziroma dosjejih zatrjuje, da je Bormann umrl zaradi raka na želodcu 15. februarja 1959 v Honenau, majhnem mestu 350 kilometrov južno od Asunciona, ki so ga kolonizirali Nemci. Hitlerjev pomočnik naj bi prišel v Paragvaj leta 1956 in živel v Honenau v hiši nekega Albana Kruga, umrl pa naj bi v hiši Wernerja Junga, nekdanjega paragvajskega generalnega konzula v Zahodni Nemčiji.

Kolo, ki vzbuja pozornost

Lames Lu, 22-letni Vietnamec, ki dela na študentski univerzi, je postal vir na ogled kolo domoljubne nenavadne, skoraj revolucionarne oblike. Lu pravi, da je veliko bolj aerodinamična kot pri drugih kolesih, poleg tega pa je izdelavi uporabil lahke materiale. Ali kolo nenavadne oblike kdaj tudi prišlo v trgovino, pa seveda še ni mogel reči.

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Včasih se splošča tudi malo potrpeti, saj je pozneje uspeh toliko slajši in prijetnejši. Zato se nikar ne vznemirjaj, zaradi trenutnih neuspehov – tvoj čas šele prihaja. In noč ima svojo moč, zato jo izkoristi do konca!

On: V začetku tedna se ti obeta neprijetno spoznanje, da si se vendarle uštel in se prehitro spustil v nekaj, o čemer si bil še nedavno povsem prepričan, da ti lahko prinese samo dobro. In nihče ti ne bo pomagal...

BIK

Ona: Prepusti se svojim čustvom in si privošči prijeten konec tedna. Vse kaže, da se je stara zgodba ponovno začela, le da so tokrat osebe drugačne – mogoče ravno tiste prave. Za delo pa bo čas drugič.

On: Veliko si boš prizadeval zaradi kratkotrajne zaljubljenosti, končalo pa se bo precej komično. Toda nikar tega ne razglašaj naokoli, saj bo edini učinek, da se ti bodo smejali tudi drugi.

DVOJKA

Ona: To, kar si nekoč ljubila in občudovala, ne izgine popolnoma brez sledu. Preteklost je pač nekaj, kar ostane za večno globoko v nas. Toda nikar ne spreglej priložnosti, ki se ti ponuja.

On: Skušal boš potolažiti svojo prijateljico in to ti bo tudi uspelo. Vajin odnos bo postal bolj normalen – obeta se vama prav prijetno potovanje, od katerega lahko imata korist oba.

RAK

Ona: Čeprav se boš držala bolj ob strani, se boš kar naenkrat znašla v središču pozornosti. To ti bo vsekakor zelo koristilo predvsem za izpeljavo tvojih ljubezenskih načrtov, pa tudi drugače se boš zabavala kot že dolgo ne.

On: Začel se boš spraševati, ali je določen dogodek le golo naključje ali pa premišljeno delo nekoga, ki se ti že dolgo motovili pod nogami. Nikar se ne zanašaj na svojo srečno zvezdo, ampak stori kaj konkretnega!

LEV

Ona: Najprej boš deležna delnega negotovanja, pozneje pa se bo vse zasukalo, kot bi si lahko samo želela. S partnerjem se boš spustila v nenamerno naložbo, ki pa ne bo čisto po tvojem načrtu. Zaupaj mu!

On: Sumničenja se bodo pokazala kot povsem zgrešena, zato je še najbolje, da se čimprej opravičiš. Kar pa se tiče poslovne naložbe, se nikar ne vznemirjaj, ampak se je kar pogumno loti!

Ona: Dosegla boš tisto, kar si prizadevala že dalj časa, a kaj hitro boš spoznala, da si se ponovno zmotila. Bilo bi veliko bolje, če bi del te energije posvetila tudi svojemu poslovnemu življenju, ki je sedaj pravi obup.

On: Poklicala te bo stara prijateljica in ti predlagala nekaj, toda tega enostavno ne boš pričakovala. Toda kaj hitro se boš uspel otestiti začetne zmedenosti in vse skupaj se bo izteklo natanko tako, kot boš načrtoval.

Ona: Presenečena boš, ko boš ugotovila, da se z nekim sodelavcem popolnoma ujemaš v nekaterih pogledih na življenje, predvsem v ljubezni. Izkoristi priložnost, ki se ti ponuja, saj imaš presneto lepe možnosti za uspeh.

On: Poslovni partner ti bo omogočil ponovno afirmacijo tam, kjer si jo zaradi svojih nespretnih potez izgubil. Pazi se prehitro izgovorjenih besed, ki te lahko ponovno pripeljejo tja, kjer ti ni bilo prav nič všeč.

Ona: Naj te občutek zadovoljstva ne zaziba v lenobnost, saj si lahko s takšnim ravnanjem zapraviš res čudovito priložnost. Nekdo, ki ti veliko pomeni, te bo docela zmedel, a predvsem v pozitivnem pomenu besede.

On: S prijatelji se boš odpravil na veselo ponočevanje, ki pa bo imelo drugačne posledice, kot boš predvideval. Drugič pa raje dvakrat premisli, preden boš ponovno počel neodgovorna dejanja.

TEHTNICA

ŠKORPIJON

STRELEC

Ona: Trenutno najbolj potrebuješ zvrhano moč potrpljenja. Toda to niti ne bo tako lahko, kot se ti zdi na prvi pogled. Vsekakor pa bo to koristno tudi za prihodnje preizkušnje.

On: Partner bo naredil precejšnjo zmedo v tvojih poslovnih načrtih, kar se ti lahko še zelo malodušno zdi. Nekdo vas bo poskušal prepričati, da je prav to najboljša izbira, vendar pa se boste prepričali prav vsem o nasprotnem.

KOZOROG

Ona: Vse boš stavila na eno samo karto, čeprav nisi povsem prepričana, ali bo dobiček res tolikšen, da bi te zadovoljil. Toda star pregovor pravi, da imajo »norci«² srečo, pa se bo to izkazalo tudi v tvojem primeru.

On: Tudi tebi bo končno posijalo sonce. V prihodnjem tednu se ti obeta ugoden razplet poslovnih avantur, pa tudi finančni učinek ne bo izostal. Tako naprej – in nikar se ne oziraj na nasprotnega spola.

VODNAR

Ona: Prijatelju boš naredila ogromno uslugo, če jo bo povrnil na najboljši možen način – najbrž vsaj zate. Toda nikar se ne zanašaj na kakršnokoli trajno kombinacijo, ampak raje uživaj, dokler ti lahko.

On: Preveč si se zanesel na svojo iznajdlivost in te je sedaj pustila na cedilu. Realizacijo poslovnih načrtov pa raje prepusti komu drugemu, saj si lahko kaj hitro zgodi, da boš pošteno zavozil.

RIBI

Ona: V srce ti bo prišel nedvoumen namig, ki te bo tako zmedlo, da še nekaj časa ne boš mogla misliti, ampak le medlela od skoraj bolečega razenjenja. To pa je lahko varljivo, saj se ti lahko hitro zgodi, da boš razočarana.

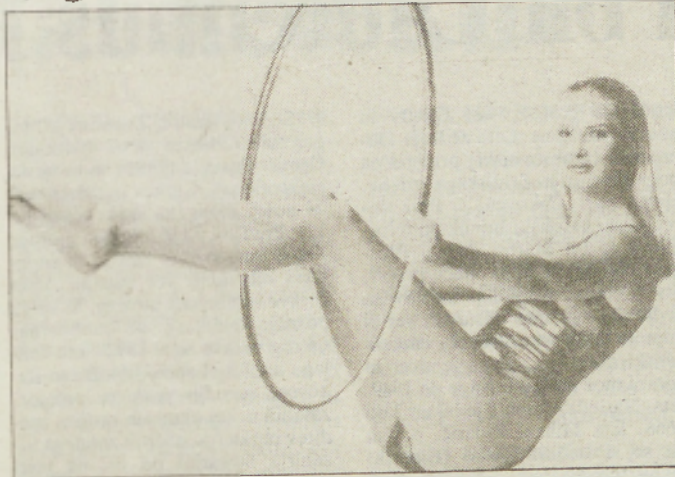
On: Nikar ne postavljaj svojega ugleda na karkoliš, saj sedaj ni čas, da bi se igral s srečo. Poskušaj z malo bolj zanesljivimi naložbami, ki sicer prinesejo manjši, a zanesljiv dobiček.

za vsakogar nekaj

Zelenje v hiši

Napake, ki se jim izogibajmo:
 Ne izpostavljajte rastlin prepihu.
 Pozimi jih ne puščajte pri odprtem oknu.
 Ne izpostavljajte jih soncu in ne postavljajte jih poleg vročih šip.
 Ne imejte jih v pretemnih prostorih.
 Ne postavljajte jih poleg zelo mrzlih okenskih šip.
 Listov ne čistite z ledeno mrzlo vodo.
 Če imate rastline v hladnem prostoru, jih ne zalivajte preveč, ne pozabite pa na zalivanje tistih, ki so v toplih in suhih prostorih.
 Pri zalivanju pazite, da se voda ne nabira okoli korenin, ker lahko povzroči gnitje.

Z gibanjem proti utrujenosti

Velikokrat smo brez volje, pobiti, utrujeni in napeti. V petih, največ desetih minutah lahko s preprostimi vajami pospešimo krvni obtok, se razgibamo in začutimo novo voljo do življenja in dela. Nekaj predlogov:

Tek na mestu: začnemo počasi, hitrost stopnjujemo in na koncu teknujemo sami s seboj. Ples: kar najhitreje se premikamo po taktih glasbe. Zvijamo in pretegujemo se do mile volje. Kroženje v bokih: če še imamo nekoč tako moderen hulahup obroč, ga le spet uporabimo. Sicer pa krožimo z boki kar tako, kar se da hitro. Skakanje čez vrstico: zdravo in koristno je, poživlja obtok ter krepi roke in noge.

Kuhajte z nami

Pecivo
h kavi
in čaju

Piškotne cevke

4 jajca, 20 dag sladkorja v prahu, 10 dag moka, olje in moka za pekač, 2 dcl sladke smetane, 3 dag sladkorja

4 beljake stepemo v zelo trd sneg, nato mu rahlo primešamo rumenjake. Dodamo še skupaj z moko presejan sladkor v prahu in narahlo zmešamo. Pekač namažemo z oljem in potresemo z moko. Zmes namažemo v obliki krogov na pekač. V precej vroči pečici na hitro spečemo. Še vroče kroge navijemo drugega za drugim na palčico, debelo kot svinčnik, da dobimo cevke. Ko se ohladijo, jih nadenemo z malo sladkano točeno sladko smetano.

Cevčice lahko spečemo na zalogo in jih nadevamo sproti, kolikor jih potrebujemo. Prazne cevke hranimo v zaprti pločevinasti škatli.

Čajni venčki

4 beljaki, 2 rumenjaka, 7 dag sladkorja, 3 dag masla, 24 dag moka, maslo in moka za pekač, 10 dag marelične marmelade

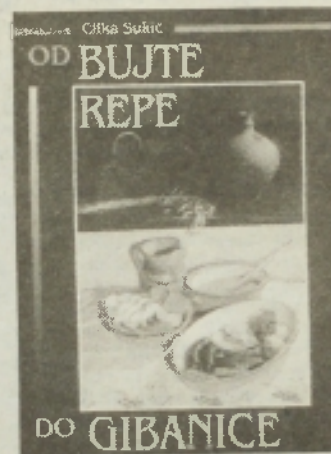
Beljake stepemo v trd sneg in rhu narahlo primešamo 2 rumenjaka, sladkor, presejan skupaj z moko, in do toplega segrete raztopljenega masla. Zmes nabrizgamo z dresirno vrečko v obliki venčkov na pomaščen in z moko potresen pekač. Spečemo v srednje vroči pečici. Nazadnje sestavimo po dva in dva venčka tako, da ju vmes namažemo z marmelado.

Nova kuharska knjiga domačih dobrot

Primerno darilo za vse, ki jim želimo najboljše

IZ VSEBINE: juhe, samostojne mesne jedi, samostojne brezmesne jedi, solate, pecivo iz vlečenega testa in »zlevanke«, pecivo iz kvašenega testa, konzerviranje sadja in zelenjave, razsoljevanje in prekajevanje mesa, kruh.

NAROČILNICA

Podpisani:

Kraj: Ulica:

Poštna številka: Pošta:

Naročam kuharsko knjigo OD BUJTE REPE DO GIBANICE (štev. izvodov:)

- Knjigo bom prišel iskat v naročniški oddelek Vestnika.
- Knjigo bom prevzel po pošti.

PODPIS

Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota.

Kako si prečistimo ožilje

Recept iz domače lekarne naj bi vam pomagal pri pripravi tekočine, ki naj bi vam pomagala prečistiti ožilje. Morda vi veste še za drugačne recepte?

Večjo limono dobro operemo in jo narežemo na rezine z lupino vred. K limoni dodamo glavico česna, ki smo ga poprej stisnili z napravo za stiskanje. Prilijemo šest decilitrov prekuhane in ohlajene vode in pustimo stati štiri dni. Nato tekočino precedimo skozi gazo, jo nalijemo v steklenico in spravimo v hladilnik. Vsako jutro na tešče spijemo pol decilitra te tekočine. Ko tako porabimo približno štiri kilograme limon in ustrezno količino česna, si lahko rečemo, da so naše žile čiste in osvežene. Seveda moramo paziti, da imamo na zalogi zmeraj dovolj tekočine.

SESTAVIL MARKO NASTAP	REGENCA	PRISILJE-NEC	NEHODEN CLOVEK	VELIKO ALZIRSKO PRISTANIŠČE	GLAVNO MESTO NASE SOSEDE	MUZEJ NA PROSTEM V STOCKHOLMU	VOZOVNICA VSTOPNICA
NORVEŠKI KNJIŽNI JEZIK							
IME DVEH CELIN							
GRAD PRI TRSTU							
MOŠKO IME						NIKOLAJ TIHOVNOV GRŠKI IZDAJALEC	
HUDA JEZA					EVROPSKA NABA FRKLJA		
MINISTER CESARJA FRANCA JOZEFA							VRHOVNI BOG ZLA V IRANSKI MITOLOGIJ
OZNAKA ZA NEZNANCA					ZENSKO IME GL. MESTO GRČIJE		
ODISEJEVA DOMOVINA						REAUJUR JUŽNO-AMERIŠKI ČAJ	
EDEN OD ŠUMNIKOV					NEPRAVO ZLATO POLJSKI POLOTOK		
ANGLŠKI DOLOČNI CLEN						TOVARNA V MARIBORU DELAVSKI SVET	
KRVNO MASCEVANJE NA KORZKI							
BIŠI DANKSI ZUNANJI MINISTER							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - Vodoravno: advokat, normala, interes, Ta, Toko, Ava, SS, Walesa, A, Trent, Ca, Andi, Hvar, RS, tat, mik, elegija, raketar.

Glasbene lestvice

LESTVICA TUJIH SKLADB

1. ALWAYS THE LAST TO KNOW - Del Amitri
2. HOPE OF DELIVERANCE - Paul McCartney
3. KICK DOWN THE WALLS - Toto
4. WILL YOU BE THERE - Fischer Z
5. BIRTHDAY SONG - Power Pack
6. BED OF ROSES - Bon Jovi
7. SWEET TUNING - Mick Jagger

PREDLOGI:

1. RUBY TUESDAY - Rod Stewart
2. FM EVERY WOMEN - Whitney Houston
3. DIE DA - Die Fantastischen Vier

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE NA MURSKEM VALU

1. IGRALA JE, IGRALA - Vlado Kreslin in banda
2. GREVA PUNCA V JUŽNE KRAJE - Sokoli
3. SOLZE - Šarim
4. SANJAJ - Nova Legija
5. KO JE MAJ - Damjana Golavšek
6. KAR SEM STEBOJ - Alenka Godec in Davor Petrač
7. LJUBI IN SOVRAŽI - Videosex

PREDLOGI:

1. NAJ VIDIMO LJUDI - Darja Svajger
2. SPOMINČICE - Vlado Kreslin in banda
3. NAJ LUBEZEN ZDRUŽI VSE LJUDI - Regino

LESTVICA NARODNO ZABAVNE GLASBE

1. ZAJGRAJTE MUZIKANTI - Alfi Nipič in njegovi muzikanti
2. NAJ ZVONE ZVONČI - Ans. Lojzeta Slaka
3. POZARISKRBI - Ans. Borisa Kovačiča
4. SREČNO PROTI DOMU - Ans. Jevšek
5. NA POTEP - Ans. Tonja Iskre
6. SPOMIN NA NJO - Ans. Roberta Zupana
7. PRI TEBI DOMA - Zasavci

PREDLOGI:

1. VINSKA RESNICA - Ans. Mira Klinca
2. Z DOBRO VOLJO - Ans. Vinka Cvetičeta
3. LJUBE V RELEM - Fantje treh dolin

Lepoljubne kopije pošljite do četrtega, 18. marca 1993, na naslov Murski val, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 10

Glasujem za skladbo:

• tuja

• domača

• narodnozabavna

Ime in priimek (ter naslov

Iz župnijskih kronik: Dobrovnik (16)

Prvi župnik naj bi bil Laurentius

V župniji sv. Jakoba v Dobrovniku so začeli pisati kroniko 1977. leta, ko je postal župnik Franc Krampač iz Gaberja. Ta je dušni pastir še zdaj. Njegove zapise in ustne izjave bom uporabil za novejši pregled dogajanj v župniji. Kaj pa župnijsko življenje pred omenjenim letom? Ne bo težav, kajti duhovnik in zgodovinar Ivan Zelko je pred desetimi leti napisal krajšo kroniko župnije. V to pa je vložil veliko truda, saj je brskal po cerkvenih letopisih, več drugih knjigah, vizitacijskih zapisnikih, škofijskih arhivih... Ko bi še živel, bi se mu osebno zahvalil za opravljeno delo, saj je zdaj moje, ki ga bom gradil na njegovih virih, veliko lažje.

Župnija v 14. stoletju?

»V letih 1322–1335 je bil Dobrovnik že trg in ne navadna vas. Cerkev apostola sv. Jakoba v Dobrovniku se prvič omenja leta 1334. V srednjem veku (obdobje 476–1500, op. S. S.) so v župnijo spadale tele vasi: Dobrovnik, Genterovci, Kamovci, Radmožanci in Žitkovci ter pet vasi, ki so zdaj v republiki Madžarski: Bódeháza, Gáborjánháza, Jősec, Szijártóháza in Szombatfa,« je zapisal zgodovinar. K temu naj takoj dodam, da zdaj, leta 1993, župnija zajema prvih pet krajev, k božji službi v Dobrovniku pa hodijo tudi verniki iz Strehovec, ki sicer spadajo v bogojinsko župnijo. Razlog je praktičen: ta cerkev jim je bližje, je v krajnem središču, na katerega so sicer vezani, saj Strehovci spadajo v lendavsko občino. Župnija sv. Jakoba ima 2100 prebivalcev, ki so narodnostno mešani, zato imajo ob nedeljah ob 8. uri mašo v slovenskem in ob 10. uri v madžarskem jeziku. V podružnični kapeli v Genterovcih je ob nedeljah ob 11.30 dvojezična maša, v kapeli v Radmožancih pa je maša ob sobotah (občasno tudi ob nedeljah) v madžarskem jeziku.

K sedanjemu župnijskemu življenju se bom še vrnil. Zdaj pa preglejmo še malo zgodovinskih podatkov! Zanimivo je, da je bil slovenski jezik uveden (in večkrat tudi izgnan) v bogoslužje v dobrovniški cerkvi leta 1839, ko se je tej župniji (za določeno obdobje) priključilo Kobilje. Ko pa se je začela madžarizacija, so ukinili slovenski jezik. Letopisa iz let 1889 in 1914 namreč poročata, da je cerkveni jezik samo madžarski.

»Prvotna cerkev v Dobrovniku je morala biti zelo stara. V 17. stoletju so v cerkvi še sledovi gotične dobe. Prvotni stolp zvonic je bil ločen od cerkve. Takšno stanje lahko kaže tudi na romansko dobo. Opis cerkve leta 1649 je naslednji: Cerkev sv. Jakoba je zidana in v dobrem stanju. Svetišče je obokano, prav tako zakristija. V ladji je raven (lesen) strop in poslikan. Stanje leta 1669 pa je opisano takole: V cerkvi so trije oltarji, toda stranska sta prazna. Stolp je ločen od cerkve in lesen. Cerkev je vsa zidana in pokrita z že razpadajočo opeko. Najsvetejše hranijo v omari, ki je na velikem oltarju. Isti zapisnik pravi, da ima cerkev še drug tabernakelj iz kamna v steni, vendar se ne uporablja, ker je porušen. V vizitacijskem zapisniku iz leta 1688 pa je zapisano, da je cerkev prostorna in solidno zidana, lepo pobeljena, svetišče je obokano, tlak pa je iz opeke. V svetišču sta dve podolgovati okni in tri okna na južni strani. V ladji ob severni steni je stala lesena prižnica, na južni strani cerkve pa lesen stolpič z majhnim zvoncec. Isti vir navaja tudi stanje župnišča: je leseno in s trstjem dobro prekrito.«

Nova cerkev v letih 1794–1796

Zgodovinar Ivan Zelko je zbral tudi druge zanimive podatke. Tako je v vizitacijskem zapisniku iz leta 1690 prebral, da je pokopališče, kjer je bila kapela Gospodovega spreobrnjenja, nemško vojaštvo vedel poškodovati in onečastilo, vendar so ga pozneje popravili in ogradjili. Leta 1778 je bila v Dobrovniku še vedno ista cerkev. Tako piše v zapisniku, narejenem ob škofovem obhodu in pregledu stanja. Je pa dodano, da je »zelo blizu podrtiji«, zato je nujno potrebna popravila. Cerkev je imela tedaj tri oltarje; glavni je posvečen sv. apostolu Jakobu, drugi oltar (na desni) je posvečen Mariji Devici, tretji (na levi strani cerkve) pa sv. Nikolaju. Tabernakelj je bil umetniško delo, krstilnik pa je z bakrenim kotličkom... Zvonik je bil ob cerkvi in zidan, pokrit s skodlami. Imel je tri zvonove. Velik (posvečen Materi božji) je tehtal 5 stotov, srednji (posvečen sv. Ladislavu) je bil težek 4 stote, najmanjši pa ni imel znamenja posvetitve, tehtal pa je 3 stote. Isti vir

navaja tudi pokopališko kapelo in dodaja, da jo je dal posvetiti Adam Király. Ta je tudi dal v njej postaviti oltar.

Vizitacijski zapisnik iz leta 1811 poroča, da je bila v Dobrovniku v letih 1794–1796 na novo sezidana cerkev. Stroške sta si »razdelila« župnija in »cerkveni patron, veli-

Prvotni cerkveni stolp je bil nizek, zato so ga 1963. leta povišali. Arhitekt se je odločil za obliko, kot jo kaže slika. Najbrž zato, da bi tako ljudem omogočil, da bi se povzpeli in občudovali bogato naravo. Od tod je možno videti s prostim očesom do Blatnega jezera.

kaš Eszterházy». Župljani so pridno pomagali pri gradnji, opravili pa so tudi nešteto prevozov. Nov bogoslužni prostor je lahko sprejel do 1500 vernikov. Tedaj pa cerkev še ni bila prebeljena, kaj šele poslikana, saj vizitacijski zapisnik navaja, da je v cerkvi le veliki oltar s primernim tabernakljem in sliko sv. apostola Jakoba. Stranjskih oltarjev torej ni bilo. Kor je bil zidan in obokan, cerkev je imela prižnico in sedeže (klopi?) za moše in žene. Cerkev je imela tudi stolp, ki pa bi ga bilo treba (tako navaja cerkveni oglednik) zvišati, ker ne presega strehe cerkve in zato bolj oddaljene podružnice ne slišijo zvonjenja. Omenjeni so trije zvonovi, od katerih je veliki zvon, težak 5 stotov, posvečen 1799. leta sv. Jakobu; drugi zvon je težak 3 stote, tretji 2 stota in 25 funtov. Zakristija je bila zidana, obokana in tlakovana z opeko. Pokopališče je bilo (1811. leta) eno za vso župnijo, blagoslovljeno in obdano z jarkom. Zgradili pa niso le cerkve, ampak tudi župnišče. Imelo je tri sobe za župnika, pokrito pa je bilo s slamo. Preostale župnijske zgradbe pa so bile iz lesa. Omenjenega leta je bila v Dobrovniku birma, na kateri je bilo kar 1276 oseb.

Dobrovniški župniki

Doslej naj bi imela župnija sv. Jakoba 21 župnikov in dušnih pastirjev. Nanizal bom njihova imena in leta delovanja, saj ugotnejo ti podatki koga zanimati. Župnik Laurentius je bil od 1501. leta in ni bilo mogoče, da ugotovimo, dokleje je služboval. Za njegovega naslednika pa je (temu nasproti) znano, da je bil dušni pastir do leta 1574, ni pa znano, kdaj je prišel. Med leti 1595–1631 je bil Dobrovnik kalvinška župnija. V letih 1595–1618 je bil v Dobrovniku kalvinski duhovnik Jakob Latinides. Nasledil je duhovnik predikant David Csillagh, ki se je 1631. leta udeležil sinode v Čespegu in prestopil iz kalvinizma k luteranstvu. Nato je do leta 1640 upravljal dobrovniško župnijo kot evangeličanski duhovnik. Dobrovničani štejejo za svojega tudi jezuita Jurija Dobrono-kija (po slovensko Dobrovniški), ki se je narodil 2. marca 1588. leta in nekaj časa deloval tudi v rojstni vasi, sicer pa je deloval kot rektor jezuitskega kolegija v Zagrebu. Dobro in uspešno je skrbel za ljudske misijone tudi v prekmurskih župnijah. Leta 1608, ko je poslušal njegovo pridigo, se je spreobrnil

lendavski grof Krištof Bánffy in postal katoličan. Leta 1628 je Dobrovnik (Dobrovniški) pridigal na pogrebu Jurija Zrinjskega pri Sv. Heleni pri Čakovcu... Prvi dobrovniški katoliški župnik po reformaciji je bil Martin Požgaj (Posgay). Bil naj bi vdan pijaci, prepirljiv, prepečal in sploh pohujšljivega življenja, a ga niso odstavili, ker bi župnijo takoj spet zasedel evangeličanski duhovnik, ki ga je sicer ta sporni mož nasledil. Bil je do 1649. leta. Naslednji župnik je bil od ? do 1668. leta Mihael Zidarič, potem pa so si sledili: Mirko (Emerik) Nylas (1688–1689), Nikolaj Kiss (1690–1716), Jurij Hegyi (?–1747), Nikolaj Kocvan (Koczván) (1776–1782), Pavel Tomáš Györke (1782–1786), Mihael Banga (1786–1813), Štefan Cigány (1813–1842), Štefan Székely (1842–1876), Karel Nagy (1876–1895), Florijan Strauss (1895–1909), Pavel Volper (1909–1935), Štefan Lejko (1935–1942), János Kiss (1942–1945), Jožef Smej, sedanji mariborski pomožni škof, (upravitelj cerkve od 15. aprila do 1. junija 1945), Ivan Camplin (1945–1977), Franc Krampač pa je – kot že zapisano – župnik v Dobrovniku od 1977. leta. Pred tem je bil dve leti dobrovniški kaplan.

Prezadnji (dolgoletni) dobrovniški župnik je bil Ivan Camplin iz Bogojne, in sicer kar 32 let! Našim bralcem sem ga že predstavil, ko je slavil visok življenjski jubilej. Na tem mestu pa bom navedel, kaj je o njem zapisal prvi avtor kronike župnije Dobrovnik: »Njegovo dušnopastirsko in drugo delo v dobrovniški župniji je bilo veliko in vsestransko. Posebej je vredno omeniti: v dobrovniškem župnišču so bile dvakrat duhovne vaje; prve je vodil Pavel Berden leta 1948, druge pa, naslednje leto, pisatelj, župnik in dekan Ksaver Meško; leta 1952 elektrifikacija cerkve; nov knizev pot leta 1954 (delo akademskega slikarja Lajčija Pandurja); leta 1962 misijon; leta 1963 je bil po načrtih Janeza Valentinčiča dvignjen stolp župnijske cerkve za približno 4 metre; nova kapela v Radmožancih (1970/1972); leta 1972 misijon; leta 1975 nova kapela na dobrovniškem pokopališču in leta 1976 nova kapela v Genterovcih; leta 1977 je bil imenovan za duhovnega svetovaleca mariborske župnije.« G. Ivan Camplin je zdaj, četudi je star dobrih 80 let, župnik župnije Petrovci-Nedela.

Zelo zagnan pa je tudi zdajšnji župnik g. Krampač, ki tudi srčno upa, da bo šeasoma v župniji več rojstev in s tem krstov, kot pa je število pogrebov. Nekaj primerjav! Leta 1990 je bilo 14 krstov in 32 pogrebov, 1991. leta je krstil 20 otrok in imel obred za 43 umrlih, lani (leto 1992) pa je bilo 24 rojstev in krstov ter 27 pogrebov. Visto let se sila neugodno razmerje med rojstvi in pogrebi počasi nagiba v korist rojstev oziroma krstov. V veroučni učilnici, ki so jo uredili v nekdanjem gospodarskem poslopiju, torej utegne biti še bolj živo, zato bodo te prostore še povečali in uredili večjo župnijsko dvorano. Okrog cerkve in župnišča je velik prostor, kjer bodo naredili igrišče za odbojko in košarko, da se tako mladina, ki čaka na veronauk, ne bo dolgočasila ali pa jo popihala domov. Morda pa se bo kateri od fantov odločil iti po poti, po kateri je hodil domačin Tomislav Šantak, ki je imel lani novo mašo? Na ta dogodek so v župniji zelo ponosni, saj se je ponovil po 200 letih. To-liko časa namreč ta župnija ni imela novomašnika.

Se nekaj pridobitev! 1978. leta so obnovili notranjost cerkve sv. Jakoba. Po idejni zasnovi arhitekta Petra Požanka iz Maribora je akademski slikar Jože Zel iz Maribora naredil (žal pa še ne povsem končal) svetopisemsko fresko v prezbitერი. Preostale stene in strop so prebelili in tako zakrili ostanke nekaj fresk, ki pa jih ni bilo mogoče obnoviti. Odstranili so tudi strohnole prižnico. Iz cerkve so odnesli tudi strohneli oltar, ohranili pa so so sliko sv. Jakoba. Istega leta so postavili nov daritveni oltar, obnovo proti vernikom, na katerem je izrezhan detail z zadnje Jezusove večerje. Tla bogoslužnega prostora so obložili z marmornatimi ploščami. Leta 1979 so obnovo dokončali, zvonova »549« logorantski čas je posvečel škofu Antonu Martinu Šlomšku. 1987 logorantski čas je posvečal škofu Antonu Martinu Šlomšku.

sv. Štefanu Kralju. Zvonova je blagoslovil naslovni škof Vekoslav Grmič. Pozneje (1985) so zvonova elektrificirali. Cerkev je dobila tudi 24 novih klopi (na vsaki strani po 12). Predlani pa so zidarski mojster Franc Sumenjak s Hotize in sodelavci odstranili ves zunanji omet cerkve in naredili novega, ki so ga pozneje pleskarji še prebarvali. Okrog cerkve so v 1992. letu tudi lepo uredili okolico: položili so tlakovce, naredili parkirni prostor, zasadili nekaj okrasnih rastlin, ureditev parka (po načrtih znanega inženirja Strgarja) pa bo na vrsti v tem letu.

ŠTEFAN SOBOČAN

FRIZERSKI SALON »MIRA« V KROGU

obvešča cenjene
stranke, da je
ponovno začel
obratovati.
Priporočajo se
s svojimi
storitvami.

LEPA PRIČESKA ZA LEPSI VSAKDAN!

JANEZ BALAZIČ

Johannes Aquila

25

Napis z letnico 1389 na slavo- ločni steni označuje končanje slikarskih del v ladji turniške cerkve. Vsekakor je potrebno dodati, da velja zmotno mišljenje, da so slikarje nastajale zgolj v letu 1389. Vsaj šest let so namreč mojster in sodelavci v poletnih mesecih bivali in delali v Turnišču. Ko so končali s slikanjem prezbitéria, leta 1383, so pričeli s poslikavo v ladji. Ker je za stensko slikarstvo, še zlasti v cerkvah, primeren čas za kontinuirano delo le v toplejših mesecih, se je slikanje obsežnih stenskih površin raztegnilo na celih šest let. Zaradi tega je pri uresničitvi ikonografskega programa in prenosa na steno s pomočjo posebej izdelanih predlog prihajalo do določenih odstopanj v izvedbi in zato zmotno prihaja do pomislekov, da slikarje ni v celoti zasnoval mojster sam. Nemara drži, da vsega ni sam naslikal, toda osrednjo vlogo mu vendarle zagotavlja dejstvo, da slikarje nosijo znamenje njegovega ustvarjalnega duha.

Tako je mojster ob spodnjih že orisanih prizorih na desni slavo- ločni polovici tretji pas poslikave namenil apostolu Pavlu. Nad prizorom Petrovega križanja je z leve v gotski niši naslikan celopostavni lik apostola Pavla. Svetnika označuje tradicionalni simbol – meč, saj je znano, da so Pavla umorili z mečem, zato je le-ta postal v umetnostni praksi njegov stalni atribut.

Z desne strani je upodobljen zanimiv trenutek iz legende o apostolu Pavlu. Kljub slabši ohranjenosti se prepozna, da gre za likovno uresničitev zgodbe o Savlovem spreobrnjenju. Pavel je bil namreč zagrižen preganjalec kristjanov. »Ko pa je bil na poti in se je bližal Damasku, ga je nenadoma obsajala svetloba z neba; padel je na tla in zaslišal glas, ki mu je rekel: 'Savel, Savel, kaj me preganjaš?'« (Ap. dela 9, 3–5.) Po tem dogodku se je Savel spreobrnil in postal z imenom Pavel (iz Tarza) eden največjih zagovornikov krščanskega nauka.

Prizori iz legende tega svetnika se nadaljujejo v tretjem pasu poslikave na južni ladijski steni. Tu je v dvojnem prizoru zgoraj upodobljen Ananije pri Savlu (veniens Ananias ad Saulum). Pred slikovito arhitekturno kuliso dogajanje ponazarja skupinica, ki se je strnila ob Ananiji, ki ozdravlja »zaslepljenosti« dotedanjega sovražnika kristjanov Savla. Spodaj pa, v ciklični zaporednosti, prizor kaže apostola Pavla, ki neverne uče »iz knjige«.

Drugi pas, ki se je zagotovo nadaljeval še naprej na južni steni in ga je zabilas čas dolgih stoletij, kaže Mučeništvo sv. Lovrenca. Na pripovedno nazoren, žanrsko mičen način je tu naslikan dogodek, ko zlobni služabniki mučijo svetnika, privezanega na ražen, skozi katerega sikajo visoki ognjeni zubi. Čeprav mučitelj ne moremo razločiti, je namreč namizni mučitelj. Ob fragmentarni, upodobitvi, za katero je vodilna slika svetnika

Turnišče, južna stena ladje, Mučeništvo sv. Lovrenca, Janez Aquila

ga je namreč upodobil v kratki dopasni tuniki, razkril mu je – bolj kot bi to pričakovali – zadnjico in ga označil – v duhu srednjeveške umetnostne prakse slikanja značaj »slabih« ljudi – v profilu, ki razkriva svojevrstno »zlobnostno« grimaso, predvsem pa skrivnjen, vsekakor nekoliko predimenzioniran nos. S slikanjem tovrstnih likov je mojster ohranjal staro izročilo o karakterizaciji likov, kar je kot tipus veljalo v dobi romanike, njen osrednji prepoznavni moment pa je slikanje sovražnih, hudobnih in podobnih v profilu, s prevelikim nosom itn.

V prvem, pritličnem pasu so vidni od nekdanj gotovo obsežnejše poslikave na južni ladijski steni zgolj trije med seboj nepovezani prizori. Z leve je žanrsko bogat, delno ohranjen motiv Poklicanja apostola Petra. Motiv ponazarja skupina apostolov, zbranih okoli jambora ladje na Tiberijskem jezeru, manjka pa tisti del, ki bi kazal, kako je Peter (tedaj še Simon) šel za učiteljem (Marko 1, 16–18, Matej 1, 18–20). Po nadrobnotih, oblikovanju obraznih potez in slikanju draperij oblačil zlahka prepoznamo, da gre za delo, ki ga je naslikal Aquila.

Ob fragmentarni, upodobitvi, za katero je vodilna slika svetnika pred Marijo z Jezusom v naročju. Ob klečečem svetniku poslikavo pično napisni trak, ki pa je zaradi čitljivosti, je pa možno podoben lika, vsaj hipotetično, povezan s neznanim patronom kapel članov dolnelendavskih Habsburžev.

Slednji prizor, najverjetneje jinska štafeta za kak sakralni tiv, kaže v stilizirani pokrajini, kine lovece in psov, ki se divjadjo. Iz delavnice, ki je bila poznana, da je med mojstri v Velemuru (Pohod tretje stoletje) naslikal motiv lova. Bolj kot pomembno, da se je med mojstri tega žanra kot vrste praznovanja javne vrednosti loteval v tretja četrtna 14. stoletja, je stežka – tudi v srednjeveški karski zapuščini – nudena mere upodabljanja krajine, stni na žanrsko razgiban, slikovni čin.

(Nadaljevanje prihodnje številke)

* V zadnji št. Vestnika, 24. daljevanje, je bila napaka: ljenja reprodukcija. Leta 1992, obrnjena, saj gre za upodobitvijo svetnika Petra, katerega patroni so bili članovi dolnelendavskih Habsburžev. (Nadaljevanje prihodnje številke)

Človek in varnost

Lahko bi postal detektiv

V prejšnji številki smo na tem mestu zapisali, koliko protipravnih dejanj smo (pretežno Pomurci) zagrešili v preteklem letu. Številke so res velike. Še večje pa so seveda za celotno Slovenijo. V tem zapisu bom najprej navedel tako imenovane premoženjske delikte: 554 vlomov v stanovanja, 1100 vlomov v stanovanjske hiše, 645 vlomov v trgovine, 537 vlomov v gostinske lokale, 827 vlomov v poštne hiše, 351 vlomov v kioske, 4126 vlomov v avtomobile, 1241 ukradenih in odvzetih vozil, od katerih so jih našli manj kot polovico, 278 drznih tatvin in 241 ropov in roparskih tatvin...

Zaskrbljujejo tudi številke o kaznivih dejanjih zoper življenje in telo ter spolno nedotakljivost. Lani je bilo v Sloveniji 43 umorov in 54 nedokončanih umorov, 3 detomori, 21 hudih telesnih poškodb, 60 dokončanih in 39 nedokončanih posilstev, 30 spolnih nasilij, 13 kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja, 76 spolnih napadov na osebo, mlajšo od 14 let, utonilo je 38 oseb, od tega 6 mladoletnikov; na slovesnih cestah je ugasnilo 492 življenj.

Marsikaj o tega bi lahko prebrali oziroma onemogočili, ko bi (po)skrbeli za večjo varnost. Ustavil bi se pri vlomih. Gre za dejanja, ko storilec uporabi silo in predmete, da pride v določen prostor. Včasih pa se mu niti ni treba naprezati, saj naleti na vrata ali okno, ki ju z lahkoto odpre. S kraja dejanja ga ne prežene ne misel čuvaj, ki je sicer bil doslej najpogostejši varuh, kaj šele da bi se sporožile ustrezne varnostne naprave in tako opozorile okolico, da je na delu nebodigatreba. Enako je z vplomi v avtomobile. Nekateri »mojstri« odpro z lahkoto, pri drugih pa je treba uporabiti večjo silo. Toda naši avti so tihi kot miši, saj ima v njih le redko varnostne zvočne naprave. Jasno kot beli dan pa je, da tatovi tudi lahko poženejo

osebni avto, čeprav nimajo originalnega ključa. Svojega dela (kraje avtomobila) pa ne bi opravili, ko bi mi – lastniki avtov – zaklenili volan. Pa ne zgolj s ključavnico, ki jo uporabljamo za startanje avta, ampak s posebno napravo, s katero bi zaklenili volan (»broček«), ki ga držimo v rokah, ko vozimo avto. Tatič bi se tudi opek, ko bi imeli v svojem vozilu ustrezno napravo, s katero bi prekinili tok od akumulatorja do zaganjača.

V minulem letu je bilo tudi veliko roparskih tatvin. V takih imajo ljudje, skregani z zakoni, orožje. Le redko kateri navadni občan se jim lahko zoperstavi. Je pa dobro, da se ne prestrašimo preveč, brž ko zagledamo orožje, ampak si skušamo napadalca čim bolj zapomniti.

Sejem Varovanje – Security

Prejšnji teden je bil v Ljubljani sejem Varovanje, na katerem je čez 100 razstavljalcev predstavljalo tehnične izdelke, ki omogočajo večjo varnost. Tako sem videl več vrst »varnostnih« vhodnih in drugih vrat. Gre za vrata z varnostnim cilindričnim ščitnikom, ki preprečuje, da bi storilec kar tako, na primer s »papagajkami«, odlomil ključavnico in se potem »sprehodil« po vašem stanovanju. Videl sem tudi tako

imenovana protivlomna vrata, ki so na zunaj podobna običajnim, njihova notranjost pa je iz kovinskega ogrodja (enako podboji), vgrajene imajo močne ključavnice z več jezički. Uporabne pa so tudi ključavnice z dvostransko prečno zaporo, ki jo montiramo čez notrajo stran vrat. Ko obrnemo ključ, se jezička iz te zapore »zagostita« v podboji in tako je morebitnemu vlomilcu težje priti v določen prostor. Na sejmu Varnost je bila množica razstavljalcev, ki so prikazovali delovanje videofonov. Naprava sestoji iz dveh delov: kamere in monitorja, na katerem v stanovanju opazujete, kdo se potika okrog vaših vhodnih vrat ali pa »špijonirate«, kaj se sicer dogaja na hodniku, če stanujete v bloku. Naprava stane obrog 100.000 tolarjev. Zelo peštra je bila tudi ponudba blagaj za hranjenje gotovine, kar je pri nas zdaj še kako aktualno, saj hramba v nogavicah ni varna. Tisti, ki prenašajo gotovino v navadnih kovčkih, pa bi si najbrž morali omisliti alarmni kovček, v katerem se v primeru nepooblaščenega odpiranja ali odtujitve vključi zvočni signal, čez določen čas pa se še aktivira dimni vložek, ki za storilec pušča sledi. Slovenski izdelovalec pa je predstavil še varnostni kovček, ki deluje pod visoko napetostjo 50 KV. Ta tatu strese.

Na sejmu Varnost-Security se je predstavil tudi center za pomoč na domu iz Ljubljane, njegova služba pa se imenuje Halo, pomoč! Prodaja in izposoja pa tudi poseben telefon, ki je namenjen osebam, ki žive same. K telefonu sodi obesek z rdečim gumbom. Ko pritis-

nete na gumb tega brezžičnega sprožila telefona, pokličete na pomoč. Center za pomoč je povezan z ustreznimi službami, ki pridejo brž na dom klicatelja, če grozi neposredna nevarnost, na primer nujna medicinska pomoč, policija, gasilci... Operater pa bo, če boste to želeli, poklical še vaše soseske, nekoga, ki bo pripeljal hrano, poskrbel za vaše varstvo na domu in tako naprej.

Neka kranjska firma je delala reklamo za usposabljanje zasebnih detektivov. Ne veselijo se, da boste prvi usposobljeni detektiv, kajti zasebno podjetje iz Ljubljane že ima nekaj detektivov, ki (zaenkrat porotizakonito?) zbirajo informacije o vašem poslovnem partnerju, preprečujejo industrijsko špijonažo (najbrž pa na vašo željo tudi sami vohunijo), pomagajo ogroženim osebam, kontrolirajo, kaj počnete, ko ste na bolniškem dopustu; nadzorujejo delavce, ki opravljajo prodajo blaga, izerjavajo plačilo dolgov pri pravnih in fizičnih osebah...

Pa še ena zanimivost s sejma v Ljubljani. Zelo obegana je bila stojnica, kjer je bilo razstavljeno blago ameriške tvrdke Point Blank. In kaj sem videl? Neprebojne varnostne jopiče, ki si jih lahko kupi tudi navaden občan, potem vse vrste revolverjev in pištol, ki pa jih za zdaj ne more dobiti kdorkoli, vendar se sliši, da bo kmalu drugače. Potipal sem znane »lisice«, ki pa so jih nekateri že preskusili na rokah. Videl sem varovalne ščitnike, veliko nožev, s katerimi si sicer lahko narežeš tudi šunko, dejansko pa so namenjeni ubijanju. Bodi dovolj. Sejem sem zapustil z mučnim vtisom. Takole sem razmišljal: Je res vse to, kar sem videl, potrebno? Najbrž je! Človek ni le človek, ampak čestokrat huji od živali. Tisti, ki je napaden, se bo prav gotovo branil, kajti le malo je takih, ki bi potem, ko bi jih nekdo udaril po levem licu, nastavili še desnega; takih, ki bi tistemu, ki se spravi nadnje s kamnom, izročili kos kruha.

Š. SOBOČAN

Zgodilo se je...

POŽAR – 1. marca okrog 3. ure ponoči je popolnoma zgorel avtobus Viktorja G. iz Veščice. Vozilo je bilo parkirano pred gostilno v Nemčavcih. Vzrok požara še ugotavljajo.

VLOM – Neznani storilec je v noči z 28. februarja na 1. marec vlomil v trgovino Bob v Beltincih in odnesel različno blago v vrednosti okrog 6.000 tolarjev.

AKACIJEVI KOLI, različnih velikosti, za vinogradništvo in sadjarstvo, prodaja Gorička vas, Šalovci, tel.: 59 033.

BOMBA – 4. marca je neznanec telefoniral na osnovno šolo Radenci, da je v poslopju bomba, ki bo vsak hip eksplodirala. Policisti in kriminalisti so šli v akcijo, a našli niso ničesar.

IZDELUJEMO predstetvenike, tridelne in štiridelne brane z mrvilniki ali brez njih, kombinirane brane različnih širin, rezervoarje za olje, 2000 l in 3000 l ali po naročilu.

Kakovost, hitra dobava, ugodne cene.

Anica in Alojz Prelog, Kovačstvo, Veržej, F. Kovačiča 10, tel.: 87 463.

Tihotapila mamila

V torek, 2. marca, okrog 16. ure sta Vinko S., star 27 let, in Peter V., star 26 let, oba iz Celja skušala prethotapiti v osebem avtu Golf čez mejni prehod v Petišovcih (pripeljala sta se s Hrvaške) 19 zavojev mamil (marihuana s hašišem). Mejni policist in carinik sta 17 zavojev oziroma 5,65 kilograma mamil našla v prednjih desnih vratih, 2 zavoja oziroma 0,5 kilograma mamila pa je našel v zadnjih desnih vratih posebej izurjeni službeni pes. Gre za veliko odkritje, saj je vrednost tolikšne količine mamila na črnem trgu 1,5 milijona tolarjev. Policisti so tihotapca pripeljali k preiskovalnemu sodniku, ki pa ju je potem, ko ju je zaslišal, izpustil. Menda gre za tihotapca, ki sta se že doslej večkrat srečala s kriminalisti in policisti. Mamilo menda izvira iz Turčije.

Š. S.

Dobra volja brez alkohola

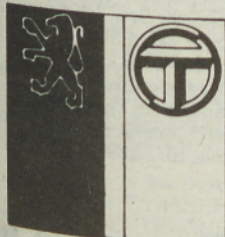
Društvo Mladinski ceh Ljubljana je stanovska organizacija mladih, ki delujejo v župnijah. Zdjaj so se odločili za akcijo Dobra volja brez alkohola, ki jo (akcijo) podpira tudi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije. Idejo zanj so sicer dobili na Koroškem v Avstriji. Cilji akcije: izkustveno začutiti svobodo alkoholne neodvisnosti, zmanjšati porabo alkohola med mladimi, ponovno ovrednotiti, da za dobro voljo ni potrebna omama, osvoboditi mlade, da je alkohol škodljiv, ponuditi zanimivo nadomestno pijačo v javnih lokalih, samopreverjanje alkoholne odvisnosti... Vsak, ki hoče sodelovati v akciji, naj pristopi tudi formalno, in sicer s pisno izjavo, ki jo je treba poslati na Mladinski ceh, 61110 Ljubljana, Ob Ljubljani 34, poštni predal 74. Za zdaj je čas akcije (odpovedovanja alkoholu) omejen do velike noči, 11. aprila 1993. S podpisano izjavo se podpisnik moralno obveže, da od dneva podpisa do konca posta ne bo užival alkohola. K sodelovanju pa vabijo tudi gostince. Ti naj bi se pisno zavezali, da bo v njihovem lokalu (do konca akcije) vsaj ena brezalkoholna pijača (sok, mlečni napitki...) cenejša od najcenejše alkoholne pijače.

Š. S.

Priznanja civilne zaščite

Na seji štaba civilne zaščite občine Murska Sobota so ugotovili, da so bili dokaj uspešni pri vseh akcijah, v katerih je bilo treba pomagati. Izpostavili so zlasti predlanske vojne razmere, reševanje begunske problematike, ukrepe med lansko sušo in drugo. Govorili so tudi o novih zakonih o zaščiti in reševanju, pa o novi lokalni samoupravi in o problemih, ki se utegnejo pojaviti pri zaščiti, če bo več občin. Na seji so podelili priznanja republiškega štaba civilne zaščite. Plakete civilne zaščite so prejeli: Stanislav Wolf, Slavko Jauk in Aleksander Krpič. Zlate znake civilne zaščite so dobili: Anica Benkovič, Jože Pintarič, Bojan Farič in krajevna skupnost Grad. Srebrne znake so prejeli: Marija Zdravec, Stefan Vörös in Adolf Mlakar. Bronaste znake civilne zaščite pa so dobili: Koloman Podiesek, Frančišek Potočnik in Jože Lainšček.

Š. S.

PEUGEOT TALBOT

Josef KALCHER,
Grazerstr. 24 — 8350 Fehring
Tel. 9943 31 55/24 24

PEUGEOT 605

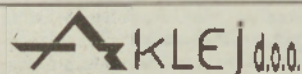

PEUGEOT 405 GRX DT – TURBO DIZEL AB
150.000,- ATS

PEUGEOT 605 – 2-litrski motor AB
200.000,- ATS
– TURBO DIZEL
233.000,- ATS

PEUGEOT 605 – 3-litrski motor AB
280.000,- ATS

V CENO JE VŠTETA VSA OPREMA (ABS, SERVO VOLAN, CENTRALNO ZAKLEPANJE, EL. SPUSČANJE STEKEL)

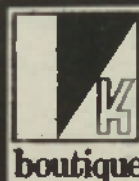
Sokolska 19, Maribor
Telefon: 062 104 764 in 102 331

ISČEMO POSLOVODJO ZA
NOVO TRGOVINO V TURNIŠČU

Pogoji:
– končana ekonomska ali trgovska šola
– 3 leta del. izkušenj
– po možnosti poslovodja v kmetijski dejavnosti
– delovno razmerje se sklene za nedoločen čas
Ponudbe pošljite na naslov:
AKLEJ, d.o.o., Sokolska 19, 62000 Maribor.

Mlajtinci 41, tel. (069) 48 372

Konfekcija Kisilak – Boutique K

Serdica Id, tel.: 57 056

Del. čas: vsak dan od 8. do 17. ure
v soboto od 8. do 12. ure

od 8. do 20. marca
10% ZNIŽANJE
za vse lastne izdelke ob
takojšnjem plačilu

– bombažne in svilene trenirke – nov dizajn
– hlače vseh velikosti in barv že od 1.260,00 SIT
– žametne hlače samo 990,00 SIT
– otroške bunde že od 3.150 SIT

MOŽNOST NAKUPA NA 3 ČEKE

šport

Pred začetkom 2. državne nogometne lige

Gidos za sredino lestvice

V nedeljo nadaljujejo tekmovalni del 2. državne nogometne lige, kjer ima Pomurje le enega predstavnika, to je turniški Gidos, ki je po prvem delu na solidnem 7. mestu. O pričakovanih v spomladanskem delu prvenstva smo se pogovarjali s trenerjem Miroslavom Škaličem. »Načrt priprav, s katerimi smo začeli 16. januarja, smo v celoti uresničili. Prvi del priprav smo opravili doma, kjer je bil dan poudarek nabiranju moči. Opravili smo tudi enotedenske priprave v Vrsarju. V pripravljalnem obdobju smo odigrali 13 tekem, za katere lahko rečemo, da so bile po rezultatu srednje uspešne, čeprav rezultat ni bil najpomembnejši. Pomembnejše je bilo uigrati ekipo oziroma najti idealne igralce za nadaljevanje prvenstva. Imeli smo nekaj težav zaradi poškodb in bolezni ter odsotnosti nekaterih ključnih igralcev, nekoliko pa nam je uspelo tudi v tem obdobju po vrnitvi iz Vrsarja. Če vse skupaj

MIROSLAV ŠKALIČ - Trener NK Gidos iz Turnišča

zoni pristopili h klubu, sem zelo zadovoljen. Nekaj težav je bilo morda le zaradi prehoda v višji tekmovalni ra-

stnem, sem s pripravami zadovoljen in menim, da pripravljeni pričakujemo spomladanski štart.

– Kako pa ste zadovoljni z okrepitevami?

»Z novimi igralci oziroma okrepitevami, ki so v polse-

zred oziroma privajanja na nov, naporejši način dela. H klubu so pristopili: Stamenković (Polet Pribislavec), Lacković (Hotiza), Bukovec (Kobilje), v matični klub pa se je iz Renkovec vrnil Mujdriča. Iz mladinske ekipe smo v prvo ekipo vključili Pozderca.

– In še nekaj besed o ciljih moštva?

»Naši cilji, ki smo si jih postavili pred začetkom tekmovalnega v 2. državni ligi, ostajajo nespremenjeni, to pa je obstanek v ligi. Vsekakor pa bomo poskušali storiti vse, da zadovoljimo naše verne navijače in zasedemo mesto v sredini lestvice, kot nam je to uspelo že v jesenskem delu tekmovalja. Vemo pa, da je prvenstvo dolgo in naporno, okrepile pa so se tudi druge ekipe, zato bo za doseg naših ciljev potrebno maksimalno angažiranje vseh v klubu.

MILAN JERŠE

Namizni tenis – 1. DNTL člani

Zmagi Potrošnika in Arconta

Nadaljevanje v 1. državni namiznoteniški ligi za člane je bilo uspešno za oba pomurska predstavnika, saj sta doma dosegla visoki zmagi. Igralci Potrošnika so izgubili edino v sedmi partiji, ko je Benkovič izgubil s Smrekarjem, Ori je v tretjem setu premagal Kuntnerja, Unger in Kus pa sta prepričljivo zmagala. Arcont je proti mladi ekipi Ilirije izgubil le igro dvojic, v ostalih posameznih partijah pa so bili zelo prepričljivi, saj niso izgubili niti seta. Pomurski ekipi sta tako obdržali mesti pri vrhu, in sicer je Arcont drugi, Potrošnik pa četrti. V naslednjem kolu je v Ljubljani derbi za prvo mesto med Kovino in Arcontom, Potrošnik pa gostuje v Novem mestu pri Novotehni.

Rezultati: POTROŠNIK – Merkur 6:1 (Unger – Smrekar 2:0, Kus – Ošljaj 2:0, Benkovič – Kuntner 2:1, Unger – Kus: Smrekar – Ošljaj 2:0, Unger – Porenta 2:0, Ori – Kuntner 2:1, Benkovič – Smrekar 1:2); **ARCONT** – Ilirija 6:1 (Rihtarič – Polak 2:0, Komac – Ribaljenko 2:0, Lasan – Rebič 2:0, Rihtarič – Komac – Ribaljenko – Rebič 0:2, Rihtarič – Ribaljenko 2:0, Komac – Rebič 2:0, Lasan – Polak 2:0).

M. U.

ŠPORTNA NAPOVED

V 18. kolu 1. SNL so bili doseženi naslednji rezultati: NAFTA – Maribor Branik 0:1 (0:0), Koper – Gorica 4:1 (1:0), AM Cosmos Ljubljana – POTROŠNIK 0:2 (0:0), Slovan Mavrica – Studio D 2:1 (0:0), Rudar (V.) – SCT Olimpija 0:3 (0:1), MURA – Kompas Holidays 1:1 (1:0), Steklar – Belvedur Izola 3:2 (1:0), ISS Železničar – Publikum 3:0 (3:0), Elektroelementi Zagorje – Živila Naklo 1:2 (0:2).

In kakšni so rezultati športne napovedi naših zvestih bralcev? Od 57 poslanih lističev ni bila nobena napoved pravilna.

V tokratni športni napovedi sodeluje Mitja Berce iz Ljutomerja, zelo dober poznavalec nogometa in odlični igralec NK Ljutomer v obdobju 1960–1968. Njegova napoved je naslednja:

Pari	Tip
1. Elektroelementi Zagorje : NAFTA	1
2. Živila Naklo : Železničar	1
3. Publikum : Steklar	0
4. Belvedur Izola : MURA	0
5. Kompas Holidays : Rudar (V.)	1
6. SCT Olimpija : Slovan Mavrica	0
7. Studio D : Kozmos Ljubljana	1
8. POTROŠNIK : Koper	1
9. Gorica : Maribor Branik	2
10. Era Šmartno : GIDOS TURNIŠČE	1

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 19

	Tip
1. Elektroelementi Zagorje : NAFTA	
2. Živila Naklo : Železničar	
3. Publikum : Steklar	
4. Belvedur Izola : MURA	
5. Kompas Holidays : Rudar (V.)	
6. SCT Olimpija : Slovan Mavrica	
7. Studio D : Kozmos Ljubljana	
8. POTROŠNIK : Koper	
9. Gorica : Maribor Branik	
10. Era Šmartno : GIDOS TURNIŠČE	

Izpolnjene lističe pošljite na dopisnici do sobote, 13. marca, na uredništvo Vestnika, Slovenska 41.

Priimek in ime ter naslov

1. SNL

SCT Olimpija	18	11	5	2	49:10	27
Maribor Branik	18	9	6	3	28:14	24
AM Cosmos Lj.	18	9	5	4	27:20	23
MURA	18	8	7	3	23:16	23
Kompas Holidays	18	8	6	4	25:16	22
Živila Naklo	18	9	4	5	30:26	22
Studio D	18	7	7	4	17:13	21
Rudar (V.)	18	9	1	8	28:29	19
Koper	18	4	10	4	17:21	18
Elektroele. Zag.	18	6	5	7	19:21	17
Slovan Mavrica	18	5	6	7	28:26	16
Publikum	18	6	3	9	17:26	15
ISS Železničar	18	5	4	9	18:25	14
Gorica	18	5	4	9	22:30	14
Steklar	18	3	8	7	20:37	14
Belvedur Izola	18	4	5	9	20:25	13
NAFTA	18	3	5	10	17:31	11
POTROŠNIK	18	4	3	11	21:39	11

2. DOL – moški

LJUTOMER	16	15:1	45:11	30
Topolšica	16	12:4	37:16	24
Mikro Črnuče	16	11:5	38:24	22
Olimpija 2 Brezovica	16	10:6	35:24	20
Salonit 2	16	10:6	34:28	20
Vileda 2	16	8:8	31:28	16
Mežica	16	8:8	28:31	16
Izola	16	7:9	27:32	14
Braslovče	16	7:9	29:31	14
Mislinja Jeklotehna	16	4:12	21:36	8
Pionir 2	16	3:13	19:42	6
Celje	16	1:15	8:46	2

3. DOL – moški vzhod

BELTINCI	13	12:1	38:11	24
Turbina	12	10:2	31:14	20
RADENCI	13	10:3	35:17	20
Vuzenica	12	7:5	23:22	14
Fužinar 2	12	5:7	23:26	10
Vileda 3	13	5:8	21:24	10
POMURJE 2	12	3:9	15:28	6
Topolšica 2	12	2:10	12:31	4
Šempeter 2	13	2:11	10:35	4

3. DOL – ženske vzhod

Branik Rogoza 3	14	14:0	42:9	28
POMURSKO MLEK.	14	12:2	38:10	24
P. Ruše	14	11:3	36:15	22
Topolšica 2	14	8:6	29:22	16
P. Črna	14	8:6	26:23	16
LJUTOMER	14	5:9	23:30	10
P. PUČONCI	14	4:10	18:31	8
P. CVEN	14	4:10	18:34	8
Celje	14	3:11	13:33	6
Branik Rogoza 4	14	1:13	4:39	2

Vsak četrtek
Vestnik

Rokoborba

Prvi mesti
Kovačiča in
Zeca

Na avstrijskem Štajerskem je bil nedavno mednarodni mladinski rokoborski turnir, na katerem je sodelovalo 70 tekmovalcev. Prvo mesto je prepričljivo zasedel Rokoborski klub Murska Sobota. Najboljša posameznika sta bila Dejan Kovačič v kategoriji do 68 kg in Slavko Zec v kategoriji do 74 kg. Druga mesta so zasedli Peter Lukašev (57 kg), Dejan Kuhar (62 kg) in Mojmir Šafarič (68 kg), tretji mesti pa sta pripadli Davorju Zaplatiču (52 kg) in Mateju Horvatu (57 kg).

Kos v evropski
konkurenci

Konec tedna je bil v Budimpešti evropski A-turnir v judu za člane, na katerem so nastopili prestavniki iz 26 držav. Tekmovanja so se udeležila tudi reprezentanca Slovenije, za katero je tekmoval tudi Zoran Kos iz Murske Sobotice, ki je v kategoriji do 78 kg zasedel 15. mesto.

Visoka zmaga Nafta

Nogometaši Nafta so v zadnji tekmi pred nadaljevanjem prvenstva v 1. državni ligi gostovali v Murskem Središču in zmagali z 10:1. Za Nafto so dali gole Uroša in Baša po 3, Herceg 2 ter Horvat in Sarjaš po enega.

Beltrans : Mura 0:5

Nogometaši Mure so gostovali v Verzeju in s 5:0 premagali Beltrans, ki nastopa v 3. državni ligi. Za Muro so dali gole: Belec 2 ter Gutalj, Breznik in Cirkvenčič po enega.

Ižakovci – Gidos 2:2
Beltrans – Gidos 2:4
(0:3)

V prijateljski tekmi pred nedeljskim nadaljevanjem tekmovalja v 2. slovenski nogometni ligi so igralci Gidos iz Turnišča kot gostje premagali tretjeličga Beltransa s 4:2. Gole so dali: M. Dominko 2 ter Pucko in Lebar, za Beltransa pa dvakrat Z. Osterc.

Mura ima najboljšo
mladince

V finalni mladinski nogometni tekmi za slovenski pokal v okviru medobčinske nogometne zveze Murska Sobota so v Beltincih mladinci Mure premagali Potrošnik s 4:1.

Poraz mladincev Mure

V slovenski mladinski nogometni ligi so igralci Mure iz Murske Sobotice gostovali v Izoli in izgubili z Belvedurjem 1:2.

Zmaga Gidos na
Hrvaškem

Nogometaši turniškega Gidos, ki tekmujejo v 2. državni ligi, so gostovali v Martinu na Muri in premagali Polet s 4:1. Za Gidos so bili strelci: Rous, Dominko, Albin in Lacković.

Judo

Mladi Sobočani v vodstvu

V Leibnitzu v Avstriji je bilo 2. kolo mednarodnega turnirja v judu, na katerem je sodelovalo 123 tekmovalcev iz 7 klubov. Lep uspeh so dosegli Sobočani, ki so pred 3. sklepnim kolom, ki bo jeseni v Leobnu, na 1. mestu. Izkazali pa so se tudi mladi judoisti iz Lendave. Rezultati v posameznih kategorijah: Pionirji – do 28 kg: 1. Glavač, 2. Kovač (oba Lendava); do 31 kg: 1. Časar (Lendava), do 34 kg: 1. Babič, 3. Vidovič (oba Lendava); do 38 kg: 1. Žilavec, 2. Rančigaj (oba M. Sobotja); do 42 kg: 3. Horvat (Lendava), 6. Bobič (M. Sobotja), do 46 kg: 1. Hašaji (M. Sobotja), 3. B. Denša (Lendava); do 50 kg: 1. Erniša, 2. L. Cikajlo (oba M. Sobotja), 3. T. Denša (Lendava); do 55 kg: 1. Hozjan (Lendava); plus 55 kg: 5. Kovač (M. Sobotja).

Mladinci – do 55 kg: 3. Horvat (MS); do 60 kg: 2. D. Vehab, 3. Mazouzi (oba MS); do 65 kg: 1. 1. Cikajlo (MS), 2. Škalič (Lendava), 3. Lazar (MS); do 71 kg: 1. T. Vehab (MS); do 78 kg: 1. Kerec (MS), 2. Čizmašija (Lendava); plus 78 kg: 1. Pordžec, 2. Šačl (oba MS). Med deklicami do 35 kg pa je bila Lendavčanka Pernetova 2.

Nogometni komentar

Mešani občutki

Če se dan pozna po jutru, potem so uprava in igralci Nogometnega kluba Potrošnik iz Beltincev ubrali pravo pot. Nakup številnih uveljavljenih nogometašev in priznanega trenerja Dalme Markovića se je obrestoval že v njihovem prvem nastopu v drugem delu prve državne nogometne lige. TV kamere so nam pričarale vso nepredvidljivost najbolj popularne postranske zadeve na svetu. Zmaga zadnjega na lestvici proti drugemu, povrh še na njegovem domačem igrišču, je vsekakor podvig, ki vliva veliko upanja za obstanek beltinskih nogometašev v družbi najboljših prvoligašev tudi v prihodnji sezoni.

Pokazalo se je, da so bila neupravičena vsa namigovanja, češ da sta se nasprotnika že pred tekmo zmenila za neodločen izid. To so povezovali s precej odmevnim prodajo slovenskega nogometaša leta Vlada Miloševića, ki je jeseni še igral za Šiškarje, zdaj pa je moral zaigrati proti svojim dočerašnjim soigralcem. Vsekakor mu ni bilo lahko in to se je navsezadnje pokazalo v njegovih dokaj redkih napadalnih akcijah, od katerih so nogometni sladokusci zagotovo pričakovali več. Bolj se je izkazal drugi Ljubljčan z »bundesligaškimi« izkušnjami Matjaž Jančič. Osrednja osebnost v tej uvodni tekmi 18. kola SNL pa je bil nedvomno vratar Stankovič, ki je vnesel v obrambne vrste beltinskega ligaša precej zanesljivosti. Mladi rod na čelu s Tratnjekom in Godino vsekakor

veliko obeta, čeprav ne gre prezreti tudi drugih okrepitev NK Potrošnik. Ali se bo 500 tisoč mark, kolikor naj bi poslovnež Ketler vložil v operacijo rešitve Potrošnika, zares obrestovalo tudi na daljši rok, bo pokazal čas. Če ob njegov bok postavimo še temperamentnega zagrebškega trenerja Dalmo Markovića, ki je v svoji bogati nogometni karieri rešil blizu 20 evropskih klubov, potem se nam resda obeta renesansa prekmurskega nogometa, ki se že od nekdaj ponaša z odličnimi nogometaši. In če k vsemu temu prištejemo še vnete navijače, ki jih ne najdete daleč naokoli, so pričakovanja širše javnosti po večjih uspehih upravičena.

Nogometaši Mure, ki se želijo uvrstiti na drugo mesto državne lige, ki vodi na evropska tekmovalja, so zaradi precejšnjih odmevnih okrepitev naleteli na veliko zanimanje javnosti. Morda so bila pričakovanja prevelika, kajti v prvi tekmi spomladanskega dela prvenstva s svojo igro niso mogli zadovoljiti nogometnih sladokuscev. Resda proti prvemu nasprotniku niso imeli tudi

Polovičen uspeh prekmurskih
prvoligašev

V 1. kolu spomladanskega dela prvenstva v 1. slovenski nogometni ligi so prekmurski predstavniki dosegli le polovičen uspeh. Najprijetneje je presenetil zadnji na lestvici beltinski Potrošnik, ki je kot gost premagal drugouvrščeno Ljubljano z 2:0. Strelca: Črnko (61) in Baranja (65). Mura je na domačem igrišču igrala s Kompas Holidaysom le neodločeno 1:1. Po številnih priložnostih v prvem polčasu je dal edini zadetek za Muro Gutalj v 29. minuti z neubranljivim strelom s kakih 13 metrov. Gostje, ki jim je v nadaljevanju pomagal tudi veter, so prek Novakovića zaslužno izenačili šele 5 minut pred koncem tekme. Pred 1500 gledalci je z napakami sodil Dušan Turk iz Maribora, ki po očitnem prekršku nad agilnim Cenerjem v 26. minuti ni pokazal na belo točko. Pokazal pa je kar 4 rumene kartone, med njimi tudi Cenerju in Gutalju. Lendavska Nafta pa je na domačem igrišču z 0:1 klonila proti Mariboru Braniku. Edini gol za goste je v 49. minuti z enajstmetrovke dosegel Poznič. Na razmočenem igrišču sta obe moštvi prikazali borben, a slab nogomet. Lendavčani niso izkoristili nekaterih priložnosti, najlpešo pa je v 70. minuti napravil Šabjan, saj je njegov strel ustavila vratnica.

POTROŠNIK: Stankovič 8, Tratnjek 7, Godina 7, Čontala 6 (Šarkezi 6), Jančič 8, Mundar 7, Milošević 7, Črnko 7, Džafič 6 (Prekazi 6), Baranja 7, Škaper 7.

MURA: Černjavič 6, Ilič 6, Granov 6, Jančar 6, Kosi 7, Cifer 7, Belec 8, Gutalj 8, Cener 7 (Baranja –), Omerovič 6 (Emerskič –), Tanevski 6.

NAFTA: Limani 7, Žalik 7, Požgaj 6, Novak 7, Šavel 7, Drvarič 6, Nedeljko 5, Šabjan 7, Hranilovič 6, Rob 7 (Baša 6), Uroša 6.

V naslednjem kolu igra doma le Potrošnik s Kopro, Mura gostuje pri Belvedurju Izoli, Nafta pa pri Elektroelementu Zagorje.

športne sreče, toda moštvo, ki hoče biti na vrhu, bi vendarle moralo pokazati več. Ne moremo mu očitati neborbenosti, toda tudi na razmočenem igrišču je treba pokazati vse svoje sposobnosti. V tem so gotovo prednjačili Gutalj, Cener in Belec, medtem ko so se nekatere okrepitve, kot sta Ilič in Tanevski, izgubile v povprečnosti. Tudi vratar Černjavič za zdaj ne vliva prevelikega zaupanja, zato ga bo moral čimprej zamenjati dolgo poškodovani Irgolci, ki ima za sabo že bogate izkušnje. Nedeljska tekma v Izoli bo že pokazala, v kakšni formi je Mura, ali pa so bila napovedovanja uprave le nekoliko preoptimistična.

Se najslabše pa se očitno piše lendavski Nafti, ki je na domačem igrišču klonila proti Mariborčanom. Resda so bili oslavljeni zaradi nenastopanja dveh ključnih igralcev Hercega in Bubeke, to pa ne more biti opravičilo za neuspeh. Že naslednja tekma v Zagorju bo za Lendavčane trd oreh in bi nov poraz vnesel še več nemira v vrste nogometašev. Sicer pa bo prvenstvo še dolgo, zato ne kaže obupavati že na začetku, ampak rokave zasukati karseda visoko in čimprej prebročiti krizo v igri, ki se jo pokazali tako nogometaši Mure kot Nafta.

MILAN JERŠE

iz naših krajev

DIAMANTNA POROKA – Matija Kelenc, rojen 1905. leta, in žena Ana, rojena 1907. leta – doma sta v Mali Polani – sta v družinskem krogu proslavila 65-letnico skupnega življenja. V zakonu so se jima rodili štiri otroci, imata deset vnukov in sedem pravnukov. Vsa leta sta se preživljala z delom na zemlji. Še zdaj pozimi ne mirujeta: on pleče košare, ona pa gospodinji. Sicer pa živita v lepi družinski slogi na kmetiji, ki jo zdaj vodi sin Štefan. Posnetek: J. Ž.

ZLATA POROKA – Na matičnem uradu v Rogašovcih je bila prisrčna slovesnost, saj sta zakonca iz Serdice Franc Bence in njegova žena Marija, rojena Ciglar, proslavila 50-letnico skupnega življenja. Predstavnika občine Murska Sobota in krajevne skupnosti Rogašovci sta jima izročila zlatoporočno listino in darilo. Jubilarita pa sta bila deležna čestitk tudi od drugih, ki so jima zaželeli krepkega zdravlja in prijetnega počutja v družbi petih otrok in osmih vnukov. M. R.

MURSKA SOBOTA – Ena od dejavnosti občinskih organizacij Rdečega križa je organiziranje tečajev prve pomoči za prihodnje voznike motornih vozil. Občinska organizacija RK Murska Sobota je lani organizirala več takih usposabljanj. Izpite je opravilo 117 kandidatov. Tudi letos je veliko zanimanje za pridobitev voznških dovoljenj, zato tudi že zdaj večje število tečajev in tečajnikov. Usposabljanja organizirajo tudi na šolah, denimo na Gimnaziji, kjer se tečaja udeležuje 114 kandidatov. (G. G.)

LENDAVA – Sodelovanje med sindikatom Nafta Lendava in sindikati madžarskih naftno-plinskih organizacij traja že več let. Začelo se je s športnimi tekmovanji in izmenjavo letovanj, zdaj pa poteka tudi na strokovnem področju. Da pa bili stiki še pristnejši in da bi se vanj vključili vsi sindikati energetske dejavnosti, je sindikat Nafta »posredovalec« pri skorajšnjem podpisu listine o sodelovanju med madžarskimi sindikati energetike in slovenskim odborom sindikata energetskih dejavnosti. Sindikalno sodelovanje bo še bolj okrepilo prijateljske vezi med obema državama. (J. D.)

ČRENŠOVCI – Telovadnica, ki jo gradijo ob črenšovski osnovni šoli, meri 28 krat 24 metrov in jo bodo predali namenu še letos. Denar zanjo je pritekel iz več virov, tudi od občanov. Sicer pa le-ti radi pomagajo tudi pri drugih naložbah, zato novih pridobitev ne manjka. V Črenšovcih bodo letos uredili pločnik v ulici Juša Kramarja, v Trnju pripravljajo projekte za mrliško vežico, da bi jo potem čimprej začeli graditi, v Žižkih pa si želijo prizidek k vaškemu domu. V vseh treh vaseh napeljujejo tudi omrežje za kabelsko oziroma satelitsko televizijo. Dela izvaja Elrad, vendar vaščani pravijo, da preveč ne hiti, sicer ne bi bil v enomesečni zamudi. (J. Ž.)

RADOVCI – Športno društvo je tudi letos pripravilo že tradicionalno srečanje harmonikarjev, tokrat pod nazivom Vaški godce '93. Sodelovalo je 16 harmonikarjev iz različnih krajev severovzhodne Slovenije. Vsi so dobili lepa spominska darila. Ker je šlo zgolj za popularizacijo tovrstne glasbe, niso izbirali najboljšega. Veliko obiskovalcev te prireditve pa je dokaz, da imajo ljudje radi tako glasbo. (Š. S.)

ODRANCI – Tamkajšni gasilci praznujejo letos 70-letnico delovanja. Osrednja prireditev bo 22. avgusta, na njej pa bodo razvili dva prapora – članskega in pionirskega. Sicer pa so gasilci te največje pomurske vasi na nedavnem občnem zboru izvolili novo vodstvo; predsednik je postal Martin Smej, poveljnik je Drago Žerdin, mentor mladih gasilcev pa Milan Kavaš. Novo vodstvo bo v sodelovanju s članstvom in ob pomoči krajevne skupnosti skušalo čimprej poskrbeti za ureditev hidrantskega omrežja v novem zaseлку Gredice. (J. Ž.)

PODGRAD – Krajani primestnega naselja Podgrad so imeli v preteklosti trgovino in v njej prijaznega trgovca Frca Gamzerja. Ko pa je odšel v pokoj, so izgubili tudi trgovino, kajti trgovsko podjetje Sloga jo je zaprlo. Od takrat je minilo dvajset let. Vrzel je zdaj odpravilo zasebno podjetje Reflex, ki je prvotno trgovino preuredilo v market in mu nadelo ime lastnika stavbe Gomzerja. Ta je trgovino tudi slovesno odprl. Pridobitev je pomembna za prebivalce Podgrada, Lomanoš in tudi za kupce od drugod, saj je tik ob cesti Radgon-Maribor. (L. Kr.)

GLOBOKA – Ljutomerska občina in s tem celotno Pomurje je bogatejša še za eno turistično kmetijo. Jožica in Dušan Jureš iz Globoke v bližini Razkrija sta namreč te dni odprla turistično kmetijo. Dobrot, ki jih ponuja kmetija, ne bomo naštevati, sicer bi nam kdo očital, da delamo brezplačno reklamo. (Š. S.)

TIŠINA – Učenci predmetne stopnje so skupaj z mentorji različnih krožkov, ki delujejo na osnovni šoli Tišina, več mesecev zbiral najrazličnejše gradivo in ljudsko izročilo, da bi kar najbolje spoznali zgodovino in kulturo Romov. Pred kratkim so svoje izsledke objavili v biltenu, ki so ga naslovili Namesto koga roža cveti. (G. G.)

Zvečer in podnevi v Dokležovju

Zbor občanov – ali se s tem še kdo ukvarja v novih političnih razmerah pri nas? V »starih« časih je bila praksa, da je bilo to delo Socialistične zveze, ki je organizirala tudi javne tribune, razprave in druge oblike javnega srečanja ljudi v vaseh in mestih. Takšna je bila pač njena vloga, ki jo je, to je najbrž treba priznati, dokaj uspešno opravljala. Socialistična stranka, kot neke vrste njena naslednica, pa je nekaj čisto drugega. Tako kot večine drugih strank je na terenu skoraj ni čutiti. Zato je prišlo marsikje do perečjšnjega mrtvila v družbenopolitični aktivnosti. Drugače je tam, kjer so to vlogo prevzeli vaški odbori oziroma sveti krajevnih skupnosti. Tam je skoraj podobno kot prej. Nekaj takega bi lahko rekli tudi za Dokležovje, vas, ki je sama zase tudi krajevna skupnost. Pred dnevi so tam pripravili dokaj uspešen zbor občanov, ki se ga je med drugimi udeležil tudi predsednik občinske vlade IVAN OBAL. Ta večerni zbor je bil iztočnica za naš zapis, sicer pa smo se podali v Dokležovje tudi podnevi, da bi videli, kako je v tamkajšnjem romskem naselju, gramoznici, na glavnem križišču in še kje.

Oh, ta suša!

Čeprav je to že precej odmaknjena tema, se v Dokležovju še niso pomirili duhovi zaradi suše, ker se mnogim zdi, da se jim je zgodila krivica pri ocenitvi škode in razdeljevanju pomoči. Predvsem jim ne gre v račun, kako so njih uvrstili v B-cono, kmetovalce iz Bakovec pa v cono A, čeprav imajo precej zemljišč na skupnih kompleksih. Zgodilo se je tudi, da so delili sojo za krmljenje, ne da bi za to vedeli vsi oškodovanci. Slišati je tudi pripombe, da so nekateri kmetovalci prijavili več živine in posevkov, kot jih imajo v resnici, in to zato, da bi dobili večjo pomoč oziroma povrnitev škode. Kdo je za to kriv? To vprašanje smo slišali večkrat, jasnega odgovora pa ni bilo. Občinska komisija je ocenjevanje škode in razdeljevanje pomoči zaupala temeljnim združnim organizacijam. Tako

V Dokležovju so pred leti zgradili oziroma skopali 14 gasilskih vodnjakov (hidrantov). Zdaj ugotavljajo, da jih je lani 6 skoraj presahnilo. Gre za vodnjake, ki so najmanj oddaljeni od gramoznic, zato sklepajo, da so le-te tudi glavni krivci. Če bi res vplivala lanske suša, bi presahnil tudi kateri drug vodnjak, ne le vzhodni. Strokovnega dokaza za to pa sicer ni, in če bi hoteli imeti podrobno analizo, bi to stalo več, kot če bi skopali nove vodnjake. Mnogi v Dokležovju so nejevoljni, da so v bližini kraja tako velike gramoznice. Menda tudi preglednik »črpajo« gramoz. Gramoznico upravlja Cestno podjetje M. Sobota. Oni naj bi tudi financirali poglobitev gasilskih vodnjakov ali izkop novih.

Nacija (na levi) ne more nihče očitati, da ni delal in da si ni postavil hiše na legalen način.

je bilo tudi za Dokležovje, ki spada v Temeljno združno organizacijo Beltinci. Kaže, da ni prišlo do zadovoljivega sodelovanja s krajevno skupnostjo in sedaj je veliko pripomb – upravičenih in tudi neupravičenih. Ker pa še ni vse končano, bodo skušali popraviti krivice, če so se komu zares zgodile; če pa se je kdo okoristil na račun pomoči, pa bo to treba ugotoviti in pošteno rešiti tudi take primere.

Nekateri preveč drvijo

Še kako aktualen pa je problem ceste skozi Dokležovje. Le-ta je namreč ozka in ovinakasta, po njej pa poteka dokaj gost promet z osebnimi vozili, tovornjaki, avtobusi, traktorji in kolesi. To pa je zelo nevarno za pešce, zlasti šolarje, ki hodijo ali se vozijo po tej cesti v šolo v Bakovec. Mnogi šolarji kar drvijo skozi naselje in zato se večkrat dogajajo nesreče. Za pločnike in kolesarske steze še najbrž ne bo kmalu denarja, čeprav bi bila to najboljša rešitev. Kaj torej storiti? »Vsekakor bi kazalo vsaj omejiti promet skozi vas in urediti ustrezno prometno sig-

nalizacijo, to je označiti prehode za pešce in postaviti prometne znake. Seveda bi bilo potrebno obnoviti tudi dokaj poškodovano vozišče. Posebej nevarno je tudi križišče cest Dokležovje-Lipovci in Dokležovje-Ižakovci, ki bi ga bilo potrebno osvetliti. Tam se ustavljajo tudi avtobusi, in to kar na cesti, ker avtobusne postaje ni. Predlagamo tudi omejitev hitrosti in osnega pritiska ter poostreitev kontrole prometa. Kot že rečeno, pa bi bila najboljša in dolgoročna rešitev ureditev pločnikov in kolesarske steze. Na naše predloge in zahteve smo doslej dobili le odgovor Cestnega podjetja M. Sobota. Križišče bodo uredili takrat, ko bodo izvajali dela za preplastitev ceste Lipovci-Veržej.« (Simon Horvat, predsednik sveta KS Dokležovje)

Preplastitev je že v programu, in sicer na drugem mestu, potem ko bodo uspeli obnoviti cesto Bakovci-M. Sobota oziroma ko bo zagotovljen denar v republiškem proračunu. Letos se ni spodbudnih obetov.

Za boljšo prometno varnost pa lahko precej storijo tudi

starši, vrtci, šole in drugi dejavniki s primerno prometno vzgojo.

Skrivnostno rojstvo Roma Nacija

Najbrž je malokdo slišal, da je tudi v Dokležovju romsko naselje. O tem, kako je nastalo, krožijo različne govorice. Tako tudi ta, da se je prvi dokležovski Rom, to je Ignac Horvat, rodil pravzaprav na ozemlju katastrske občine Ižakovci, zgodilo pa se je, da ga je nekdo od njihovih vaških odbornikov skrivaj odnesel na dokležovski »hatar«, in tako so mu za kraj rojstva vpisali Dokležovje.

Kaj pravi o tem danes 63-letni »krivec« Naci?

Dokaj množična udeležba na zboru občanov krajevne skupnosti Dokležovje.

»Kot mi je povedala mama Ilonka, se je naša družina večkrat selila iz kraj v kraj, tako smo živeli tudi v Sigetu pri Dokležovju. To je tam, kjer so danes gramoznice. Tamkaj sem se rodil, kaj drugega pa ne vem povedati o tem.«

Naci pa nam je rad volje pripovedoval o tem, da je bil leta 1951 pri vojakih v Sarajevu in da se je od tam vrnil kot vojaški invalid, zato so mu odobrili denarno odškodnino, ki jo dobiva še danes. Poškodba desne roke pa ni bila tako huda, da ne bi mogel delati, in tako je več let služil pri zidarskem mojstru Klemenčiču iz Dokležovja. Tako si je lahko s prihranki kupil tudi parcelo in dal sezidati hišo. Za to je imel tudi gradbeno dovoljenje.

Zdaj so tam že 4 hiše, v katerih živi 38 (prijavljenih) Romov, ki se preživljajo na različne načine. Nekateri hodijo pobirati odvržene kovinske predmete in jih prodajajo Dinosu, drugi zaslužijo nekaj z izdelovanjem metel iz šibja, trije Horvatovi sinovi pa z igranjem (imajo svojo »bando«), nekateri kaj postorijo pri kmetih, včasih pa sprejmejo tudi

kakšna druga dela v krajevni skupnosti. Vseeno pa so njihovi glavni viri dohodka socialne podpore (otroški dodatki). Ko je to skoraj povsod, hodijo tudi prosit, drva za kurjavo pa s priskrbi v bližnjih gozdovih – menda samo državnih.

Prva hiša je bila zgrajena legalno pred 20 leti, naslednje 3 pa so črne gradnje na bližnjih parcelah, ki so last domačinov. Nobeden od njih ni dobil za nobene odškodnine. Pač pa je bilo menda tako, da so Romi hodili delat na kmetijo h Klemenčičevim in za plačilo naj bi dobili tudi zemljišče za postavitev hiše. Pisnih dokumentov o tem ni, stari lastniki so pa mrli, mlajši pa sedaj nečesto česar vedeti.

Na nekatere kritike, ki so jih lahko slišali na že omenjenem zboru, je Nada Horvat dejala:

»22 let sem tu. Hodila sem delat h kmetom. Kdo me je našel na njivi ali pa v njegovem gozdu, da bi kradla? Naj potrdijo Drva sekajo tudi drugi, baričani, za vse pa smo krivi mi. Kaj naj storim? Ali naj se zločim?«

In kako je pravzaprav s

njo za sekanje drv na črni? Nekdo ukrade manj kot kmet meter lesa in ga pri tem zaloti ter prijavi, se bo zagovarjati pred sodnikom prekrske. Če pa gre za poseg, ga čaka redno sodni

Po vsem povedanem so darle ugotovili, da dokležovski Cigani ne delajo kakšnih velikeh problemov. Zanimivo je, da so vse družine želele imeti posode za smeti in sedaj imajo tudi redno plačujočo odpadno predlani so po dogovoru s krajevno skupnostjo očistili velik kup njihovega smetja. Lani pa so jim s pomočjo krajevnih sredstev napeljali do selsja vaški vodovod. Gre za eno pipo, kjer si lahko vsi v črni črto pitno vodo. Ker se bo, da bi jim zmrznila v cevi, pa čajo v mrzlih dneh pipo odprto, da voda stalno teče. Prav gotovo pa bi lahko to naredili kako drugače, saj je škoda, da voda odteka v črni risti.

Seveda pa nihče ne odobrava tudi kaznivih dejanj, naj jih stori kdorkoli.

Besedilo in fotografije JOŽE GRAD

Tik ob vstopu v Lendavo v neposredni bližini nove avtobusne postaje že več kot sto let stoji kip svetnika, ki ga je močno načel zob časa. Kljub temu da je bila cesta posodobljena je ostal na starem mestu. Vendar pa je hudo zapuščen; okoli njega se ruši ograja, obstaja pa tudi nevarnost, da se bo zaradi večjega tovornega prometa po cesti tresel, ki ga povzroča, vendar riti; ali ga zaslediti ali pa morda odmakniti od ceste, kakor pa bi bilo ben temeljite nove. JD

Coprnică Kunigunda

Zjutraj je bilo kravje vime spet prazno. Drugič ni pil, da res ne bi zaspal, vendar je bila Liška zjutraj spet brez mleka. Tudi naslednje noči bedenje ni pomagalo, čeprav je tam okrog četrte ure zjutraj, ko je otipaval vime in vlekel za seske, mleko bilo. Naposled se je očeštvu zjasnilo: »Kaj pa, če kravo molze nevidna čarovnica?!« Sklenil je, da jo bo odkril. Toliko bolj, ker se je v vasi začelo šušljati o taki ženski, vendar nihče ni vedel, kaj ji je bilo. Tudi na neka-

terih drugih kmetijah krave
zjutraj niso imele mleka. Zdaj
je šlo zares! Neko noč je oče
povsem zaprl vsa okna in vrata
v hlevu in spet dežural. Naen-
krat je zaslišal v jašku za odtok
gnojnice praskanje in čofotaf-
nje. Z leščerbo je pristopil
k mestu, od koder so prihajali
zvoki, in opazil žabi podobno
žival, ki se je približevala
kravi. Ta je postala nenadoma
nemirna in je hotela vstati,
vendar ni mogla, kajti ta stvar
jo je že vlekel za seske. Očeta
je bilo strah in ni vedel, kaj naj
stori, napolnel pa se mu je po-
stavilo: vzel je gnojnice vile in
»žabo« prebodel. Tedaj pa je
zaslišal stok ranjenega človeka.
Luč je naravnal tako, da je dala
nekaj več svetlobe, in imel je
kaj videti: bila je velika žaba
krastača, iz katere sta tekla kri
in mleko. Seveda je ves pre-
strašen in začuden šel to pove-
dati ženi oziroma moji materi.
Ko sta se vrnila v hlev, ranjene
krastače ni bilo več. Je pa pu-
stila nekaj sledi v sadovnjaku.

bile. Pozneje, ko se je zdanilo, sta dišala od sosedovih nenavadno glasno govorjenje in tudi jok. Umrila je sosedja Kuni-gunda! Bila sta prepričana, da je odšla na drugi svet zato, ker je bila čarovnica, ki se je spre-minjala v krastačo in je molzla tuje, torej tudi njune krave. To sta verjela tudi zato, ker so bili njeni svojci zelo skrivnostni, saj niso hoteli povedati, kdaj in zakaj je umrla. Pač pa so poz-neje govorili v vasi, da je bilo okrog pokojnice veliko krvi. Ljudje so domnevali, da je pri tisti hiši še kdo čarovnik, zato vanje niso drezali, saj so se bali, da bi se jim maščeval. Domneva, da je bila Kuni-gunda čarovnica, se je potrdila že naslednji dan, kajti krava Liska je **zjutraj imela mleko**. Tudi krave na drugih kmetijah, katerih vime je bilo ob jutrih prazno, so spet dajale mleko. Tudi orodje, ki si ga kmetje niso upali puščati kjerkoli, ker ga je pobrala noč, ni več izgi-njalo.

FRANČIŠEK FERENČEK

NA POROKO Z ZAPRAVLJIVČKOM – Pred 50 leti sta se Štefan Kamplin in njegova izbranka Cecilija peljala s kolesi iz Strehovec na poroko v bogojinsko cerkev. Te dni, ko pa sta zaznamovala zakonski jubilej, pa ju je Jožef Krunič iz Filovec peljal na poročni obred po kraljevski – z »bagrlinom« (zapravljevčkom). Oba sta, letom navkljub, še dobrega zdravja. Štefan je bil zidar. Oba sta, letom navkljub, še dobrega zdravja. Štefan je bil zidar. žena Cecilija, rojena v Bistrici ob Sotli, pa je delala na kmetski gospodinjila. Zdaj živi sama, saj so otroci odšli v svet. V veliko častu muški in en pravnuk. Posnetek: J. Ž.

Zadnje čase namenljajo v soboški občini precej pozornosti osnutku odloka o vzrejetju lokacijskega načrta za vodovod Puonci-Sebeborci. Ta naj bi se odcepil od predvidenega osnovnega vodovoda Puonci-Mačkovci, in sicer v odvzemnem jašku v Puoncih, dalje pa bi potekal ob cesti v PuonciVaneca, ki vodi mimo separacije v Puoncih. Po študiji je predvidena gradnja vodovoda od Puoncih do Sebeborca ter naprej do Andrejca in Fokovec, kjer naj bi zgradili vodni hram. Po eni od različic je možno nadaljevali vodovoda do Prosenjakovec, od koder bi lahko pokrili potrebe po vodi v Motvarjevcih in Domanjsevih. Pogoj za osnovni vodovod Puonci-Sebeborci pa je gradnja črpalnice, s čimer bi se dvignil tlak vode v Puoncih. Hkrati naj bi naredili povezovalni krožni vodovod med sedanjim primarnim vodovodom Črnske meje-Brezovci-Cankova in vodovodom Murska Sobota-Markišavci-Puonci.

Građnja vodovoda Puconci-Sebeborci je opraviljiva, saj imajo prebivalci Sebeborca precejšnje težave pri oskrbi z zdravim pitno vodo. Tam je namreč še veliko skupinskih vodovodov in zasebnih vodnjakov, ki zlasti v sušnem obdobju ne dajejo zadostnih količin vode. problemi pa so tudi pri nadzorovanju kakovosti pitne vode v posameznih vodnjakih. To velja ne le za Sebeborce, ampak tudi za odmaknjene in raztresene predele, kot so Balerov breg, Bodahe, Berketov breg, Podžlaki in Matajeva graba. Ne gre preizeti, da je ta naložba predvidena tudi v dolgoročen načrtu območja občine do leta 2000, ki omogoča z razvojem komunalne infrastrukture boljše oskrbo gospodarstva in prebivalstva z zadostnimi količinami zdrave pitne vode.

MILAN JERŠE

MILAN JERŠE

Začel se je že četrty mesec, odkar v dveh učilnicah Ljudske univerze v Murski Soboti, poteka pouk v šoli začasne begunce iz Bosne in Hercegovine. Bosansko šolo obiskuje 21 učencev, ki živijo v Murski Soboti in njeni okolici (Belinci, Kučež, Bratonci, Andražci), pa tudi pet otrok višjih razredov iz zbirnega centra v Vidncih.

»Učenci so iz raznih krajev naše domovine: Sarajeva, Vlasnice, Brčkega, Dervente, Bosanske Gradiške, Bosanskega Broda, Gradačca in Modriče. So tudi različne nacionalnosti. Največ je Muslimanov, potem Hrvatov in Srbov. Otroci se razumejo med seboj in nisem opazila nikakršnih problemov. Vse to kaže, kako nor je načrt, ki sta ga pripravila Vance in Owen, o nacionalno-teritorialni delitvi suvereno priznane države Bosne in Hercegovine.« pripoveduje ravnateljica Melika Pašalić, profesorica maternega jezika in književnosti.

Pouk poteka v tako imenovanih kombiniranih oddelkih, tako da so istočasno v enem prostoru vsi učenci od prvega do četrtega razreda, medtem

ko so v drugi učilnici zbrani učenci od petega do osmega razreda. Manjših je nekaj več (12), starejših pa manj (devet). Razen profesorice Pašaličeve poučujejo še Halida Karabegovič, profesorica Đurđica Jokanović, akademska slikarka Ditka Petković in profesor Ludvik Zelko (oba Slovenca), pa tudi Mara Kljajić, ki poučuje še v Vidoncih.

»Nekaj problemov je bilo. posebej zaradi dolgega čakanja na začetek te šole, pa tudi zaradi pomanjkanja učbenikov. Zdaj je to rešeno, predvsem s pomočjo muslimanskih humanitarnih organizacij. Zadolgovni smo tudi s pomočjo soboške občine, predvsem gospoda Jožeta Stvarnika, vedno pa nam je pri roki tudi Rdeči križ, pa tudi Ljudska uni-

Učiteljica ni razdeljena z nacionalnimi klopni - otroci iz raznih krajev Bosne in Hercegovine se skupaj učijo v Murski Soboti.

Noče preveč govoriti o tem. da obstaja problem z valoriziranjem dela predavateljev iz Bosne in Hercegovine. Skromno denarno vsoto, ki jo dobivajo, bi bilo potrebno vsaj dvakrat povečati, če posebno, če

se ve, da prihaja za te šole po-
moč tudi iz tujine. Res pa je
tudi, da v nekaterih državah,
kjer prebivajo begunci iz
Bosne in Hercegovine, nimajo
organiziranega pouka za
otroke.

L. TALJIC

Foto: N. JUHOV

glede na njeno površino. Naj bo kmeti ali vrtničkar, prav gotovo ne ravna. Mar ne velja pravilo, da je potrebno koruznico že v jeseni požeti, skratka odstraniti, bilo da se uporabi za živinsko krmno ali podorje in s tem prepreči legla rastlinskim boleznem. Zanimivo je, da je v bližini trgovina Kmetijske zadruge, ki menda s pospeševalno službo nima mentorsva nad njo.

Vsega je pač kriva letošnja mila zima, ker sneg ni pokril narave in tako skril tudi to ne lepo vbojljivost na nerijeriji turističnega kraja Radenec.

J. K.

J. K

pristuhniti in če bodo stare sirankarske vezi še naprej trdne.

Škoda je le, da si šol ni ogledal še kdo drug, kakšen vpliven mož naše občine. Morda bi sanjal o negovski 210 leti stari šoli, kjer se bodo morda res v kratkem zaredile podgane.

Takrat moji otroci ne bodo več obiskovali te šole, pa tudi vlada se bo najbrž že menjala. Morda se bo takrat našel kdo, ki bo razumel, da bi tudi otroci in učitelji negovskega območja rajši sedeli v lepših učilnicah, v novi kuhinji pa bi se morda za marsikate-rega otroka skuhala edina ustrežna hrana. Saj samo to pa si želijo tudi na Kapeli, mar ne?

Starši, ali vam je res vseeno, kako nekdo na visokem položaju manipulira z vašimi otroci? Ali so vaši otroci manj vredni kot tisti na Kapeli, v Apačah..., ali vas še nikoli niso vprašali: »Je tudi Negova v radgonski občini?«

Bralka iz Negove

Bralka iz Negove

**Progo Sobota-Monošter
čimprej zgraditi!**

Začela se je javna razprava o gradnji železnice od Sobote do Monoštra preko Martinja. O sami gradnji pa so se je prej govorilo. Zdi se mi prav, da se je sedaj začela širokovna javna razprava posebno za mestno Soboto in tudi za ostala področja, preko katerih bo potekala nova železniška proga. Nekateri so proti tej gradnji, jaz pa imam o tem obratno mnenje. Spomnimo se leta 1968, ko je bila ukinjena železniška proga od Murske Sobote do Hodoša. Malo je bilo takrat protestov zoper ukinitve, ko pa je bilo na skupščini občine Murska Sobota objeljubljeno asfaltiranje ceste do Hodoša ni bilo več protestov zoper ukinitve, nekateri so bili takrat zadovoljni, nekateri ali pa večina pa še danes ni pozabila vrednote te poti. Pa pustimo stare dobre čase! Sedaj pa se nam ponuja izgradnja nove proge, ki bi staro progo (traso) zapustila neke v Stanjčevih in tam nadaljevala levo proti Martinju in tam na Monošter. Preko lokalnega radia M. Sobota sem slišal del razprave o izgradnji te proge. Prizadela sta me dva razpravljalca, ki sta kritizirala predloge za gradnjo te proge. Mislila me je njuna emotivna razprava o spremembi trase ali pa ekonomski plati te proge. Vedeči moram, da vsaka gradnja terja tudi ekološke razsežnosti in za sedelo zemljišča, če hočemo nastale dobrine tudi koristiti in z novo progo bi pridobili dobro. Nekateri se bojijo hrupa in tresenj, ki jih bo povzročala nova železnica. Skozi Soboto ho potekati proga po sedanjih trasah, po kateri že itak vozijo tovorni in potniški vlaki, pa tega velika večina občanov niti ne opazi! Trdim, da tudi hitrejši vlaki ne bi povzročali večjega hrupa in tresenj, kot to povzroča

zroča cestni promet. Če kdo to ne verjame, naj pride na področje Cankarjeve ulice v Soboti. Čudil se bo, na kakšno to, da ti občani ne protestirajo proti nezno-
skemu hrupu in tresljajem, ki jih povzroča tovorni in
avtobusni promet po tej ulici, ki nima niti urejenih
pločnikov za pešce in so stalno izpostavljeni ces-
tnemu terorju. Takoj bi zamenjal svojo hišo za hišo
ob železniški progi!

Prepričan sem, da bo nova praga koristila ne
samo Sloveniji tudi del Prekmurja bo dobil okno
v svet, mesto Sobota pa bi pri tem ob pametnih
odločitvah tudi mnogo pridobilo.

HERTE MILAN

HERTL MILAN

vsem lepše

To je gesta, ki jo lahko vsak krajan, obiskovalec in poenik skozi kraj Radence prebere na pročelju trgovine KLAS v Radencih, od magistralski cesti. To je gesta radenskega turističnega društva, ki se že več let zavzema s široko vsevidsko akcijo, naj bo kraj lepši.

Za to dejavnosti je sprejel več priznanj.

Vse lepo in prav. Postavila pa se le vprašanje ali tu gesta velja le za sezonski polemi čas, ko je vse v zelenju in cvetu ter se marsikaj v ozadiju ne vidi. Menim, naj bi to veljalo celotno leto, kot se vso leto vidi napisna gesta in tako opozorilo, skratka da razne opušmerno čisto in pospravljeni, skratka da razne opuščeno čisto ne bodo kazi kraja.

Tako ne more biti v ponos kraju zanemarjena njiva med magistralsko cesto in železniško progo iz smeri Radgone, ki očito kazni upadniko v Radence. Ne gre za njivo, temveč kazni upadniko v Radence. Ne gre za njivo, temveč nepozhejo koruznico, ki kaže na neodgovoren odnos. Najbrž ne gre za kmetia, vsaj tako bi ocenjeval vsak.

Ogorčena in žalostna prebiram reportažo Jožeta Graja o obisku na šolah Kapela, Apače, Negova. Kot mater dveh šolarjev negovske osemletke me zelo bolijo nekatere izjave. Ne morem prezeti »skromne-tožbe kapelske ravnateljice, ki v 27 let stari šoli ne more organizirati dvojezičnega pouka zaradi vo-more organizirati dvojezičnega pouka zaradi vo-začev. Pomislite, kako skromni pa morajo biti učenci negovske šole, ki morajo do 7.15 prehoditi tudi 7 km dolgo pot do šole. (Znano je, da v občini največja pouka najhitro zgodaj.)

Sprajmsem se, zakaj je »nekdo« zahteval od ravna-
teljev radgonske občine, da so porabili dva delovna
dneva, si ogledovali sole v vsej občini. Žalostni in
nato ogorčeni (vsaj nekateri), ponizani prikazovali
razmere svojim učiteljem. V občinskih predalih in
mapah pa so že tiste dni ležali izdelani programi
o dograditvi šol – tokrat kapelske. Se vam ne zdi, da
gre tukaj za osebne dogovore ali celo moralne dol-
gove nekaterih novo izvoljenih veljakov?

Kapela se res nika po prsih, da ima »zbranega«
nekaj denarja, a kaj, to je le kaplja v morje. Pa tudi
»nekaj« denarja, če jim bodo v občini znali

Kapela se res irka po prsih, da ima zbranega le nekaj denarja, a kaj, to je le kaplja v morje. Pa tudi nekaj, da nekaj, če jim bodo v občini znali

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje bi naj skrajšalo vrste v specialističnih ambulantah bolnišnic, vendar kot je povedal minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč v TV Žarišču, ni preveč optimističen. Pri uveljavljanju nemške invalidske pokojnine; kjer Slovenijo, mimogrede povedano, še vedno obravnavajo kot del Jugoslavije. Zal so potrebni vsakoliški novi specialistični izvidi in dokumentacija s specialistične stroke.

Kljub temu, da sem bil naročen šele konec marca, me je v interni specialistični ambulanci v Rakičanu dr. Ivan Gasparc takoj sprejel. Že čez nekaj dni sem sprejel zdravniške izvide, pa še posebej prijetno presenečen, s prijaznostjo oseba Interne bolnišnice Rakičan, za kar vsa pohvala za vljudnost in ažurnost.

JOŽE KAUCIČ

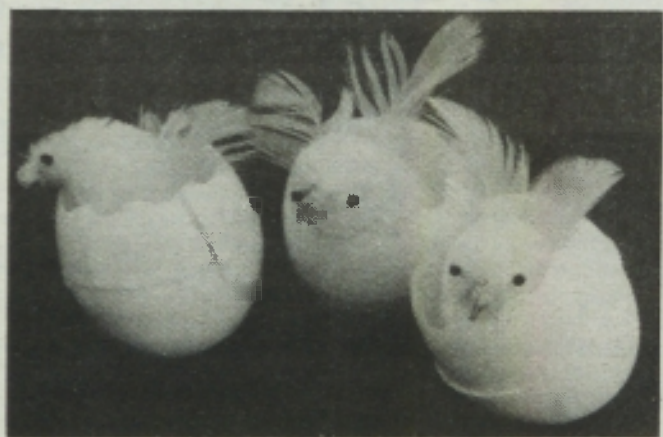
JOŽE KAUČIČ

JOŽE KAUČIČ

Trgovci – GROSISTI HIT LETA

IGRAČKE TROLS,

20 različnih vrst
poslej tudi
v SLOVENIJI

Velika
izbira

VELIKONOČNIH
PRILOŽNOSTNIH
DARIL

Informacije:

Igračke OSTRŽEK
Grdaška 22a
61000 Ljubljana
tel. 061/217 999

Slovensko-avstrijsko storitveno podjetje

ATLAS, d.o.o.

Zavarovalniška agencija
Lendavska 16, M. Sobota
tel.: 31 740, 31 741

OD 8. MARCA
POSLUJEMO
ZA VAS!

POSTANITE USPEŠEN ZAVAROVALNISKI
SVETOVALEC!

Sodelujte v našem teamu in si z lastnim prizadevanjem zagotovite poklicno prihodnost.

PONUJAMO VAM:

OD VAS PRIČAKUJEMO:

– izobraževanje	– da stanujete na območju Pomurja
– samostojno delo	– izobr. vsaj trgovske stroke
– dohodek po delovni uspešnosti	– starost med 25 in 30 let
– dodatni zaslužek (nadurni dodatek)	– da imate svoj osebni avto
– možnost internega napredovanja	– da obvladate nemški jezik

Vaše ponudbe z dokumentacijo (živiljenjepis, spričevalo in dve barvni fotografiji) pošljite na gornji naslov.

STARI PREGOVOR PRAVI:

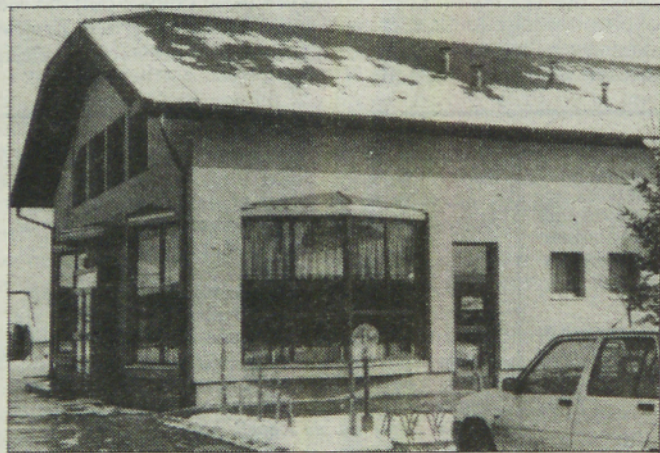
ENA OD NJIH JE TUDI
NEDAVNO ODPRTA

DOBER GLAS SEŽE V DEVETO VAS,
PRAV TAKO PA TUDI GLAS O DOBRIH GOSTILNAH.

GOSTILNA

ŽABJEK v ŽIŽKIH 78

SPECIALITETE HIŠE:

- žabji kraki
- sadna kupa ŽABJEK
- kava ŽABJEK
- prekmurske palačinke

Vse vrste jedi po naročilu.

RIBJE SPECIALITETE:

- postrvi
- osličji
- sardelice
- lignji
- škampi

Vsak dan tople malice.

DOMAČE JEDI:

- meso iz »tünke«
- prekmurska gibanica
- domači kruh

Odžejate se lahko z dobro domačo kapljico ali domačimi in tujimi pijačami.
V prvem nadstropju vedno prostor za večje družbe.

Ob koncu tedna zabava z glasbo.

Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 9.00 do 23.00

Priporočamo se!

motorna vozila

LADO 1200, odlično ohranjeno, letnik 1979, prevoženih 74.000 km, registrirano do 16. 1. 1994, prodam. Marta Plohl, Fr. Kovarica 2, Ljutomer, tel.: 82 943.
m4820
FAM 125, registriran, prodam ali zamenjam, Tel.: 76 439.
m2505
JUGO 55, letnik 1987, prevoženih 35.000 km, bele barve, prodam. Tel.: 26 438. Krog, Rožna 5.
m43
FIAT 126 P GL, letnik 1987, rahlo karambolirana prednja leva stran, prodam. Fujs, Pečarovi 118 ali tel.: 51 227.

m470
KOMBI IMV 1500, registriran do januarja 1994, prodam. Tel.: 42 242.
m485
GOLF, letnik 1988, in **RENAULT 18**, letnik 1984, maturantski obleki ter dodatno opremo za golf, jugo, škodo in mercedes prodam. Tel.: 23 915.
m479
TAVRIO, prevoženih 20.000, letnik 1990, ugodno prodam. Franc Sečko, Nas. LP 42, tel.: 26 058, popoldan.
m476
JUGO KORAL 55, letnik 1990, prevoženih 31.000 km, registriran do januarja 1994, prodam. Izakovci 27 a.
m477

KOSO ZA TRAKTOR STEYR, 18 KM, prodam. Motovilci 5, Grad, tel.: 53 160.
m456
TRAKTOR IMT 542, star 8 let, 1300 delovnih ur, prodam. Jugovska 12, Odranci.
m462
TRAKTORSKO KABINO, dvo-brazdni plug, tračni obračalnik, traktor-koso, novo, žitni kombajn in stiskalnice za slamo, prodam. Noršinci 62, tel.: 48 092.
m471
TRAKTOR FERGUSON 35, dobro ohranjen, prodam. Cena po dogovoru. Tel.: 86 120.
m4824
SEJALNICO ZA ŽITA IMT, 23-redno in za koruzo OLT, 4-redno ter mulčar za koruzinje prodam. Vsi stroji so novi. Tel.: 70 208. zvečer.
m469
VRTNO ROČNO KOSILNICO, šivalni stroj Ruža step Bagat, elektroniki, kovček, nov, in motorno škroplilnico Still, 10-litrsko, prodam. Tel.: 23 585, od 13. do 15. ure ali zvečer.
m-ge

živali

MLADE NOJE prodam. Tel.: 064 733 203.
m416
PUJSKE prodam. Ivan Hocheger, Tišina 41.
m780

SATELITSKI KOMPLETI!

Montaža, prodaja, servis! Ugodno posojilo na 3, 7 in 13 obrokov. Informacije: (062) 731 443, vsak dan po 16. uri.

VINOGRAD v lendavskih gorah, 100 m oddaljen od nogometnega igrišča v Čentibi, s kletjo in vodovodom, mlad nasad, možna zidava stanovanjske hiše, prodam. Tel.: 76 349.
m429
LOKAL, do 17 m², vzamem v najem za butik. Ponudbe po tel. št.: 062 510 455.
m465
GOSTINSKI LOKAL, ali lokal za opravljanje gostinskih storitev vzamem v najem. Tel.: 062 515 250.
m465
STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO s sadovnjakom na Gorickem prodam. Cena po dogovoru. Karel Belec, Babinci 8, Ljutomer.
m4817
STANOVANJE v Murski Soboti iščem. Reden plačnik. Tel.: 26 135, do 13. ure.
m4677
VINOGRAD v Čentibi, 730 trsov, star 14 let, prodam ali dam v najem. Kranjčeva 25, Lendava, tel.: 75 672.
m2502
MEŠAN GOZD, 51 arov, blizu Šalamec, prodam. Tomšičeva 25, tel.: 32 419.
m455
HIŠO v Moščancih, primerno za počitniško hišico, s 23 ari zemlje (od tega nekaj sadovnjaka) prodam. Tel.: 23 561.
m445
MONTAŽNO POČITNIŠKO HIŠICO prodam. Bakovci, Partizanska 56, tel.: 43 022.
m434
NIJIVO, 56 arov, ob cesti Bakovci-M. Sobota, 50 m od prve hiše, na levi strani, prodam. Tel.: 23 474.

razno

PRIKOLICO ZA AVTO prodam. Petanjci 76, tel.: 46 572.
m451
Preklit!
Preklitujem veljavnost hranilne knjižice št. 294, izdane pri HKS Ljutomer-Karževci na ime Franc Štih. Noršinci 3, Ljutomer.
m4816
ZA SKUPNO VLAGANJE posodim denar ali ga samo posodim. Ponudba na upravo lista pod šifro: ZAUPNO.
m463
MIZARSKO ŽAGO (»štrucarka in frezer«), cirkularsko, kompresor, smrekove deske, 5 cm prodam. Novak, Prešernova 45, M. Sobota.
m486
PRIKOLICO ZMAJ, krožne brane, obračalnik, prodam. Tel.: 87 144.
m489
PRIKOLICO, dvoosno, 4 tonsko, trosilnik za gnoj S.P., stroj za krampanje in dog, koruze, obračalnik za seno, trosilnik za umetna gnojila, kosilnico BCS s sedežem, vse malo rabljeno, prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Noršinci 14, p. Martjanci.
m493
Preklit!
Preklitujem veljavnost HK št. 10569-2, izdane pri KZ Panonka. Ferdinand Pintarič, Korovci 17.
m435
URBARIJALNA SKUPNOST KAMOVCI poziva vse fizične osebe, ki menijo, da imajo deležno pravico v URBARIJALNI skupnosti Kamovci zaradi vpisa deleža, naj se ogledajo v nedeljo, 14. marca, od 8. do 12. ure pri Ladislavu Gaalu, Kamovci 5.
m4695
SATELITSKI SISTEMI že od 645 DEM, AMF, d.o.o. tel.: 70 021.
m4677
VEČJE KOLIČINO HLEVSKEGA GNOJA prodam. Tel.: 51 323.
m418
PRIKOLICO za živino prodam po ugodni ceni. Beltinci, Ribiška pot 19.
m483
SLAMO v balah, puhalnik Tajfun in verandne plošče, zelene barve, prodam. Kupšinci 29.
m441
POROČNO OBLEKO, uvoženo, primerno za nosečnice, prodam za 15.000 SIT. Tel.: 55 102.
m442
HIPOTEKARNI KREDITI za pravne in fizične osebe v Avstriji do 300.000 ATS. Tel.: 82 743.
m4822
REVOLVERSKO STRUŽNICO WAJLER z dodatno opremo, je polavtomatska, malo rabljena, in trajnoročno peč Ferroteam, novo, nerabljeno, prodam. Cena po dogovoru. Kulčar, Dolga vas 147f.
m2511
KOTEL, starejši, 50 l, za žganjekuho, prodam. Janko Fric, Sp. Kamenščak 28 a.
m4814
NOV PRODAJNI KIOSK, lesen, izoliran, elektrika, ugodno prodam. Možno tudi na obroke. Tel.: 062 412 249.
m434
RADIATORJE, malo rabljene, ugodno prodam. Tel.: 22 995.
m459
KABINO ORAŠLJE za traktor Deutz, 46 KS, prodam. Tel.: 66 205.
m272
DVA KAVČA prodam. Marija Horvat, Ulica ob progi 55, M. Sobota.
m446
SENO, otavo, 80 bal, prodam. Kupšinci 6, tel.: 23 091.
m448
VINSKI SOD, 150 l, za belo vino, dobro ohranjeno, do 5 let, kupim. Tel.: 65 378.
m4012
ZASEBNA KMETIJSKA TRGOVINA iz Vidma ob Ščavnici vam ponuja po konkurenčnih cenah sredstva za varstvo rastlin in semena, krmo, peso, brigadir 750 SIT, BC 318 po 275 SIT, BC 272 po 275 SIT, NS 444 po 250 SIT in drugo. Tel.: 069 68 015, vsak dan od 7. do 14. ure, vsak torek in petek pa od 11. do 17. ure.
m443

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO Gorenje Mio 23 s pečico, malo rabljeno, prodam. Tel.: 55 199.
m4191

ŠIVALNI STROJ BAGAT JADRANKA in 200 l zamrzovalno skrinjo prodam. Rakičan, Št. Kovača 25.
m458
PLETILNI STROJ EMPISAL z vso dodatno opremo prodam. Tel.: 43 022.
m2430
OKENSKA KRILA, primerna za toplotno gredo ali pomožne prostore, dobro ohranjena, prodam. Tel.: 82 585.
m4825
KOMPONENTEN 2 x dvojni kasetofon, CD gramofon, ojačevalci, equalizer, gramofon, zvočnike, mešalno mizo prodam. Puconci 185, po 16. uri.
m-rp
UGODNO PRODAJAJO ženske bluže od 1.400, tunike, kavbojke, trenirke od 1.600 SIT, moške srajce, ženske čevlje od 1.900 naprej, teniške copate po 1.700 SIT, moške čevlje od 2.900 naprej. Vse to vam ponujajo po konkurenčnih cenah od 8. do 16. ure, soboto od 8. do 12. ure. Bazar, M. M. iz Vidma ob Ščavnici.
m343
TRAJNOGOREČO PEČ za etažno centralno ogrevanje Central 23, rabljeno eno sezono, še z garancijo, naprodaj. Jerebic, Žižki 38.
m412
Preklit!
Preklitujem veljavnost hranilne knjižice št. 727446, izdane pri HKS Lendava, Jože Horvat, Odranci, Žitna 9.
m423
ŠTEDILNIK na drva, skoraj nov, 90 x 65, ugodno prodam. Tel.: 22 631.
m424
Preklitujem v šali izgovorjene besede o Mariji Duh iz Lipe 150. Jože Barkoja, Lipa.
m426
MIZARSKO STISKALNICO POKE, 6 elementov s kovinskimi vijaki, prodam. Tel.: 82 189.
m4827
SEDEŽNI GARNITURI, novi, zelo ugodno prodam, lahko tudi na obroke. Soštarec, Sodišinci 1, tel.: 46 423.
m427
JERMEČIČ ZA TRAKTOR STEYR prodam. Tel.: 46 302.
m4713
ČE STE PODJETNI in hočete svoje dohodke podvojiti z dodatnim delom, potem se pisмено oglašite na naslov: Erwin Wagner, Grossbauerstrasse 13, 8073 Feldkirchen, Avstrija.
m4698
SENO V BALAH prodam. Mala Polana 77.
m4699

delo

IŠČEMO ČISTILKE za čiščenje poslovnih prostorov, dve uri na dan v Črenšovcih, Gradu, Dobrovniku in Moravskih Toplicah. Tel.: 69 178.
m4007
ZAPOSILIMO KUCHARICO /-rja/ v okrepčevalnici Lipa Hodoš. Informacije sprejemamo po telefonu št.: 44 141 ali 59 018.
m-pf
PERSPEKTIVNE ZAČETNIKE - trgovske poslovneže iščemo. Ponudbe pošljite na naslov: Tibor Horvat, Magyarslag, 8800 Nagykanizsa, Teleki ut. 1.
m4697
IŠČEMO AKVIZITERJE za prodajo tekstila na terenu ob koncu tedna z dobrim zaslužkom. Tel.: 60 557.
m4020
ZAPOSILIM DEKLE v strežbi in kuhinji v redno delovno razmerje. Informacije po telefonu: 063 755 660.
m343
SUŽBO DOBI KV KUCHARICA ALI KUHAAR Nastop službe takoj. Stanovanje v hiši. Tel.: 061 221 951. Gostilna pri Jermeju, Velika Čolnarska 17, Ljubljana-Trnovo.
m343

V atraktivnem lokalu v Murski Soboti zaposlimo

natakarja - natakario

Mladi, sposobni in kreativni gostinci pošljite vloge z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom v osmih dneh po objavi na naslov:
»LINIJA« - PROMETNO IN TURISTIČNO PODJETJE MURSKA SOBOTA, D.O.O., Bakovska ulica 29 a.

AMOS - SLOVENSKA ŽENITNA AGENCIJA od 18 do 80 let. Velika ponudba - uspeh garantiran. Tel.: 065 23 632, 23 440, 25 156 ob delavnikih do 18. ure.

SLIKOPLESKARSTVO KAREL-DRAGO FLISAR Cankarjeva 77, M. Sobota Tel.: 069 24059

opravljamo kakovostno vsa:
- slikopleskarska dela
- polaganje tapet
- demit fasade
- vse vrste dekorativnih plastičnih ometov
Se priporoča!

Z ljudmi v hudeh umirajo sanje vsak dan...

V SPOMIN

13. marca bo minilo leto dni, odkar nas je zapustil naš zlati atek

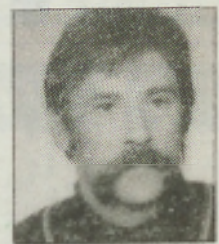
Milan Kolbl
iz Babinec 11 a

in 20. marca bo minilo 10 let, odkar nas je zapustila naša dobra babica in prababica

Matilda Kolbl
iz Babinec

Hvala vsem, ki se ustavite na njunem grobu in z lepo mislijo ter s prižgano svečo obudite spomin nanju.

Vsi njuni

Zakaj si moral nam ti umreti, ko pa bilo s teboj je tako lepo živeti!

ZAHAVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Marjana Jančarja

iz Jakobovega naselja 21 v Murski Soboti

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, učencem 4. a in 7. b-razreda OŠ Karel Destovnik-Kajuh, dijakom 1. letnika trgovske šole ter sostanovalcem Jakobovega naselja za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Najlepše se zahvaljujemo sodelavcem ABC Pomurke, g. kaplanu za pogrebni sprevid, pevcem ter gospe iz KS za poslovlitve besede. Za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih pa se iz posebej zahvaljujemo g. šefu Beli Boltižarju in sodelavcem. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste mu darovali vence in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Globoko žaljujoči: žena Marija ter otroci Jelka, Renato in Sabina

V SPOMIN

Ivanu Gombocu
iz Dokležovja

12. marca minevajo tri žalostna leta od tragične smrti dragega moža, očeta, dedija, zeta in brata. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in mu prižigate sveče!

Vsi njegovi

Nekje v tebi je bila bol, a zamahnil si z roko, češ zmogel bom, močnejši sem. Vendar ni bilo tako, onemela so tvoja usta, zastal je tvoj korak, ustavilo se je tvoje plemenito srce, v našem praznem domu ostale so sledi tvojih prdnih in marljivih rok.

ZAHAVALA

Mnogo prežgodaj nas je v 48. letu starosti za vedno zapustil mož, oče, sin, zet

Koloman Horvat
iz Sebebovec 77

Ob boleči in prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo kom. botrini, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. duhovniku E. Balazicu, sodelavkam 127. brigade sindikatu TLO Mure, učencem 7. c-razreda s tovarišico razredničarko OŠ Puconci, vsem vaščanom Murskih Črnc in Denko iz Murske Sobotre. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žaljujoči tvoji najdražji

TRGOVINA TIPO

vam ponuja po najnižjih cenah: vetrobranska stekla za vsa vozila vse izpušne lonce rezervne dele za DAIHATSU, ZASTAVO, RENAULT, GOLF, LADO, 126 P, OPEL

AKCIJSKA PRODAJA

CASTROL GTX, 5l 1.872,00 SIT
DELTA 5, 1l 231,00 SIT
DELTA 5, 3l 635,00 SIT
OKR. POKROVI
KOLES 2.355,00 SIT
GRT.
AVTOPREPROG 3.588,00 SIT
(za vse tipe 4 kom)
AVTOPREVLEKE 4.200,00 SIT

Ledavsko naselje 31
Tel.: 069 31 250
NAJBOLJ ZALOŽENA TRGOVINA Z AVTODELI V POMURJU

NOVO V TRGOVINI TIPO

V zalogi:
● DAIHATSU SHARADE (15.200 DEM v tolarški protivrednosti)
● DAIHATSU APLAUSE (22.400 DEM v tolarški protivrednosti)
Zagotovljen servis v RADENCIH, HIMERLAJH, tel. (069) 65 517
Rezervni deli pri nas.
● TOYOTA, FIAT - ALFA po naročilu
● PRODAJA RABLJENIH AVTOMOBILOV

TOVORNI AVTO TAM 12 125, preklucnik, nosilnost 6.500 kg, prodam. Ivan Antolin, Hotiza 105 a, tel.: 76 349.
m429
APN 7 prodam. Zelena 12, M. Sobota, tel.: 26 093.
m468
RENAULT 5 KAMPUS, letnik 1990, prevoženih 20.000 km, prodam. Kroška 26, M. Sobota.
m466
GOLF JX, letnik 89, in R 4, letnik 1985, prodam. Puconci 187.
m460
MOTOR JAMAYA FZR 500, letnik 1990, prodam za 8.000 DEM. Tel.: 65 071.
m457
126 P, letnik 1979, registriran do maja 1993, prodam. Tel.: 26 146.
m-rbf
JUGO 45, letnik 1987, karamboliran, prodam za 2.000 DEM in trda bukova drva, 8 m3, prodam. Škrilec, Krnci 1.
m437
RENAULT 19 CHAMADE, star dve leti, bele barve, zelo dobro ohranjen, uvožen iz Avstrije, prodam po ugodni ceni. Tomšičeva 8, Rakičan.
m-trfh
VISO CLUB, letnik 1982, 76.000 KM, ugodno prodam ali menjam za gradbeni material. Tel.: 61 530.
m4023
JUGO 45, star 4 leta, prodam. Ludvik Gomboc, Dolnji Slaveci 2.
m419
RENAULT 18, letnik 1992, v dobrem stanju, po zelo ugodni ceni prodam. Alojz Huber, G. Slaveci 79.
m422
GOLF, letnik 1977, registriran, prodam. Tel.: 32 548.
m454
MOPED AVTOMATIK A3L, nov, malo rabljen, ugodno prodam. Cena po dogovoru. Ščavničar, Kobilje 223.
m414
JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. Tel.: 48 244.
m415
RENAULT 4 TL, letnik 1979, registriran do decembra 1993, prodam. Ivan Kocbek, Nasova 9, Apače.
m4013

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR ZETOR 5211, žago, cirkularsko, pogonsko jermenico, elektromotor 5,5 kW in drobilnik za zrno prodam. Satahovci 30, tel.: 26 051.
m431
KOSILNICO LAVERDA, dizelski motor, cena 2.500 DEM, prodam. Tel.: 70 217.
m494
DVOOSNO PRIKOLICO, 5 t, s poviški, 4.000 DEM, in 126 P, letnik 1980, dobro ohranjen, prodam za 600 DEM. Trnje 117, 69232 Črenšovci.
m436
ENOOSNO PRIKOLICO, preklucno, pet ton, prodam. Horvat, Žiberči 17, Apače.
m4015
RABLJENO KOSILNICO LAVERDA in močnejši voz za traktor ugodno prodam. Tel.: 77 282.
m480
ŽITNI KOMBANJ EPPLE 840, širina kose 2,40, dvojno čiščenje, prodam. Karel Kranjec, Nuskova 8, m446.

NESNICE, MLADE JARČICE, PASME GOLDEN KOMET, super rjave, tik pred nesnostjo, uvoz iz Republike Nemčije, cepljene, prodajamo po ugodni ceni 450 SIT. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj (akcijska prodaja). Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije v gostilni Anice Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, ali pri Darinki Zamuda, zidarstvo, Galužak 6, tel.: 68 044.
m-pp
ČRNE PUDLE ugodno prodam. Tel.: 24 665.
m461
TELICO, brejo 9 mesecev, ali kravo, staro 4 let, brejo 4 mesece, prodam. Nuskova 2, tel.: 57 153.
m2428
JAHALENEGA KONJA prodam. Noršinci 62.
m1145
KRAVO, staro 3 leta, in KRAVO, 9 mesecev brejo, prodam. Gaberje 156.
m-iv
PUJSKE prodam. Lipovci 51.
m439
DVE KRAVI prodam. Plečnikova 7, Krog.
m449
DVE MLADI KRAVI, breji, zaradi bolezni lastnika prodam. Alojz Pevec, Radomerje 4, Ljutomer.
m4821
NESNICE, MLADE JARČICE, PASME GOLDEN KOMET, super rjave, tik pred nesnostjo, uvoz iz Republike Nemčije, cepljene, prodajamo po ugodni ceni 450 SIT. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj (akcijska prodaja). Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije v gostilni Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 24 393, ali v gostilni Zelezen, Bezovci, tel.: 49 025.
m-pp
KOKOŠI, nesnice, rjave, šestmesečne, tik pred nesnostjo, prodajamo. Tel.: 82 401.
m484

posesti

STAREJŠO HIŠO v Brezovcih prodam. Tel.: 24 506.
m433
SADOVNJAK, 1 ha, v Bokračih, po zelo ugodni ceni prodam. Tel.: 21 537.
m444
STANOVANJSKO PRAVICO za kakršnokoli stanovanje kupimo. Tel.: 87 226 ali 26 604, popoldan.
m464
PARCELO, 22 arov, sadovnjak s počitniško hišico in opremo, stiskalnico, kosilnico, sode, blizu Moravskih Toplic, prodam. Tel.: 32 861.
m481
VINOGRAD v Lendavskih gorah prodam. Ilona Bali, Kot 11, Lendava.
m2506
10 arov VINOGRADA v Dolgovaških gorah prodam. Tel.: 76 476.
m2508
VINOGRAD, 40 arov, v Lendavskih gorah, dam v najem. Margit Gazdag, Partizanska 134, Lendava.
m4692

PICE IZ KMEČKE PEČI

Lovski dom Cankova

*Mnili so duši in leto naukrog je prišlo,
na močnem grobu pa cvetelo.
Ti sveče gorijo zdaj prav mirno,
da v mojem srcu edini baš ostal.*

V SPOMIN

Mirku Čačinovič

upokojenemu gostilničarju
iz Kroga

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi Tvoji

*Mnili žalostni sta leti dve,
zapustil dom in svoje drage si,
na tvojem grobu rože le cvetijo,
ki grenko voljo jo ruvi,
in svečka v spomin gori.*

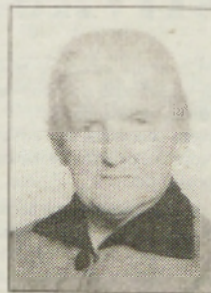
V SPOMIN

24. marca minevata dve leti,
odkar nas je zapustil

Robert Marič

od Sv. Jurija 68

Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi

*Oh, kako je hiša prazna,
odkar te, mama, v njej več ni,
prej bila tako prijazna,
zdaj pusta sama tam stoji.*

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno
zapustila naša draga mama, stara
mama in sestra

Marija Dervarič

iz Lemerja 38

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami. Nam ustno in pisno izrazili sožalje, darovali vence in v dobrodelne namene ter jo v tako velikem številu pospremili k njenemu zadnjemu počitku. Hvala g. Balažicu za pogrebni obred, pevcem žalostinke, govorniku Francu in g. Banfju za pogrebne storitve. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Lemerje, 25. 2. 1993

Žalujoci: hčerka Danica z možem Kolomanom, vnuka Stanko in Dušan ter brat Štefan

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustil
dragi oče, brat in dedek

Jurij Fujs

kovaški mojster
iz Dankovec 33

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in sovaščanom, ki so nam pomagali in izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, za svete maše in druge namene ter dragega očeta pospremili na zadnji poti. Posebna hvala gospodom duhovnikom za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku Sapaču za poslovilne besede. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci vsi, ki smo ga imeli radi

*Če bi moja skuša
na kamen spudnula,
kamen bi se razklal
na dvojce, na trojce...*

ZAHVALA

Po krajši hudi bolezni nas je letos
februarja v 72. letu za vedno zapustil
dragi mož, brat, stric, bratranec, svak

Matija Kolenko-Matko

iz Ljutomera

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem Tehnostroja, krajanom Ulice Viktorja Kukovca, ki ste dragega Matka pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali prelepo cvetje. V naši globoki žalosti ste sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Hvala pevcem za odpete žalostinke, govornikom za ganljive besede slovesa in someščanu za odigrano Tišino.

Žalujoci: žena Ira, brat Jožko, sestre Roza in Terezija, svaka Marta in Mirko ter njihove družine

*Ne jokajte ob mojem grobu
le tiho k njemu pristopite,
spominite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite*

ZAHVALA

V 58. letu nas je po kratki in težki
bolezni zapustil naš dragi mož, oče in
stari oče

Martin Forjan

z Melinca 163b

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom, znancem in vaščanom, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke in za sv. maše ter ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter Andreju Zadravcu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala tudi dr. Gašparcu, dr. Zadravcu ter patronažnim sestram, ki so mu lajšali hude bolečine. Posebna hvala tudi OŠ Beltinci. Posebno učenecem 7. c-razreda z razredničarko. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Globoko žalujoci: žena Terezija, hčerka Martina, hčerka Marija z možem Stankom, vnukinja Valerija, Ksenija in Tadeja, tašča Barbara in drugo sorodstvo

*Odvetele je čas mojih hrepenenj,
izpele so se plice želja.
Pomladi pa kar cvetijo in prepevajo.*
Maurer

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 83. letu
starosti za vedno zapustila plemenita
mama, mamca in sestra

Marija Tivadar

roj. Antolin iz Turnišča

Z globoko hvaležnostjo se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, jo v tako velikem številu pokropili in prekrili njen grob cvetjem ter zanjo naročili sv. maše. Posebno se zahvaljujemo g. kaplanu, pevkam in govornikom za pogrebni obred, medicinskemu osebju ZD Turnišče, botrini in nadvse požrtvovalnim sosedom, ki so nam ves čas stali ob strani.

Turnišče, Nedelica, M. Sobota, Ljubljana, Calgary,
marca 1993

Žalujoci: otroci Antonija, Marija, Štefan, Jože in Barbara z družinami ter sestra Ana

*Truplo tvoje zemlja krije,
srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce tuga,
nam pa žalost srce tuga,
salzu biše iz oči.
Zapustil svoj dom dragi si,
v našem praznem domu
ostale so sledi tvojih
pridnih rok, katere cenil
bo še pozni rod*

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi mož, oče ter stari
oče

Alojz Rajsar

upokojeni gostilničar
od Grada

Iskreno se zahvaljujemo botrini, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje in za sv. maše, nam pa izrekli ustno ali pisno sožalje. Hvala vsem, ki ste ga obiskovali med njegovo boleznijo. Posebna hvala dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici gospe Anici Kuzmič za ganljive besede ob odprtem grobu in upokojen-skemu društvu za besede slovesa. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: žena Terezija, sin Herman z ženo Cilko, vnukinja Lidija in drugo sorodstvo

*Ko si težnje stisnila nam roko,
mimo shudi, da je to slovo.*

ZAHVALA

Prenehalo je biti plemenito srce
naše drage mame, babice, praba-
bice, tašče in sestre

Helene Bači

iz Lendave

Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste jo pospremili na njeno zadnji poti, darovali za vence, šopke, za sv. maše in za cerkev, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala g. kaplanu za pogrebno slovo in pevkam za odpete žalostinke. Hvala vsem, ki ste z dobro mislijo počastili njen spomin.

Lendava

Žalujoci: sinovi Janez, Štefan, Jožef in Franc z družinami ter sestre in drugo sorodstvo

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše
drage

Anice Hajdinjak

roj. Vida

Se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, darovali vence in sočustvovali z nami. Hvala osebju bolnišnice v Rakčanu za trud, sodelavcem v šoli Draga Lugariča za izkazano pozornost, duhovniku pa za opravljeni obred. Ohranili jo bomo v večnem spominu!

Mož Slavko ter sinova Marko in Slavko

Boleč in žalosten je spomin na 2.
marec, ko mineva leto žalosti,
odkar nas je zapustil naš dragi
mož, oče, stari oče, tast in brat

Štefan Tanacek

iz Beznovec

Za njim je ostala velika praznina v našem domu in v naših
srcah. Odšel si tja, kjer ni več trpljenja, ne bolečin, ostali
pa so sledovi pridnih rok. Spomin na njegovo plemenito
življenje nam lajša bolečino. Hvala vsem, ki se ga
spominjate, se ustavite ob njegovem grobu in mu priži-
gate sveče.

Žalujoci: žena Irma in sin Darko

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila
naša draga mama, babica, praba-
bica in sestra

Ana Štefanec

iz Boračeve 29

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, cvetje in za sv. maše ter jo v tako velikem številu pospremili na njeno zadnji poti. Posebej hvala obema duhovnikoma za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za ganljive besede ob odprtem grobu.

Žalujoci vsi njeni

*Dan žinski te je vzela,
a oči nam ni šla si,
ker si bil,
mi tvo dobroto v izid*

V SPOMIN

9. marca sta minili dve ža-
lostni leti, odkar nas je zapu-
stil dragi mož, oče, deda in
brat

Franček Serec

iz Bakovec

Tiho in žalostno je ob tvojem grobu, a vendar polno
lepim spominov nate. Hvala vsem, ki se z lepim
spominom ustavite ob njegovem grobu.

Tvoji najdražji

Ženske v Prezidiu Prekmur-sko-prleške republike so na srečanju ob prazniku žena ugovarjale, da je potrebno odpraviti nekatere nesporazume, ki imajo nevarne posledice za enotnost fronte obmurskih žena in deklet. Komaj se izteka čas nošenja krznenih plaščev, v katerem so bile razdvojene zaradi KUČANOVEGA ekološkega komplimenta krznene imitacije IRME BENKOMAME GRANDE in zaradi napisa »Krzno nosijo lepe živali in grdi ljudje«, ki ga je na soboški ekološki steber prilepila STANKA DESNIK-MAMA NUOVA, že se odpira nova razpoka v ženskem svetu: med »osmomarčevskimi« in »materinskodnevnicami« pristajinjami. Zato so prezidialke-sufražetke skovale svoj bojni klic, ki naj ženske obvaruje pred nadaljnjimi cepitvami: »Strmimo vrste in kolena!«

Na zadnjem zasedanju soboške skupščine je kandidat za novega mandatarja občinske vlade EMERIK ZVER-BONAPARTE (SDP) hudo obtožil ANDREJA KRALJA-SAHAROVA (Zeleni), ki je od skupščine pooblaščen, da bdi nad čistostjo postkomunističnega kadrovanja ljudi na javne funkcije, češ da je AGICI NOVAK-PIKAPOLONICI (ker je prva črna oziroma temna zelena, ki predsejude Rdečemu križu) v čudnih okoliščinah na neki zabavi ponujal mesto direktorice VVZ M. Sobota.

Prezidij je dobil v zvezi s tem od Novakove pisno izjavo (besedilo v narekovanju je citirano dobesedno, dokument je v Prezidijskem arhivu), v kateri pravi, da je gospod Kralj »ni napelaval h grehu, niti k pokor«, da je na službenem in javnem mestu vedno »pokončna in ponosna Slovenka«. Ko je bil Emerik Zver pred strogim Prezidijskim zborom soočen z izjavo po krivem obdolžene ženske, je izrazil zadovoljstvo nad zadevno formulacijo Novakove, kjer pravi, da je Andrej Kralj ni zapeljeval »k pokori«. »Z njim bi bila res pokora, Z MANO NE.« je izjavil.

»Program, to sem jaz!«, je izjavil ANDREJ GERENCER-BANKROTAR. Soboška občina je za 150.000 SIT na mesec ponovno dobila profesionalnega župana, katerega celotni politični program žari iz navedenih besed. Na ŽVZ, kjer so si menedžerji razdelili sedemsto tisoč tolarjev, ga niso hoteli sprejeti. »Gerencer se spozna na golobe pismonoše, ne pa na bike,« je izjavil doktor Črnko.

Gospa, ki je na soboškem obrtniškem plesu iz naročja SAŠE HRIBARJA kazala spodnje hlačke, ni zaposlena pri firmi Huber-Tricot. Po zagotovilih Hubrove menedžerke ZDENEK-BEKICE njena firma svojega spodnjega penila še ni začela demonstrirati iz zraka.

DRAGO ŠIFTAR-ČARLI je protestiral, ker je bila njegova stranka SDSS omenjena med dolžnicami Vestnika in Murskega vala. »Mi smo svojo propagando plačali, kot se spodobi, in doživeli volilni uspeh, kot se spodobi«, je rekel Čarli. »Podpiral nas je nemški rdeči kapital.« Stranke dolžnice se po tej novici drenjajo okrog svetnika ANDREJA HRASTELJA-CIGARILOSA, ker hočejo slišati o njegovih izkuštvih pri zadolževanju v avstrijskih bankah.

Znameniti Radgončan je začasno prenehal spuščati mehurčke, ker pripravlja strip z naslovom MILAN VERDEV - RADGONSKI SUPERHIK.

RESEDA NI KONJ

Skrivnost majhnih razlik

Vsi trije zbori soboške občinske skupščine so na zadnjem zasedanju glasovali o soglasjih k imenovanju določenih ljudi za opravljanje ravnateljskih in direktorskih funkcij, v enem primeru je šlo tudi za imenovanje za člana sveta Zavoda za zdravstveno varstvo M. Sobota. Predloge za imenovanje je pripravila občinska komisija za kadrovska in administrativna vprašanja.

Pred prvim imenovanjem, šlo je za zdaj novopostavljeno ravnateljico bogojinske šole Anico Gregorec, je odbornik diskutant opozoril na pristojnost in zaželeno avtonomnost sveta šole, ki je ravnateljico izbral, komisija pa jo sedaj predlaga v potrditev. Opozoril je, da bi bila odločitev, ki bi bila nasprotna odločitev ljudi na šoli, torej temu, kar je odločil svet šole, spolitizirana in nepravilna. Odborniki so soglasali in si oddahnili, ker je kazalo, da so s tem apelom dobili kriterij za glasovanje tudi v vseh drugih primerih. Odločili so se, da bodo glasovali javno in da bodo z glasovanjem samo potrdili izbiro svetov zavoda.

Toda zadeva se je zasukala drugače, če pri drugem glasovanju, ko je šlo za imenovanje ravnatelja soboških vrtcev. Če bi šlo za upoštevanje istih načel kot v prvem primeru, bi morali odborniki gospoda Daneta Kataliniča potrditi za ravnatelja Vzgojno-varstvenega zavoda (VVZ) M. Sobota, ker ga je svet VVZ-ja imenoval za to funkcijo – čeprav komisija za kadrovska vprašanja in imenovanja svetovega predloga ni sprejela in je odbornikom odsvetovala glasovanje zanj.

Kandidat Katalinič na glasovanju kljub temu ni dobil dovolj gla-

sov. Kaj se je torej zgodilo? Je šlo za dvojna merila ali za preprosto preglasovanje? So odborniki po-teptali maloprej sprejeto odločitev ali pa so nastopile »nekateri nove okoliščine«, ki avtomatizma niso več dopuščale? Kako daleč sega avtomatizem in kje se pojavi učinek majhnih razlik? Je obstoječa procedura imenovanja za opravljanje javne funkcije nesmiselna in skoznjio razkriva vsiljivost politike ali pa se tudi tukaj v resnici kaže, da je procedura mati demokracije? Vse skupaj se pokaže kot legitimna politična igra, v kateri so zmagovalci tisti, ki možnosti znotraj pravil igre bolje izrabijo.

Preden stvar pojasnimo, moramo opraviti z nekim predsodkom. Je dajanje soglasja k imenovanju za opravljanje javnih funkcij sploh pošteno? Ali ni to vmešavanje politike v notranje razmere javnih zavodov? Vprašanje je deplazirano, čeprav je v določenih ustih gotovo dobronamerno. Kako bi se namreč lahko zgodilo, da bi se politično odločanje začelo šele v skupščini, povsod drugod pa naj bi se odločalo predvsem strokovno? Ali ni nasprotno res, da je politika vpletena na vsakem koraku? Seveda je tako. Tudi v vsakem svetu šole, ki imenuje ravnatelja, sedijo politična bitja, eni iz tega, drugi iz drugega dela političnega spektra. Vsak tak svet je poli-

tična skupščina v malem, njena slabost, ki ji zmanjšuje legalnost, je ta, da ti politični predstavniki niso izvoljeni na tako široki bazi kot v pravi skupščini. Zato je dosledno, če se odločitev, ki v javnosti velja za sporne, potrdijo ali ovržejo v »pravi« politični skupščini.

Ko je prišlo na vrsto glasovanje o ravnatelju VVZ-ja, je eden od odbornikov rekel, da je svet VVZ-ja pri odločitvi zanj odločal pristransko. S tem je zadevo spolitiziral na neki višji ravni. Nihče ne trdi, da tudi v drugih primerih ni šlo za enako sporne odločitve svetov, vendar je v soboški skupščini ob Kataliničevem imenovanju prišlo do uveljavitve enega od pravil politične igre.

V tem je skrivnost moči majhnih razlik. S problematizacijo sestave sveta VVZ-ja se je v politično igro uvedla »nova okoliščina« in posledica te okoliščine je bila, da soboški odborniki v tem primeru niso več upoštevali malo prej sprejetega sklepa, da bodo potrjevali odločitve svetov, ki so načeloma bolj strokovne kot čiste politične odločitve, do katerih prihaja v »pravih« skupščinah. Glasovali so eksplicitno politično in kandidata zavr-nili. Šlo je torej za preglasovanje, ne za dvojna merila, obenem pa je prišlo do izraza proceduralnost, ki velja za mater demokracije.

Na osnovi takega poteka je seveda mogoče še enkrat reči, da je »politika kurva«. Toda »kurva« z načeli, načela pa so integralnejša od avtomatizma

Š. SMEJ

Lendavski perenci

»Kuge reši nas, o Gospod!« se glasi ena od prošnji v litanijah, ki smo jih svojčas molili v nedeljskih večernicah. Marsikdo ni vedel, za kaj pravzaprav gre, pa je samodejno odgovorjal: »Prosimo te!« Leta, ko je kuga (nalezljiva bolezen) morila, so bila tako odmaknjena. Toda vse se vrača, vse se plača in spet božja kazen: slinavka in parkljevka – skratka (obče povedano): kuga! Vsaj tako trde Italijani, zato so prepovedali uvoz. Bika, ki sem ga pital skoraj dvajset mesecev, da bi ji bil za izvoz, živega ne morem prodati. Naj uprizorim ob hlevu še klavnico? Vem, da bi se mesa hitro znebil, saj bi me začeli oblegati sorodniki, ki jim seveda ne bi upal zaračunati, tudi sosedom bi moral dati kako kilo mesa, nekaj bi odnesel mesar... Govedine bi hitro zmanjkalo, denarja pa najbrž ne bilo niti toliko, da bi kupil tele. Sam pa nočem biti tele, zato zdaj ponavljam: »Kuge reši nas, o Gospod!« Hvala, ker ste odgovorili: »Prosimo te!« Že čez nekaj dni boste občutili, da je bila prošnja uslišana.

Ugotovili ste, da znam računati. Res je! Prejšnjič, ko sem v Vestniku prebral na zadnji strani primerjalne cene določenih živil in sredstev za osebno nego, sem ugotovil, da naš Univerzal, gledano v celoti, ni najdražji. Nekateri vrste blaga so celo cenejše kot drugod, nekaj artiklov pa je držjih. Ne gre mi v glavo, zakaj je ureba pri nas več plačati za alpsko mleko. Mar to pomeni, da imamo pre-malo mlekaric? Sam nisem takega mnenja, saj vsak dan vidim veliko »ceckath«. Dražja kot drugje je tudi morska sol, kar me čudi, ko pa smo (bili) Lendavčani najbližje panonskemu morju. Tudi cena surovega masla je pri nas višja kot drugje. Čokoletnik pa je v Lendavi najbrž dražji zato, ker smo najbližje hrvaški tovarni, kjer ga izdelujejo.

Prav gotovo bo kdo rekel, da sem dlakopec, ki gleda na vsako prebitno parvo. Odgovoril bi takole: Nerazsipez! Sicer pa so taki tudi v lendavskem Leku, kajti odslej ne bodo več sežigali

micelija v pečeh dolgovaršne opekarne, ampak bodo telest gliv, ki so sicer sestavljena iz tankih nitk, ki se razraščajo v vse smeri, končala v lastni pečeh. Bojim se, da se bo Drogovaščanom še tožilo po dobnih starih časih, ko se je kaavio opekarniškega dimnika, cenilo so v pečeh izgorevala telesa kroorgafnižmov. Pa še niso se jim ugne masčevati! To stalno priroževanje čez kova-vozila oziroma »izsiljevanje« zaradi širive ceste. Saj vem, da je ozka, kotanjasta, da šele »zaparkirajo« vhode k posameznim domačijam... To se zdi se mi, da bodo s temi ne-nimi zahtevami enkrat vsi lj-ančanom »dokurčili« in boka usmerili promet na kak prehod, potem pa bo jojo, kaj pa jim le ni do tega (hočejo cesto), predlagam, da skupnost uvede dežurno službo in spušta skozi vas le toliko vovnjakov, da ne bo nastala gneča. Pri tem so jim lahko v pomoč Hotizančani, ki že »zadržujejo« tovornjakarje. Ti ponavadi parkirajo na roko-metnem igrišču, včasih »skozi vas sio na uro, potem se prevrnejo, to pa je grozno, saj se tako otresejo dela vora...«

Predstavniki naše matične (še vedno samoupravne) skupnosti pa bi se radi otreli soboški občinski vladi. Kriva nam je bila, ker v Dolgi vasi ni raz-je-ne ceste in parkirišča, ker da poskrbela za zgrajitev v krajih, kjer žive predstavniki »Vogri«. Cilil, Steljan, drugi seveda temu ugovarjajo. Naj tudi jaz dodam misel: Nili so časi, ko smo gradili politične tovarne. Morda pa bo uspešen nov predsednik občinske skupščine? Izpraznjen bi radi zasedli kar trije (vele)kmeti, nekdanji poslanici in tretji, ki je trenutno direktor. Upam, da se za dobro puščajo mesto ne bodo stepli. Očistilo pa menim, da bi moral postati predsednik naš Gusti, saj znan kot dober govornik, pa takih lastnostih nimam, ostajam še naprej pišec kmetov. »Čin čin za minili Aječen«.

Cene sadja in zelenjave

VRSTA	TRŽNICA	ZELENJAVA POMURKA
Jabolka	100,00	75,00
Mandarine	140,00	140,00
Pomaranče	100,00	80,00
Limone	130,00	125,00
Banane	120,00	126,00
Kivi	150,00	99,00
Krompir	60,00	30,00
Solata	180,00	130,00
Cebula	80,00	50,00
Česen	380,00	300,00
Korenje	120,00	80,00
Zelje	80,00	95,00
Jajca	13,00	13,00
Orehova jedrca		1200,00

Cene rabljenih avtomobilov

Na sejnu rabljenih avtomobilov, ki je ob nedeljah pri Agroservisu v Murski Soboti, je bilo tokrat 45 prodajalcev in veliko več obiskovalcev.

Znamka avtomobila	letnik	prevož. km	cena
Renault 19 Chamade	1991	27.000	19.500 DEM
Golf JX 1.3	1990	30.000	17.800 DEM
Nissan Sunny 1.6 SLX	1990	22.000	17.000 DEM
Ford Orion 1.4	1990	52.400	17.000 DEM
Golf diesel	1988	50.000	14.500 DEM
Jugo Florida 1.4	1991	26.000	10.500 DEM
Škoda Favorit	1990	32.000	9.400 DEM
Renault 5	1988	66.000	8.500 DEM
Jugo 45	1991	12.000	6.000 DEM
Lada Riva	1989	72.000	5.000 DEM
Opel Kadett	1979	132.000	3.800 DEM
Opel Commodore	1979	69.000	3.700 DEM
Zastava 750 LE	1984	84.000	1.200 DEM
Zastava 126 P	1982	64.000	1.100 DEM

Nissan sunny je resničnost

Ste že poslali dopisnico s kuponom, ki vsak teden prinaša nagrado? Če doslej še niste sodelovali, predlagamo, da se vključite zdaj, kajti na voljo imamo še nekaj lepih tedenskih nagrad, premija (limuzina Nissan Sunny) pa seveda še naprej čaka. Morda bi boste na javnem žrebanju, ki bo na velikonočno nedeljo, 11. aprila 1993, popoldne v gostišču Kozel v Žibercih pri Apačah, dobili prav vi! Predlagamo, da pošljete kupone, izrezane iz časopisa, z zaokroženim odgovorom na postavljeno vprašanje. Pri tedenskem žrebanju, ki je ob torkih, imajo enako možnost vsi bralci Vestnika, torej tisti, ki ga kupujejo sproti v trgovini oziroma kioskih, v sklepnem žrebanju za avto pa bomo upoštevali dopisnice oziroma kupne, ki jih bodo poslali redni naročniki. Da ne bi prišlo do nesporazuma, svetujemo, da napišete na dopisnico naslov, na katerega dobivate Vestnik. Veselilo nas bo, če bodo občasni bralci postali naši redni naročniki. V ta namen je treba izpolniti naročilnico in jo poslati na našo upravo. Vestnik lahko naročite tudi pri svojem pismonoši.

Velika

Vestnikova nagradna igra

NAROČILNICA

Podpisani: _____
kraj: _____ ulica: _____
poštna številka: _____ pošta: _____
naročim VESTNIK.
Naročnino bom poravnal po prejemu poloznice. _____
PODPIS

Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobotna

V torek smo izžrebali kupon številka 11. Pravilno ste odgovorili vsi, ki ste zaokrožili katere koli tri odgovore, saj je bilo pravih vseh pet. Avtomobilsko paketno zavarovanje Zavarovalnice Tri-

glav namreč zajema: zavarovanje avtomobilsko odgovornosti, avtomobilsko kasko, zavarovanje pravne zaščite, avtomobilsko nezgodno zavarovanje, delni avtomobilski kasko. In kdo je srečna nagrajenka? Marija Ščap, Mahovci 6, 69253 Apače. Po pošti ji bomo poslali potrdilo, na podlagi katerega bo dobila v trgovini v Murski Soboti blago v vrednosti 40.000 tolarjev. Čestitamo! Tu pa je že naslednje vprašanje, na katerega čakamo odgovor do torka, 16. marca 1993. Kupone, prilepljene na dopisnico, pošljite na naslov: Uprava Vestnika, Slovenska 41, 69000 Murska Sobotna. Seveda pa lahko še pošljete tudi kupone iz prejšnjih števil. Ki pa jih bomo dali v boben za glavno žrebanje. Tja odlagamo tudi vse kupone na dopisnicah, ki doslej niso bili izžrebani. Veliko sreče!

zavarovalnica triglav d.d.

območna enota M. Sobota

Kupon št. 12

Katere vrste posojila daje UBK – Univerzalna kreditna banka Murska Sobotna občanom in zasebnikom:

1. Kratkoročna gotovinska potrošniška, 2. dolgoročna potrošniška za nakup vozila Nissan, 3. kratkoročna za obratna sredstva za obrtnike, 4. dolgoročna za osnovna sredstva za obrtnike? Obkrožite vsaj tri pravilne odgovore!

AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA d.o.o.

UBK UNIVERZALNA BANKA d.d.

Turnišče: cene pujskov

Prejšnji četrtek so rejci na sejnem pripejli 22 pujskov, so bili stari od 7 do 10 tednov, tehtali pa so od 15 do 12.000 kilogramov. Kupci so morali zanje odšteti od 9.000 do 12.000 tolarjev, prodali pa so jih 4. Sejem pujskov je bil četrtek ob 7.00.

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 9. marca 1993, tečajji veljajo od 3. 1993 od 00.00.

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 9. marca 1993 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	889,4572	880,00	922,00
Francija	100	1.845,6832	1.803,00	1.917,00
Nemčija	100	6.257,6137	6.300,00	6.600,00
Italija	100	6,5987	6,28	6,54
Švica	100	6.754,4682	6.600,00	7.000,00
ZDA	1	104,0891	101,70	108,00

SVETOVANJE PRI DAVČNI NAPOVEDI

Komitentom LB – Pomurske banke, d.d., brezplačno svetujemo in pomagamo pri davčni napovedi.

Svetovanje in izpolnjevanje davčnih napovedi napravi namesto vas naša firma

FENIKS

v M. Soboti, Štefana Kovača 12 (poslopie nekdanjega SGP Pomurje).